

San Lucas

Iskribin Jesucristo Shumaq Rimashanta

San Lucasmi kay libruta iskribiran Amitunchik Jesús rurashankunata, rimashankunata intrachimanallapapaq. Lucasqami rimidyakuq runa karan. Jesucristuwan mana pulla purisha karmi, Jesucristo rimashanta, rurashanta imaqa, payqa mana rikaranchu. Piru apustul Pablo Jesuspa shumaq rimayninta parlakur puritinmi, paywan puriran.

Chaymi Lucas kay libruta iskribiran Jesucristupaq manyaqmanta shumaqta tapukur ima, tayta Teófilo allita intrakananpaq. Chaynu katinmapis Lucasqami mana Teofilulapaqchu iskribiran. Ashwanmi tukuy runakuna maylawmanta karpis, Amitunchik Jesucristupaq allita intrakananllapapaq iskribiran. Chaynullami Hechos librutapis iskribiran. Lucaspaq masta intrakanarqa liyishun Hechos 16.11-16; 20.5-16; 21.1-18; 27.1-44; 28.1-16; Colosenses 4.14; 2 Timoteo 4.11; Filemón 24.

Lucasmi Teofiluman iskribin

1 ¹Amitunchik Jesucristo tukuy imata rurashantami kusala achka runakuna manyaq iskribiyta kamaranllapa. ²Chaqa paykunaqami imanuchi Amitunchik Jesucristuwan puntamanta-pacha pullan kar, tukuy imata rurashankunata rikasha kar willamaranchikllapa chaynulla iskribiranllapa. ³Chaynullami nuqapis kusala munashay Tayta Teófilo tukuy chaykunapaq manyaq tapukur allita intrakashayrayku manyaq iskribishuyta yarpusha kani. ⁴Chaynuqami kusala allitana intrakanki chay yačhachishutinllapa kriyishaykipaqqa.

Uk ángel rimaran Shutichikuq Juan nasinqa nir

⁵Herodes Judea pwiblupi mantakuyashan tyimpupimi, chaypi taran uk kura

Zacarias shutiq. Payqami, Abías kurakunapa ayllunmanta karan. Nataq, warmin Elisabet-shuypaqa punta kura Aaronpa ayllunmanta karan. ⁶Paykunaqami ishkantinllapa kusa allin karanllapa Dyuspaqqa. Chaynu karmi, Dyus nishanta, mantakushanta ima kasushanrayku mana mayqanpis uchachayta puytiqllapachu. ⁷Piru manami wamrayjun kayta puytiqllapachu, Elisabet mana wamraquq katin. Chaynulla ishkantin rukullana karanllapapis.

⁸Uk diyapimi, Zacariasqa wakin kura masinkunawan Dyusta adurananllapa wasipi rurananllapata ruraranllapa. ⁹Paykunapa chaynu kustumrin katinmi, Zacariasta akraranllapa Dyusta adurananllapa wasipa Santu Kwartunman yaykur, insinsyuta quntachikunanpaq. ¹⁰Chaymi, Santu Kwartupi

insinsyuta quntachikunankamanqa, tukuy chay waqtapi kaqkunaqa Dyusman mañakuyaranllapa. ¹¹Chaykamanmi Zacariasmanqa, Tayta Dyuspa uk angelnin rikarir, chay insinsyuta rupachiyashan altarpa allilaw qichqanpi sharan. ¹²Chayta rikarmi Zacariasqa kusalata dispantakar manchakuran.

¹³Piru chay angelqa niran:

—Zacarias, ama manchakuychu. Chaqa Dyusqami uyapasha mañakutqiqa. Chaymi, warmiki Elisabetqa wamrakustunqa. Chay wamritutaqami shutichinki Juan.

¹⁴Qamqami allipta aligriyanki, chay wamrituyki nasitinga. Chaynulla kusa achka runakunapis aligriyanqallapa.

¹⁵Chaqa wamraykiqami, kusa yaçhaq puytiq kanqa Dyuspaqqa. Manami upyanqachu ubapa yakunta kar, wakin maçhaypaq ima kaqkunamatapis. Ashwan manaraq nasiyashanmanta-pacha, Dyuspa Santu Ispiribunwanmi kanqa. ¹⁶Payqami shumaqta yaçhachikutin, Israelmanta kusa achka runakuna Dyusta kasunqallapa, uchankunata dijar imana. ¹⁷Juanqami, Dyuspa rimaqnin Elías yupaylla, kusa shumaq yarpuyunijun, pudimiyun ima kanqa. Chaymi, Amitunchikmantaqa naypaqta shamur yaçhachikunqa, tukuy runakuna wamrankunawan shumaqchakanapaq, chaynulla chay mana intrakanakunapis intrakananllapapaq ima. Kaykuntami, tukuy runakunata yaçhachiyunqa shumaq allinlana kasunanapaq, Amitunchik maydiya shamutinga.

¹⁸Chaymanta Zacariasqa, angeltaqa kaynu nir tapuran:

—¿Imanutaq kriyishuyta puytiyman kay nimashaykipaqqa? Chaqa nuqaqami kusa rukunari kani, chaynulla warmipis nuqa yupay kusa rukuna.

¹⁹Chaynu nitinga, angelqa niran:

—Nuqaqami Gabriel kani. Dyuspa naypanpimi kani pay nimashanta ruranaypaq. Paymi nuqata kaçhamaran

qamta parlashunaypaq kay shumaq willashushayta. ²⁰Piru kananqa, nuqa willashutiy mana kriyishaykirayku, mudupaqna tikrakanki. Chaymi manana rimayta puytinkichu, kay tukuy nishushaykunaqa allip chay nishaynulla kanankaman.

²¹Chaykamanqami, Santu Kwartuman mana yaykusha karan chaykunaqa, yarayaranllapa Zacariastaqa. Chaymi paykunalla tapunakuranllapa: “¿Imakurtaq chay rurimantaqa mana das lluqshimun?” nir. ²²Chaynu niyatinnllapapismi, lluqshimuran. Lluqshimurqa, mana imatapis wakinninkunataqa willayta puytiranchu. Chaymi chay waqtapi kaqkunaqa yarpuranllapa, imata rikapakusha kanqa chay ruripiqi nir. Chaqa makinkunalawan rikachikurla parlakuyaran. Chaymi, chaynuna puriran mana rimakurnachu.

²³Chaynumapis, Dyusta adurananllapa wasipi rurananapaq karan chaykunataqa rurur tukchirna, riran wasinmanqa. ²⁴Chaymantaqa, warmin Elisabetqa ruriyun rikariran. Chayraykumi, manana lluqshiranchu wasinmantaqa sinku misista, kaynuta yarpur: ²⁵“Amituyi munasha wamrayjun kanaypaq, amana runakunaqa, mana wamrakuq warmichu nir ima pinqamananllapapaqnachu”.

Uk ángel rimaran Jesús nasinqa nir

²⁶Saysi misismantaqa, Tayta Dyusqa kaçharan angelnin Gabriela, Galileapa uk pwiblun Nazaret shutiqman, ²⁷rir watukunanapaq, uk warmi María shutiqta. Chay warmisitami manaraq mayqan runawanpis punushachu karan. Piru payqami, parlashana karan kasarananapaq, gubyirnu Davidpa uk ayllun José shutiqwan. ²⁸Chayna, chay angelqa María kayashan wasiman yaykurqa, kaynu niran:

—Saludashunimi, Dyuspa munashan warmisita, pay Taytituykiqami pullayki kar kuytashun.

²⁹Chaynu nitinmi, María rikarqa kusata manchakur kaynuta yarpuyaq: ¿Ima nishaq nirtaq waknuqa willamayanqa? nir. ³⁰Chaymanta angelqa niran:

—María, ama manchakuychu. Chaqa qamqami Tayta Dyuspaqqa kusa munashan kani. ³¹Chaymi, ruriyjun rikarinki. Chayna wamrakusturqa, chay wamritutaqa shutichinki Jesús. ³²Payqami kusa runa nisha kanqa. Chaymi runakunamapis Unaqmanta Dyuspa Wamran ninqallapa. Chaqa Dyusqami, paytaqa ruranqa unay rukunllapa gubyirnu David yupaylla kusa mantakuq kananpaq. ³³Chayna pay mantakunqa tukuy tyimpupaq Israel shutiq pwiblupiq. Chaynulla chay mantakunanqa, mana tukukanqachu.

³⁴Chaynu nitinmi, Maríaqa kaynu nir tapuran angeltaqa:

—¿Imanutaq kayanqa chay willamashaykiqa? Chaqa, nuqaqa manaraq runayjunlamapischu kani.

³⁵Chaynu nir María taputinmi, angelqa niran:

—Dyuspa Santu Ispiritunmi, qamman Dyuspa pudiminwan uk puktaysitu yupayla shamur, rurikipi samanqa. Chayraykumi, chay wamran nasiqqa kusa allinla kar, shutinga Dyuspa Wamran.

³⁶Chaynulla, chay aylluiki Elisabetpismi, wamrakustunqa rukulana kayarmapis. Paytami manana wamrakunqachu nisha katinllapamapis, payqa saysi misispaqna ruriyjun. ³⁷Dyuspaqgami mana imapis, mana ruraypaqqa kanchu.

³⁸Chaynu nitinmiri, Maríaqa kaynu niran:

—Nuqaqari Dyuspa sirbiqnin kani. Chaymi, Tayta Dyusniyqa chay nimashaykinullata ruranqa nuqawanqa.

María chaynu nitinqami, angelqa riranna.

María, Elisabetta watukuran

³⁹Chay diyakunapimi, Maríaqa utqaylla riran, Judeapa uk pwiblun sirkalla lugaminman, Elisabetta watukuq.

⁴⁰Çharqami, Zacariaspa wasinman yaykur Elisabetta saludaran. ⁴¹María saludaqta uyapatinga, Elisabetpa wamritunqa kuyukuran rurinpiqa. Chaymi, Elisabetqa kusa shumaq Dyuspa Santu Ispiritunwana kidaran. ⁴²Chayrayku, jwirtita rimar, kaynu niran:

—Dyusmi masta shumaqchashusha tukuy warmikunamanta. Chaynulla, wamraykitapis shumaqchasha. ⁴³¿Pitaq nuqaqa kani, Amituypa maman shamur watukumananpaqqa? ⁴⁴Chaqa, saludamaqta uyapashutiyla, chay kutilla wamrituyqa aligriyar kuyuran ruriypiqa. ⁴⁵Kusa shumaqnami qamqa kani, Dyus imatami rurayanqa nir willashutin kriyishaykirayku.

⁴⁶Chaymi, Maríaqa niran:

“Tukuy shunquywanmi alabani kusa puytiq Tayta Dyustaqa.

⁴⁷ Yarpuyniypimapis aligriyani Washamaqniy Dyuspaqqa.

⁴⁸ Llakipaypaqla warmisita katiympismi,

Tayta Dyusqa kusa shumaq allinpaq rikaman.

Chaymi, kananmantaqa kusa shumaq warmi nishapaqna riqsimanqallapa.

⁴⁹ Chaqa, kusa puytiq karmi, nuqapiqa chay mana ruraypaqta kusa shumaqta rurasha. Payqa kusala shumaq allinla.

⁵⁰ Dyusqami payta kasuqkunataqa, tukuy tyimpupaq llakipan.

⁵¹ Dyusmi, tukuy pudirninwan imatapis ruraran.

Chaymi kusa kani niqkunapa yarpuyashanllapamatapis limpu chinqachiran.

⁵² Ashuchiranpismi kargunkunamanta, chay kusa puytiq karguyjun-kunata.

Ashwan, chay mana runa nishakunatami, kusa runa nishapaqna tikraran.

⁵³ Chay mana imayjun kaqkunatami, tukuy imakunata quran.

Nataq chay kusala imayjun-kunata-shuyapaqa, shinalata kačharan.

⁵⁴ Yanaparanmi Israel pwiblumanta payta sirbiqkunata.

Chaymi mana qunqarchu, shumaqta llakipar munaran.

⁵⁵ Chaynu kananpaqmi nisha karan unay rukunchikkunata,

Abrahamta tukuy aylluntinta”.

⁵⁶ Tukuy kaykunata nir imami,

Mariaqa Elisabetwanqa kimsa misista yupay pulla kidaran. Chaymantanami tikrakan wasinmanqa.

Shutichikuq

Juanmi nasiranna

⁵⁷ Chaymanta, Elisabetpa wamrakustunan tyimpu čhamutinqa, wamrakusturanna ullqituta. ⁵⁸ Chaymi, chay yatanlapi riqsinan taqkuna, chaynulla wakin ayllunkunapis, riranllapa watukuq, Tayta Dyusqa paywan kusala bwinu kasha nir yačharllapa. ⁵⁹ Chaymi uchu diyayjunna wamritu katin, chay watukuq risha karan chaykunaqa, aparanllapa siñal kustumrita rurananllapapaq. Chaynu rurarnaqa, wamrituqa taytanpa shutinllawan Zacarías, shutichinaranllapa.

⁶⁰ Piru mamanqa niran:

—¡Mana! Wamrayqami shutinga Juan.

⁶¹ Chaymantaqa, chaypi kaqkunaqa niran:

—Manami mayqanpis aylluykipiqa, chaynu shutiyjunqa kanchu.

⁶² Chaymantaqa, wamrapa taytanta siñalawan tapuranllapa, imanushi shutichinayan nir. ⁶³ Chaymi, taytanqa siñalawan mañaran uk tablitata, chaypi iskribinapaq wamrapa shutintaqa. Chaymi kaynuta iskribiran: “Shutin-qami, Juan” nir. Chayta rikarmi tukuy dispantakar kidaranllapa. ⁶⁴ Chaymantaqami, chay kutilla qashan Zacariasqa rimaq qallarir Dyustaqa kusata alabaran. ⁶⁵ Tukuy chay wasin yatanlapi taqkunami, dispantakashalla karanllapa. Chaynulla, Judeapa chay sirkalla lugarninkunamanta runakunapis, parlaqllapa tukuy chay pasashankunapaqqa. ⁶⁶ Chaynulla, tukuy chay uyapaqkunapis paykunalla yarpupakuqllapa: “¿Imanuraq kay wamraqa maydiyaqa kanqa?” nir. Chaqa alliptari Tayta Dyusqa tukuy pudirinwan yanapaq chay wamritutaqa.

Zacariasmi

Dyusta alabaran

⁶⁷ Chay, wamrapa taytan Zacariasqa, Dyuspa kusa shumaq Santu Ispiritunwan kar, Dyuspaq rimarmi kaynu niran:

⁶⁸ “Kusa shumaqmi Israelmanta runakunapa Dyusnin, Amitunchikqa.

Chaqa, shamushamiri pwiblunta washaq.

⁶⁹ Paymi, sirbikuqnin Davidpa ayllunllamanta, uk kusala puytiq runata nuqanchikkunamanqa kačhamusha washamanallapapaq.

⁷⁰ Kaypaqmi naykuna pay nishannullata, chay kusa allin rimaqninkuna kaynu nisha karan:

⁷¹ Payqashi washamashunllapa, kuntramaqninchikkunamanta, chaynulla tukuy čhiqnimaqninchikkunamanmatapis.

- ⁷² Unay rukunchikkunatapis, llakipayanqa.
Chaynulla, manashi qunqayanqachu chay tratuta rurar arnikushanmatapis.
- ⁷³ Nataq, kaynumi jurar arnisha karan, agwilunchik Abrahamta-shuypaqa.
- ⁷⁴ Washamayashunllapashi, chay kuntranchikkunamanta, payta sirbinallapapaq ama imatapis mancharchu.
- ⁷⁵ Chayna paypa naypanpiqa, pay munashannullata rurarqa, kusala allin runana kanallapapaq, maydiyapis kawsayarllaqa.
- ⁷⁶ Nataq qam-shuypaqa, wamrituy, shutinkimi unaq Dyuspa shumaq rimaqnin.
Chaqa, qamqami Amituykimantaqa naypaqta rinki, nanninta kamkachiq yupay pay shamunankaman allita rimar yaĉhachikur ima.
- ⁷⁷ Yaĉhachinkipismi, paypa pwiblunmanta runakunata Dyusmi uchankunamanta pirdunar washanqa nir.
- ⁷⁸ Chaqa Taytanchik Dyusqami, llakipamanchik kuytamanchik ima.
Chaymi unaq syilumanta-pacha washamaqninchikqa shamunqa, uk achkirachikuy yupay.
Paymi nuqanchikkunapaqqa, imanutaq uk mushuq diyamaqa kusa llipyalla, chaynu kanqa.
- ⁷⁹ Chaynu shamurmi, yanapanqa chay achkirachikuyinwanqa tutaparaqpi yupay mana allinta rurar kawsaqqunata, shumaq nanninpi puriq yupay tanallapapaq” nir.
- ⁸⁰ Chay wamrituqamiri winayaq, kusala yarpuyinjun ima. Chaynulla,

Israelmanta runakunata yaĉhachiq qallarinkaman, chunllaq lugarkunapitaran.

Jesucristumi nasiranna

(Mt 1.18-25)

2 ¹Chay tyimpukunapimi, Romapa punta mantakuqnin Augustuqa, kaĉhakusha karan uk sinsuta rurannallapapaq tukuy pachapi. ²Kay sinsuqami rurakaran Cirenio shutiq runa, Siria pwiblupa gubyirnun katin. ³Tukuy runakunami uklaw pwiblunlapani tayarmapis, riqlapa pwiblunllapaman chaypina padrunakananllapapaq.

⁴Chayraykumi, Josiqa chay Galileapa pwiblun Nazaretmanta lluqshir, riran paypa pwiblun Belenman, chay Judea pwiblupa gubyirnu David nasishanman. Chaqa Josiqa, Davidpa ayllunmanta karan. ⁵Josiqami, Mariawan kasarannapaq kasha kar, rurisituyjun katinmapis, pullana riranllapa wakman padrunakananllapapaq. ⁶Chaymi chay Belenpi kayatinllapaqa, Mariataqa itikustunnapaq nanaynin ayparan. ⁷Chayna, chaylapi punta wamranqa nasikuran. Nasikutinqami, mantillitakunawan liyar usurachiran, animalkuna mikunanpaq uk batyanula parita kaq chaylapi. Chaqa, manari paykunapaqqa samanallapapaq lugar karanchu, chay samanallapa wasipiqqa.

Angelkuna rikariran

michikuqkunaman

⁸Belenpa yatanlapimi, karanllapa ayka michikuqkuna. Paykunami chaypiqa tukuy tuta uknin uknin turnanakur uyshankunata kuytar taqlapa. ⁹Chaymi chaypi kananllapakanqa, illaqmanta Dyuspa uk angelnin paykunaman rikariran. Chaynulla, Dyuspa shumaq llipyayninqa kusata achkirachikamuran paykuna kayashan-

manqa. Chaymi paykunaqa kusalata manchakuranllapa. ¹⁰Chaynu mancha-kutinllapamapis, angelqa niran:

“Ama manchakuyllapachu. Ashwan kusa shumaqta willashuyanillapa chayta uyarmi aligriyankillapa. Chaynulla tukuyi kusata aligriyanqallapapis. ¹¹Kananmi Davidpa pwiblunpi, uk washakuq nasisha. Payqami Dyuspa Akrashan Cristun, Amitunchikllapa. ¹²Kay nishuyanillapa chayta chiqapta kriyinykillapapaqgami, uk wamrituta, animal mikunanpa batyanula paritanlapi mantillitawan liyakasha usuraqta tarinkillapa” nir.

¹³Chaynu parlayatinllaparaqgami, syilumanta achka angelkuna chay uk ángel kayashanman rikaritin, Dyusta alabaranllapa kaynu nir:

¹⁴ “¡Kusa shumaqmi unaq syilupi Dyusninchikqa!
¡Kay pachapi kaqkunataqa,
Tayta Dyusqa tukuyta llakipar yanapanqa!
¡Chayna, paykunaqa shumaq allintana kawsanqallapa!”

¹⁵Chaymanta chay angelkuna syiluman tikrakinnaqa, chay michikuqkunaqa paynin paynin ninakuqllapa: “Rishunllapari Belenman rikaq. Chaqa Dyusninchikmapis angelninkunata kaçhamutin, willamashanchikllapana chaypi imami pasasha nirmapis”.

¹⁶Chaynu ninakur utqaylla rirmi, tariranllapa Mariawan Josिताqa wamritunta batyanula paritapi usurachisha taqllapata. ¹⁷Rikaraqgami, kusata parlakuq çhurakaranllapa chay ángel wamritupaq willashanllapapaqqa. ¹⁸Chaymi chay michikuqkuna parlakutinllapaqa, tukuy uyapaqkunaqa,

dispantakashalla kidaqllapa. ¹⁹Chaynu katinmapis, Mariaqami uyarala uyakuran imanú rimatinllapamapis. Chaymi imata uyapar yaçharmapis, mana qunqaranchu. ²⁰Nataq, chay michikuqkunaqa tikrakanllapa Dyusninchikta alabaqnu, payji niqnu, tukuy chay rikashanllaparayku, uyapashanllaparayku ima. Chaqa, tukuy chaykunamiri, ángel willashanllapanulla pasasha karan.

Dyusta adurananllapa wasimanmi Jesusta aparanllapa

²¹Uchu diyamantami, chay siñal kustumrita rurarnaqa, chay wamritutaqa Jesús shutichiranllapa, imanutaq María manaraq ruriyjun katin, ángel nisha karan chaynulla.

²²Chaymanta Moisés mantakushannu María itikushanmanta paqakutinnaqa,^a chay wamritutaqa aparanllapa Jerusalemman. Chayna Dyusta adurananllapa wasiman apar, kay wamrituyqa Dyuspaqna kanqa ninanllapapaq.

²³(Chaqa, Dyus nitin iskribikashakunapiqami kaynu niq: “Tukuy kulaka ullqu wamrituqashi Dyuspaqna kanqa”^b nir). ²⁴Chaymi ufrinditanllapata çhurar, Tayta Dyusta payji ninanllapapaqqa, ishkey turtulitakunataçhi manaqachu palumapa ishkey wawituntaçhi apar riranllapa, Dyus nishanta kumplinanllapapaqqa.

²⁵Chay tyimpukunapimi, Dyuspa Santu Ispiritunwan kar kusala allin runa, Dyusta aduraq Jerusalemni taq. Paymi shutiq Simeón. Paymi yarakuyaran Dyuspa Akrashan Cristun shamur Israelmanta runakunata washananpaq. ²⁶Chaqa Santu Ispiritumi paytaqa kaynu

a 2.22 Masta intrakanarqa rikashunllapa Levítico 12.2-8; 5.11. **b** 2.23 Masta intrakanarqa rikashunllapa Éxodo 13.2,12-13.

nir willasha karan: Manaraq wanuyarchu Dyuspa Akrashan Cristunta rikanki nir. ²⁷Chayna, Santu Ispiritu willatin, Simeonqa riran Dyusta adurananllapa wasiman. Chaynulla chay wamrapa taytankunapis wamritunta aparanllapa Dyus mantakushannulla kumplinanllapapaq. ²⁸Chaymi, Simeonqa chay wamritutaqa marqakustur, Tayta Dyusta alabar kaynu niran:

²⁹ “Tayta Dyusniy, kanan-shuyapaqa arnimashaykiqa kumplikashana.

Nuqa sirbikuqnikitaqa dijamayna shumaqta wanukunaypaq.

³⁰ Chaqa rikashanamiri kani qam kaçhamushayki kay Washakuqtaqa.

³¹ Qamqami tukuy chaykunataqa ruraq qallarishayki tukuy pwiblukunamanta runakuna rikar yaçhananpaq qammi Washakuqtaqa kaçhamushayki nir.

³² Paymi imanutaq uk achkirachikuq yanapamanchik, chay yupay tukuy runakunata yanapar qampaq intrachinqa.

Chaynami yaçhar alabanqallapa Israel pwiblumantami shamusha Washakuqqa nir”.

³³Chaynu Simeón chay wamritupaq nitin Josiwan, maman María uyaparmi kusallata dispantakar kidaranllapa.

³⁴Chaymantaqami Simeonqa Dyusman mañakuran, paykunata shumaqta rikananpaq. Chaymi Jesuspa maman Mariataqa niran:

“Tukuy imata, kay wamritu winar Israel pwiblupi ruratinmi, wakinqa paypi kriyir washakanqa. Nataq wakinkuna-shuyapaqa, payta mana kriyishanllaparayku, manana Dyuspaqqa allinnachu kanqallapa. Ashwan chaykunata ruratin imami,

kuntranqallapa paytaqa. ³⁵Chaynulla achka runakunapa yarpuyashan, rurayashankunamapis, shutiman rikarinqa. Piru tukuy chaykunapaqmi qamqa kusallata llakinki. Chaqa, tukuy chaykunami qampaqqa, uk kuchillu shunquykillaman yaykuq yupay kanqa”.

³⁶Chaynullami Dyus nishankunata rimaq uk ruku warmi Ana shutiqipismi chaypi karan. Payqami, Aserpa ayllunmanta uk runa Fanuelpa wamran kaq. Chaqa kasarasha kayaq kusa shipashlla kar. Piru runawanqami kawsaran syiti añulata. ³⁷Chaymi chay runanmanta wakchayasha warmisitaqa uchintay kwatru añuyjunna karan. Payqami Dyusta adurananllapa wasimantaqa mana ashurchu Dyusman mañakuq tuta katin, unaq katinmapis. Chaynullami ayunaq ima. ³⁸Chaymi, paypis chay kutilla qimikamur qallariran Dyusta payji niq. Chaynullami, tukuy chaypi Jerusalén washakananta munar yarakuqkunatapis willaran: “Jesusmi chay yarayashanllapa Washakuqqa” nir.

Josiwan María Nazaretman tikrakan

³⁹Chaymanta Tayta Dyus mantakushanta tukuyta rurarllapanapaq, tikrakanllapana Galileaman, chay paypa pwiblun Nazaretman. ⁴⁰Nataq, chay wamraqami winayaran. Chaymi mas jwirti, mas yaçhaq ima tikrakayaran. Chaynulla Dyusqa kusa shumaqta yanaparan.

Jesustami Dyusta adurananllapa wasipi tariranllapa

⁴¹Jesuspa taytankunaqa añu añu Jerusalemman riqlapa Pascua fyistaman. ⁴²Chaymi Jesús dusi añuyjunna katinqa paykunaqa tantakar riranllapa fyistamanqa, chaynu riqlapa

kar. ⁴³Chaymanta chay fyista pasashana katin, wasinman tikrar riyatinllapanaqa, wamra Jesusqa kidasha karan Jerusalenllapi, taytankunaqa mana kwintata qukatinchu. ⁴⁴Chaymi, paykunaqa Jesusqashi runakunapa rurinta riyanaqa nir yarpur, riranllapa nantaqa uk diyatana. Chaymanta mana rikaritin, riqsinankunata ayllunkunata tapukur ima, mana yačharanllapachu maypi wamranqa kanqa nirmapis.

⁴⁵Chayna mana tarirmi, tikrakanllapa qashan Jerusalenman, chaypi maskakunanllapapaq Jesuspaqqa.

⁴⁶Chaymanta maskakur puriyarllapaqa, kimsa diyamanta tariranllapa Dyusta adurananllapa wasipi taqta. Ashwan chay yačhar yačhachikuqkunawan pulla tayasha karan. Chay paykunaqa, Jesusta tapur uyakur ima tayasha karanllapa. ⁴⁷Chaymi tukuy uyapaqkunaqa dispantakashalla kidaqllapa, kusata yačhayashanpaq, tapushanllapata allita willashanllapapaq ima. ⁴⁸Chaymanta taytankuna rikarqa, dispantakaranllapa. Chaymi mamanqa niran Jesustaqa:

—Wamrituy, ¿imapaqtaq kaytaqa ruramashaykillapa? Kusata llakirmi taytaykiwan nuqaqa purisha kanillapa maskashur.

⁴⁹Chaymantaqa Jesusqa niran:

—¿Imapaqtaq maskamayankillapa? ¿Manachu yačhankillapa nuqa Taytaypa wasinpi, pay munashankunata ruranaypaq kani nirqa?

⁵⁰Piru paykunaqa mana intrakaranllapachu imapaqmi chaynu niyan nirmapis.

⁵¹Chaymantami Jesusqa tikrakamuran taytankunawan Nazaret pwibluman. Chaypimi payqa taytankuna imata nitinpis kasur rurar ima kawsaran. Mamanqami tukuy chaykunata yačharqa, mana imalatapis qunqaqchu.

⁵²Jesusqami winayaran. Chaynulla kusa yarpuyunijun tikrakayaran. Chaymi paytaqa kusa shumaqta rikayaran Dyusqa. Chaynulla wakin runakunamapis, kusa shumaqta rikaqllapa.

**Shutichikuq Juanmi
chunllaqkunapi yačhachikuran**
(Mt 3.1-12; Mr 1.1-8; Jn 1.19-28)

3¹⁻²Kinsi añupaqna Tiberio César mantakuq katin, Zacariaspa wamran Juanta, Dyusqa uk chunllaq lugarpi parlaran yačhachikunanpaq. Chaymi chay tyimpukunallapi Poncio Pilato Judeapa gubyirnun karan. Nataq Herodes-shuypaqa Galileapi mantakuq. Chay uknin Felipeqa mantakuq Iturea pachapi, chaynulla Traconite pachapipis mantakuq paylla. Nataq Lisaniaqa mantakuq Abiliniapi. Anaswan Caifás-shuypaqa kurakunapa mantaqnin karanllapa. ³Chay tyimpukunapimi Juanqa tukuy chay riyu Jordanpa lugarninkunapi puriran yačhachikur, runakunaqa uchanllapata dijarna, Dyusta kasur shutikunanllapapaq. Chayna, Dyusqa uchanllapakunamanta pirdunar washananpaq. ⁴Juanqamiri chiqapta chaynu yačhachikuran, imanuchi Dyuspa rimaqnin Isaías kaynu niran chaynulla:

“Uk runami kusa jwirtita rimar chunllaqpi nin:

‘Amitunchik Dyuspa nanninta kamakachiyllapa, uchayki-llapata dijar Dyusta kasur-llapana.

Chaynuqami kusa dirichula nanta kičhaq yupayna kankillapa kanqa.

⁵Tukuy pukrukuna pampalla kidanqa.

Tukuy qaqakuna, sirkakunapis shumaq pampalla kanqa.

Qinqulla nankuna kaqkunapis dirichakanqa.

Nankuna uêhku uêhku kaqkunapis pampalla tikrankaqa.

⁶ Tukuy pachapi runakunami rikanqallapa

Dyus Washakuqninta kaêhamu-tinqa' ”.

⁷Isaías nishannulla runakuna Juan shutichinanpaq lluqshimutinqa, payqa niyaq:

“¿Largu kurukunapa ayllunkuna!

¿Chay manchaypaq kastigumanta washakayashunllapa nirchu yarpuyankillapa? ⁸Chaynu yarpuyarqa Dyusnin-chikpinari chiqapta kriyiyllapa, yaêhananllapapaq chiqapta uchayki-llapata dijar, Dyusninchikta kasunkillapana nir. Ama qamkunallaqa alabakayllapachu 'Abrahampa ayllun kar washakayanchikllapa' nirqa. Chaqa allita nishaykillapa: Dyus munarqami kay rumikunamatapis, Abrahampa ayllunpaq tikranarqa, tikranman.

⁹Achapismi listuna qirukunata êhupan-manta kuchunanpaqqa. Chaqa tukuy qiru mana allita puquqtaqa, kuchur itakunqa ninaman”.

¹⁰Chaynu Juan rimatinqa, chay runakunaqa niranllapa:

— Chaqa, ¿imatataq rurashaqllapa ama kastigamananllapapaqqa?

¹¹Juanqa paykunata niran:

— Mayqannikillapapis ishkay raêhpayjun kaq, mikunayjun kaqpis, quyllapa uk mana kaqniyjunta.

¹²Chay Romapaq wakin impwistuta kubrakuqkunapismi qimikaranllapa, shutikunanllapapaqqa. Chaymi Juantaqa kaynu nir tapuranllapa:

—Yaêhachikuq Taytituy, ¿imatataq rurashaq nuqakunaqa?

¹³Chaymi Juanqa chaykunatapis niran:

—Ama kubrakuyllapachu mastaqa, chay kubrakushaykillapamantaqa.

¹⁴Chaymantaqa chaynulla wakin suldadukunapis tapuranllapa Juantaqa:

—Nuqakuna-shuyapaqa, ¿imatataq rurashaqllapa? nir.

Chaymi Juanqa paykunataqa niran:

—Ama mayqantapis yanqallamanta imanta kitayllapachu. Chaynulla ama yanqallamantaqa uchachayllapachu. Chay michkataêchi ganankillapa chaywanqa kuntintakayllapana.

¹⁵Runakunaqami kusalata rikakuyaranllapa tapunakurllapa, imanupiqqa Juan kanman Dyuspa Akraşhan Cristunqa nir. ¹⁶Piru Juanqa paykunataqa niran:

“Chiqaptami nishaykillapa: Nuqaqami shutichikuni yakulawan. Nataq uk shamur-shuyapaqami shutichikunqa Santu Ispirituwan, ninawan ima. Payqami kusa mas puqtiq nuqamantaqa. Nuqaga paypa naypanpiqa mana sirbinichu llanqinpa watunta kaêhanaypaqlamapis. ¹⁷Chay payqamiri apamuyan urkitanta makinpi charikur triguta akrananpaq pajanmanta. Chaynu shumaqcharqami chay trigutaqa êhuranqa êhurakanapi. Nataq pajanta-shuyapaqa rupachinqa. Chay ninaqami ratakurqa mana wanunqachu”.

¹⁸Chaynumiri shumaqta willar, Juanqa yaêhachikuran imanumi Washakuq shamuq chayqa kanqa nirmapis. ¹⁹Chaynullami chay gubyirnu Herodesta-shuyapaqa anyaran, uknin Felipapa warmin Herodiaswan kayashanrayku, chaynulla tukuy wakin mana allin rurayninkunapaqpis. ²⁰Piru ashwan Herodesqa, chay tukuy mana allinkunata rurashanpaq anyatinqa, ukmanta yarpur Juantaqa karsilachiran.

Jesismi shutikuran

(Mt 3.13-17; Mr 1.9-11)

²¹Piru manaraq karsilpi kayar Juan kusa achka runakunata shutichiyatinqa, Jesuspis riran shutikuq. Chaynu shutikur Taytanman mañakuyatinqa

syiluqa kiçhakaran. ²²Chaymi Dyuspa Santu Ispiritunqa Jesusman ishkimuran kusa rikaypaqla, uk palumitanu. Chaymi syilumanta-pacha Dyus kaynu niqta uyaparan:

“Qammi kusa munashay Wamray kanki. Qamwanmi kusalata aligriyani” nir.

**Kaykunami Jesucristupa unay
ayllunkunaqa karan**
(Mt 1.1-17)

²³Amitunchik Jesucristo yaçhachikuq gallarirqami trinta añuyjunmana kasha kanqa. Niqllapa Amitunchik Jesucristu-qashi Josipa wamran nir.

José-shuypaqa, Elipa wamran nir.

²⁴Eliqa, Matatpa wamran.

Matatqa, Levipa wamran.

Leviqa, Melquipa wamran.

Melquí-shuypaqa, Janapa wamran karan.

Nataq Janaqa, Josipa wamran.

²⁵Josiqqa, Matatiaspa wamran.

Matatiasqa, Amospa wamran.

Amosqa, Nahumpa wamran.

Nahumqa, Esliqa wamran.

Esliqa, Nagaiqa wamran.

²⁶Nagaiqa, Maatpa wamran.

Maatqa, Matatiaspa wamran.

Matatiasqa, Semeipa wamran.

Semeiqa, Josipa wamran.

Josiqqa, Judapa wamran.

²⁷Judaqa, Joanapa wamran.

Joanaqa, Resapa wamran.

Resapa, Zorobabelpa wamran.

Zorobabelqa, Salatielpa wamran.

Salatielqa, Neripa wamran.

²⁸Neri-shuypaqa, Melquipa wamran karan.

Melquiqqa, Adipa wamran.

Adiqa, Cosampa wamran.

Cosamqa, Elmodampa wamran.

Elmodamqa, Erpa wamran.

²⁹Erqa, Josuepa wamran.

Josueqa, Eliezerpa wamran.

Eliezerqa, Jorimpa wamran.

Jorimqa, Matatpa wamran.

³⁰Matatqa, Levipa wamran.

Leviqa, Simeonpa wamran.

Simeonqa, Judapa wamran.

Judaqa, Josipa wamran.

Josiqqa, Jonanpa wamran.

Jonanqa, Eliaquimpa wamran.

³¹Eliaquimqa, Meleapa wamran.

Meleaqqa, Mainanpa wamran.

Mainanqa, Matatapa wamran.

Matataqa, Natanpa wamran.

³²Natán-shuypaqa, Davidpa wamran karan.

Davidqa, Isaipa wamran.

Isaiqa, Obedpa wamran.

Obedqa, Boozpa wamran.

Boozqa, Salmonpa wamran.

Salmonqa, Naasonpa wamran.

³³Naasonqa, Aminadabpa wamran.

Aminadabqa, Adminpa wamran.

Adminqa, Arnipa wamran.

Arniqa, Esrompa wamran.

Esromqa, Farespa wamran.

Faresqa, Judapa wamran.

³⁴Judaqa, Jacobpa wamran.

Jacobqa, Isaacpa wamran.

Isaacqa, Abrahampa wamran.

Abraham-shuypaqa, Tariqa wamran karan.

Tariqa, Nacorpa wamran.

³⁵Nacorqa Serugpa wamran.

Serugqa, Ragaupa wamran.

Ragauqa, Pelegpa wamran.

Pelegqa, Heberpa wamran.

Heberqa, Salapa wamran.

³⁶Salaqa Cainanpa wamran.

Cainanqa, Arfaxadpa wamran.

Arfaxadqa, Sempa wamran.

Sem-shuypaqa, Noepa wamran karan.

Noeqqa, Lamecpa wamran.

³⁷Lamecpa, Matusalenpa wamran.

Matusalenqa, Enocpa wamran.

Enocqa, Jaredpa wamran.

Jaredqa, Mahalaleelpa wamran.
Mahalaleelqa, Cainanpa wamran.

³⁸ Cainán-shuyupaqa, Enospa wamran karan.

Enosqa, Setpa wamran.

Setqa, Adanpa wamran.

Nataq Adanta-shuyupaqa Tayta Dyusmi ruraran.

Jesusta dyablu uchakuchinaran

(Mt 4.1-11; Mr 1.12-13)

4 ¹Jesusqa Santu Ispirituwan kar tikrakamuran riyu Jordanmantaqa.

Chaynu Santu Ispiritu yapatinmi, Jesusqa riran chunllaq lugarman.

²Chaypiqami kwarinta diyata karan.

Chaymi chay diyakunaqa ayunar mana imalatapis mikushanrayku kusalata mallaqnaran. Chaynu mallaqnatin, dyabluqa imanullapis Jesustaqa uchakuchinaran. ³Chaymi niran:

—Chiqapta Dyuspa Wamran karqa, kay rumita willay tantapaq tikrakananpaq nir.

⁴Piru Jesusqa niran:

—Dyus nitin iskribikashakunapimi nin:

‘Manami tantalamantachu runaqa kawsayta puytin.

[Ashwanmi Dyuspa tukuy rimayninta kasur kawsanqa]’ nir.

⁵Chaymanta-shuyupaqami dyabluqa Jesustaqa aparán kusala unaq sirkaman. Chaymantami dasla kay pachapa tukuy pwiblunkunata rikachir niran:

⁶—Nuqaqami qushayki tukuy kay imakuna kay pachapi kaqtaqa, qamna mantakunaykipaq. Chaqa, nuqapami tukuy kaykunaqa. Chay-ari mayqantapis qushaq qunashaytaqa. ⁷Chayrayku, qunqurir nuqata aduramatkiqami tukuy chay rikayashaykikunaqa qampaq kanqa nir.

⁸Jesusqa niran:

—[¡Ashuy dyablu!] Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi nin:

‘Adurar sirbiy Amituyki Dyuslata’ nir.

⁹Chaymantami dyabluqa Jesustaqa aparán Jerusalén pwibluman. Chaypiqami Dyusta adurananllapa wasipa kusa unaqninman iqachir niran:

—Chiqapta Dyuspa Wamran karqa, kaymanta uraman kaçhakay. ¹⁰Chaqa Dyus nitin iskribikashakunapimi, nin: ‘Dyusqashi angelninkunata kaçhamunqa

kuytashur washashunanpaq.

¹¹Chaynulla aypashuyanqashi çhakikimapis ama çhachikananpaq ima rumilawanmapis’ nir.

¹²Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:

—Dyus nitin iskribikashakunapimi ninpis:

‘Amami Amituyki Dyus nishanllata rurachir pukllaychu’ nir.

¹³Chaymanta-shuyupaqami dyabluqa manana imanupis Jesusta uchakuchiyta puytirnaqa, ashuranna paymantaqa ayka diyallataqa.

Jesumi Galileapi yaçhachikuq gallariran

(Mt 4.12-17; Mr 1.14-15)

¹⁴Jesúsqami qashan Galileaman tikrakanan Santu Ispiritupa pudirminwan karna. Chaymi chay lugarkunapa ridurninkunapiqa paypaqqa kusalata yaçharanllapana. ¹⁵Chaqa payqami tukuy chay tantakananllapa wasikunapi yaçhachikuq. Chaymi tukuyta paytaqa alabaqllapa.

Jesumi Nazaret pwiblupi

(Mt 13.53-58; Mr 6.1-6)

¹⁶Chaymantami Jesusqa chay maypiçhi kriyakasha karan, pwiblun Nazaretilman riran. Chaymi samana diyapiqa chay tantakananllapa wasiman yaykuran paypa kustumrin kashanrayku. Chaymantami shariran Dyus

nitin iskribikashakunata liyinanpaq.
¹⁷Chaymi Dyuspa rimaqnin Isaías iskribishanta makyatinllapa kiçharqa, kaynu niqta tarir liyiran:

¹⁸“Nuqapimiri Dyuspa Ispiritunqa.

Chaqa pay akramarmi kaçhamasha chay mana imayjunkunata Dyuspa shumaq rimayninta yaçhachinaypaq.

[Kaçhamashapismi kwashalla kaqkunata kunsulanaypaq].

Chaynullami kaçhamasha dyablupa makinpi kaqkunata washanaypaq, syigukunata rikakuchinaypaq, qischakaqkunata washanaypaq ima.

¹⁹ Kaçhamashapismi Dyusqa tukuyлата yanapananpaq tyimpuqa çhamushana nir yaçhachikunaypaq”.

²⁰Chaynu nirnaqa Jesusqa chay iskribikashataqa pillur, chay tantakananllapa wasipi yanapakuqta qur payqa taran. Nataq tukuy chaypi kaqkunaqami kusalata paytaqa chapayaranllapa.

²¹Chaymi payqa rimaq qallariran kaynu nir:

—Dyus nitin iskribikashanta liyishayqami kananlla qamkunapa naypayki-llapapi nuqawan kumplikashana.

²²Chaynu nir kusa shumaqta rimashanraykumi, chay uyakuqkunaqa dispantakashalla Jesuspaqqa kusa allinta rimayaranllapa. Piru chaynu rimarmapis yaqqa mana kriyinar paykunapura kaynu nir tapunakuyaqlapa:

—¿Manachu kayqa Josipa wamran? nir.

²³Chaynu yarpuyatinllapamiri, Jesusqa paykunataqa niran:

—‘Rimidyakuq tayta, qamraq rimidyakay’ nishanllapanullami nimayankillapa kanqa. Chaynullami

nimayankillapapis kanqa: Capernaumpi kwichka achka imakunata rurashayki nir uyapashayllapatami kay pachaykipi-pis ruray kriyinayllapapaq, nir.

²⁴“Chiqaptami nishaykillapa: Mayqan-pis Dyuspa rimaqnin katinqa, manami pwiblunllapiqa shumaqta rikanllapachu nir. ²⁵Alliptami nishaykillapapis: Dyuspa rimaqnin Eliaspa tyimpunpimi kimsa añu-y-midyuta tamyá mana karanchu. Chaymi tukuy Israel pwiblu-piqa kusala mallaq tyimpu karan. Chaynullami chaypiqa achka byuda warmikuna karanllapa. ²⁶Piru chaynu katinmapis Dyusqa Eliastaqa mana Israelmanta chay byudakunamanchu kaçharan. Ashwanmi paytaqa kaçharan Sarepta pwiblumanta uk byuda warmiman. Chayqami Sidón pwiblupa shipchanlapi kaq. ²⁷Chaynullami Israel pwiblukunapipis karan achka qishaq ismuyaq runakuna, Dyuspa rimaqnin Eliseupa tyimpunpiqa. Chaynu katinmapis, mana mayqantapis allicharanchu. Ashwan Siria pwiblumanta Naamán shutiq runalata allicharan” nir.

²⁸Chaynu chaykunata uyarllapami, chay tantakananllapa wasipi kaq runakunaqa tukuyta kusata piñakuran-llapa. ²⁹Chaymi sharir Jesustaqa chay pwiblumantaqa aparanllapa chay pwiblu rurakashapa qichqalanpi pata karan chayman, chay patamantana itakananllapapaq. ³⁰Piru ashwan Jesusqa chaynu ruranayatinllapamapis çhaypinllapata pasar riran.

Jesusmi runamanta dyablupa yarpuyninta itakuran
(Mr 1.21-28)

³¹Jesusqami riran Galileapa pwiblun Capernaumman. Chaymi samana diyakunapiqa runakunata yaçhachiq.

³²Chaynu yaçhachikutinmi kusa dispantakashalla kidaqllapa. Chaqa

kusata paylla mantakur imami
yaĉhachikuran.

³³Chay tantakananllapa wasipiqami,
kayaq uk runa dyablupa yarpuyinwan.
Chayqami kusa jwirtita kaynu qayĉa-
kuq:

³⁴—¡Ay! Nazaretmanta Jesús,
¿imapaqtaq nuqakunaman yakapa-
kanki? ¿Ima, chinqachimaqllapachu
shamushayki? Nuqaqami riqsishuni.
¡Qamqami Dyuspa Santu Wamran kanki!
nir.

³⁵Chaynu nitinmi, Jesusqa anyaran
dyablupa yarpuyintaqa kaynu nir:
—¡Upallalla yarqay kay
runamantaqa!

Chaynu Jesús nitingami, chay dyablupa
yarpuyinqa yarquranna runamantaqa.
Tukuy runakunapa naypanpimi chay
runataqa ratachir mana imanachirlapischu
yarquran. ³⁶Chayta rikarmi, tukuylla
runakuna kusa dispantakashalla ukninllapa
ukninllapa kaynu ninakuyaqllapa: “¿Ima
rimaykunataq kaykunaqa? Chaqa pudimin-
wan kusata paylla mantakur, imami willan
dyablu chay runamanta yarqunanpaqqa.
¡Chaynu willatinmi paykunaqa yarqun!”

³⁷Chaynu nir rimatinllapami tukuylla
chay lugarpa pwiblitunkunapi
Jesuspaqqa kusalata rimaqllapa.

Jesumi allicharan
Simón Pedrupa swigran
(Mt 8.14-15; Mr 1.29-31)

³⁸Jesusqa tantakananllapa wasimanta
yarqurqa, rir yaykuran Simonpa
wasinman. Chaypimi Simonpa swigran
qishaq kusa rupapi karan. Chaymi
Jesusta rugaranllapa alliyachinanpaq.
³⁹Jesusqami payman qimikar chay
rupataqa wakaq tukuy niran. Chaynu
nيتينmi chay rupaqa dijaranna.
Chaymantami ashwan chay kutilla,
warmisitaqa sharikur paykunata
qaraqna qallariran.

**Jesumi achka qishaqkunata
allicharan**

(Mt 8.16-17; Mr 1.32-34)

⁴⁰Rupay chinqatinnapa, tukuy riqĉaq
qishaywan kaqninkunata Jesusman
apamuranllapa. Chaymi makinkunata
paykunapa ananman ĉhurarlla
allicharan. ⁴¹Chaynullami achka
runakunamanta dyablupa yarpuyin-
kunapis yarquran, kaynu qayĉhakur:
—¡Qamqami Dyuspa Wamran kanki!
nirlla.

Chaynu nitinllapami Jesusqa anyar,
mana dijaranchu rimananllapapaqqa.
Chaqa chay dyablupa yarpuyininkuna-
qami yaĉhayanllapa payqa Dyuspa
Akrashan Cristun nir.

Jesumi Galileapi yaĉhachikuran
(Mr 1.35-39)

⁴²Chaymanta allaqnin achkiyayatin-
naqa Jesusqa sharir, chay pwiblumanta
lluqshir riran chunllaq lugarmanna. Piru
runakunami kusalata maskar rir,
ĉharanllapa pay kayashanmanqa.
Chaymi Jesustaqa chaylapi kidananta
munaranllapa, ama rirnachu. ⁴³Chaymi
Jesusqa niran:

—Ashwanmi Dyusqa imanumi
mantakun nir shumaq rimananta uklaw
pwiblukunapipis yaĉhachikunaypaq
kani. Chaqa chaypaqmi shamusha kani
nir.

⁴⁴Chaynumi Jesusqa chay Israel
runakuna tantakananllapa wasikunapi,
Galilea lugarkunapi ima Dyuspa shumaq
rimanantaqa yaĉhachikur puriyaran.

Kusa achka piskaduta ayparanllapa
(Mt 4.18-22; Mr 1.16-20)

5 ¹Uk diyapimi, Jesusqa Genesaret
quĉhapa manyanpi karan.
Chaymanmi kusala achka runakuna,
Dyus nishanta yaĉhachikutin uyakuyta

munashanrayku tantakamur limpu kiçhkichiranllapa. ²Chaymantami Jesusqa rikaran ishkay yaku karrukunata quçhapa rurinpi kaqta. Chay yaku karrukunaqami shinala karan, piskadukuqkuna atun shikranllapata paqaq ishkishanrayku. ³Chaymi Jesusqa iqaran uk yaku karruman. Chayqami Simonpa karan. Chaymi Simontaqa mañaran, yaku karrunta ashllila yakukaq sikipachinanpaq. Chaypinami Jesusqa tar, tukuy chaypi kaqkunataqa yaçhachiran. ⁴Chaymanta rimar tukchirnaqa Simonta niran:

—Kay yaku karruykitaqa quçhapa mas çhaypinkaqman apar, chaymanta chay atun shikraykillapata itakuyllapa piskaduta aypanaykillapapaqqa, nir.

⁵Simonqa niran:

—Yaçhachikuq Taytituy, tukuy tuta piskadukurmapis, manami uklamatapis aypashachu kanillapa. Piru qam nimashaykinullami atun shikrayllapakunataqa yakuman itashaq. ⁶Chaynu Jesús nishannulla ruraraqami, allipla achkata piskadutaqa ayparanllapa. Chaymi atun shikrankunamapis llikikayaranna. ⁷Chaymantami chay uk yaku karrupi piskadukuq masinkunata qayaran shamur yanapananllapapaq. Chaymi ishkantin yaku karruman untachitinllapami, ashwan ishkantin yakumanqa chinqayaranllapana kusala achka piskadu kashanrayku. ⁸Chaynu milagruta rikarqami Simón Pedruqa, Jesuspa naypanlapi qunqurikur, kaynu niran:

—Taytituy, ¡nuqami kusala uchasapa kani! ¡Chaymi rugashayki rikunaykipaqna naypaymantaqa! nir.

⁹Chaynuqami Simonqa niran, wakinninkunawan kusala achka piskaduta aypashanrayku manchakusha kar. ¹⁰Chaynullami Zebedeupa wamran-kuna Santiaguwan Juanpis kusalata

manchakusha karanllapa. Paykunami Simonpa kumpañirun karanllapa. Piru Jesusqa Simontaqa niran:

—Ama manchakuychu. Ashwanmi kananmantaqa piskaduta aypaq yupayna runakunata nuqapaq yaçhachir tantanki nir.

¹¹Chaynu Jesús nitingami, chay kutilla yaku karrunllapataqa quçhapa manyanman apar, tukuy imanllapata dijar, utqaylla riranllapa Jesuswanna.

**Jesusmi allicharan uk
ismuyaq runata**
(Mt 8.1-4; Mr 1.40-45)

¹²Uk diyapi Jesús uk pwiblupi katin, çharan uk kusa qishaq ismuyaq kwirpuyjun runa. Chaypimi Jesusta rikarqa, pachakaman pukçhirar kaynu nir rugaran:

—¡Taytituy! llakipamayarqa allichamay-ari kay qishayniymantaqa nir.

¹³Chaymantami Jesusqa makinwan kamar, kaynu niran:

—Munayanimi alliyanykita. ¡Kanan-lla alliyay! nir.

Chaynu nitinlami, chay runaqa alliyaran qishayninmantaqa. ¹⁴Chaymi Jesusqa niran:

—Amami mayqantapis willankichu. Ashwanmi rir qimikay kurakunaman. Chaymi apanki ufrinditaykita Moisés mantakushannulla. Chayna tukuy yaçhananllapapaq qishaynikimantaqa alliyashaykina nir.

¹⁵Chaynu upallala kananta munatinmapis, Jesuspaqqa kusa achka runakunana yaçhayanllapa, payqa imatapis rurayta puytin nir. Chaymi kusa achka runakuna Jesusmanqa tantakaqllapa, qishayninkunamanta alliyananllapapaq. ¹⁶Piru Jesusqa paykunamanta ashur chunllaq lugarkunaman riq Taytanman mañakuq.

**Jesusmi mana kuyuyta puytiq
runata allicharan**

(Mt 9.1-8; Mr 2.1-12)

¹⁷Uk diyapi Jesús yaĉhachikuyatin, chaykunapiqa tayaranllapa wakín fariseo runakuna, Moisés mantaku-shanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima. Paykunaqa shamusha karanllapa, Galileapa, Judeapa, Jerusalenpa tukuy pwiblunkunamanta. Dyuspa pudirrinta-qami rikayaranllapa, Jesús qishaqkunata alliyachitin ima.

¹⁸Chaymantaqa ĉharanllapa runakuna uk paritapi mana kuyuyta puytiq runata apar. Wasipa rurinman yaykuchirmi, Jesuspa naypanpi usurachinayaranllapa. ¹⁹Piru mana maytapis yaykuchiya puytiqlapachu, kusa unta runakuna katinllapa. Chaymi iqaranllapa wasipa ananman. Chaymantaqa chay wasipa qatananta uĉhkuta rurar, chaylata chay mana kuyuyta puytiq runataqa ishkichiranllapa Jesuspa naypanmanqa. ²⁰Chaymantaqa Jesusqa nuqapi kusata kriyinllapa nir yaĉharqa, kaynu niran:

—Taytituy, tukuy uchakushaykikunamanta pirdunashushana kani nir.

²¹Chaynu Jesús nitinga, Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chaynulla fariseukunaqa yarpupa-kuq qallariranllapa: ¿Imataq payqa chaynu rimananpaqqa? Wakqachu Dyusninchiknulla tukunayan. Manami allinchi chaynuqa. Chaqa Dyuslari uchakunamanta pirdunakuytaqa puytin nir.

²²Piru Jesusqami yaĉhayaran, imatami chay runakunaqa yarpuyan nirmapis. Chaymi kaynu nir tapuran:

—¿Imapaqtaq qamkunaqa chaynuta yarpunkillapa? ²³¿Imataq mas trabajusurayanpaq, ‘Uchaykikunamantami pirdunashuni’ ninaypaq, manaqachu ‘Sharir puriy’, ninaypaq? ‘Uchaykikuna-

manta pirdunashuni’ nitiyqa, qamkunaqa mana kriyinkillapachu. ²⁴Piru kananllami intrachishaykillapa Dyusmanta Shamuq Runaqami kay pachapiqa paylla puytin uchanllapa-kunamanta pirdunakuytaqa nir.

Chaynu nirnaqami chay mana kuyuyta puytiq kwirpuyjun runataqa niran:

—Qamtami nishuni: Sharir paraykita apar, riy wasikiman nir.

²⁵Chaynu Jesús nitinga tukuyta naypanpi das sharir, chay usurayashan paritanta apar riran wasinman, Dyusta alabaqnu. ²⁶Chaynu chay milagruta rikarmi chaypi kaqkunaqa kusa dispantakashalla kidar, Dyusninchiktaqa alabaranllapa kaynu nir: “Kananqami kusa ukman shumaqkunata rikashanchikllapa” nir.

Jesusmi Levita qayaran

(Mt 9.9-13; Mr 2.13-17)

²⁷Chaymanta Jesusqa waqtaman lluqshirqa, rikaran Romapaq impwistuta kubraquq runata. Payqami shutiq Leví. Payqami chay impwistuta kubrakunanpi tayaran. Chaymi Jesús rikarqa niran:

—Shamuy nuqawan rishun nir.

²⁸Chaynu nitinga Leviqa sharir, tukuy iman kaqkunata chaypi dijarna, Jesuspa pullan riran.

²⁹Chaymantaqami Leviqa wasinpi ruraran uk fyistata, Jesusrayku. Chaymi achka wakinnin Romapaq impwistuta kubraquqkunapis wakín runakunawan pulla misapi tayaranllapana. ³⁰Piru chay fariseukuna, chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkunaqa piñakur, Jesuspa yaĉhakuqninkunataqa anyaqnulla, kaynu niran:

—¿Imapaqtaq mikunkillapa, upyankillapa, chay impwistuta kubraquqkunawan chaynulla uchasapakunawan pullaqa? nir.

³¹Chaynu nitinllapami, Jesusqa paykunataqa niran:

—Allilan kar mana qishaq kaqkunaqami mana ministinchu rimidyakuqtaqa. Chaymi ashwan chay qishaq kaqkunala ministin rimidyakuqtaqa. ³²Chaqa nuqaqami mana, chay allinla kani niqkunapaqchu shamusha kani. Ashwanmi shamusha kani, chay uchayjunkunata willatiy kriyir, uchallapata dijarna washakananllapapaq.

Ayunupaqmi tapuranllapa

(Mt 9.14-17; Mr 2.18-22)

³³Kaynumi Jesustaqa niranllapa:

—Juanpa yačhakuqninkuna, fariseukunapa yačhakuqninkunapis kusata ayunar, Dyusman mañakunllapa. Piru qampa yačhakuqninkuna-shuypaqa maydiyapis mikunllapa, upyanllapa ima.

³⁴Jesusaqa paykunataqa niran:

—Qamkunaqachu uk kasaraq runa chayllapiraq katinga chay pullan kaqkunata, ¿‘Ayunay’ ninkimanllapa? ³⁵Piru chay kasarasha rinanpaq urami čhamunqana. Chaynu ritinna-shuypaqa ayunanqallapana.

³⁶Chaynullami Jesusqa kay kumparas-yunkunatapis parlaran:

“Manami mayqanpis uk mushuq račhpata kuchur, makwa mudananta rimindanchu. Chaqa chaynu ruraraqami yanqallana chay mushuq račhpataqa dañayan. Chaynullami chay mushuq račhpawan, makwa račhpata riminda-shaqa mana shumaqnachu kidan.

³⁷Chaynulla, chay ubapa yakun mushuq binutaqa manami itanchikchu makwa

qara kapachumanqa. Chaqa chay ubapa yakun binuqami byijuyar makwa qara kapachutaqa llikinman. Chaynuqami ashwan ubapa yakun binu chaynulla chay qara kapachupis yanqallana tukukanman. ³⁸Chayraykumi, ubapa yakun mushuq binutaqa mushuq qara kapachumanna itaypaq. ³⁹Nishayki-llapapis: Mayqan runapis ubapa yakun binu byijuyashata upyayarqa, mananami chay ubapa yakun mushuq binutaqa upyaytaqa munannachu. Chaqa ninmi: Chay byijuyasha chaymi, kusala mishki nir”.^c

Samana diyapimi ispigakunata pitiranllapa

(Mt 12.1-8; Mr 2.23-28)

6 ¹Uk diyami samana diya katin, Jesusqa riyaran tarpukashakunapa rurinta. Chaymi, yačhakuqninkuna riqnuqa trigupa ispigankunata pitir qaqur murintaqa mikuyaqllapa.

²Chaymi chaymantaqa, wakin fariseo runakunaqa kaynu nir tapuranllapa:

—¿Imapaqtaq chay samana diyapi mana ruraypaqkunataqa, rurankillapa? nir.

³Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:

—¿Manachu qamkunaqa liyishayki-llapa, uk kuti gubyirnu David wakinninkunawan mallaqnar imanu tukuran nir iskribikashantaqa? ⁴Chaqa Davidmi wakinninkunawan Dyusta aduranan-llapa tuldu wasiman yaykur, Dyuspa kaq turtillankunata aypar mikuranllapa. Allita yačhashanchikllapanu, chay turtillakunataqami, kurakunala mikunanllapapaqqa kaq.

⁵Jesusaqa niranpis:

c 5.39 Jesusmi ruraran kay kimsa kumparasyunta fariseo runakunapa unay yačhayninkunawan paypa mushuq yačhayninca mana chayllachu nir. Chaynulla chay fariseupa unay yačhayninkunata yačhakushakunaqa chaynu yačhakusha kar Jesupa mushuq yačhachikuynintaqa mana munanllapachu.

—Dyusmanta Shamuq Runami, chay samana diyapiqa imata ruraypaq chaynulla mana ruraypaqchu niytaqa puytin.

**Jesumsi uk runata samana
diyapi allicharan**

(Mt 12.9-14; Mr 3.1-6)

⁶Qashanmi uk samana diyapi, Jesusqa tantakananllapa wasiman yaykur yaĉhachikuq qallariran. Chaypimi karan uk runa allilaw makin wiqru. ⁷Piru chaypiqami Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna, chay fariseo runakunaqa kusalata Jesustaqa chapar ninakuyaranllapa: “¿Ima kay samana diyapichu alliyachianqa wak wiqru makijun runataqa? Chayta ruratingami, chaylapaqna uchachashunllapa” nir. ⁸Piru Jesusqa yaĉharan imatami yarpuyanllapa nirmapis. Chaymi, chay wiqru makijun runataqa niran:

—Sharir, ĉhaypinllapapi shay.

Chaynu nitinga chay runaqa das sharan.

⁹Chaymi Jesusqa chay runakunataqa niran:

—Ma tapushaykillapa, samana diyapiqa, ¿allin kaqtachu ruranchik manaqachu mana allin kaqta? Chaynulla ¿allinchu kanqa allichar washakunapaq manaqachu dijasha wanunanpaq?

¹⁰Chaynu nirnaqa, tukuy chay ridurninpi kaqkunata chapar, chay wiqru makijun runataqa, niran:

—Makikita chutarachiy.

Chaynu nitinmi, chay runaqa nishannullata ruraran. Chaymi makinqa allinna kidaran. ¹¹Piru chay runakunagami ashwan kusalata piñakur ninakuranllapa: “¿Imatataq Jesustaqa rurashunllapa?” nir.

**Jesumsi dusi
yaĉhakuqninkunata akraran**

(Mt 10.1-4; Mr 3.13-19)

¹²Chay diyakunapimi, Jesusqa riran uk sirkaman mañakuq. Chaymi tukuy

tuta Dyusman mañakuyar yurqaran.

¹³Chaymanta achkiyatinnaqa, tukuy yaĉhakuqninkunata qayamur dusilata akraran. Chaymi paykunataqa niran: “Apustulniykunana kankillapa” nir.

¹⁴Kaykunami karanllapa:

Ukqami Simón karan. Payllatami shutichiranpis Pedro nir.

Ukqa karan Simonpa uknin Andrés. Wakinkunaqa karanllapa:

Santiago,
Juan,
Felipe,
Bartolomé,

¹⁵Mateo,
Tomás,
Alfeupa wamran Santiago,
Simón Zelote,

¹⁶Santiagupa uknin Judas^d ima.

Uk-shuypaqa karan Judas Iscariote. Kaymi Jesustaqa kuntrankunaman qukuran wanuchinanllapa-paqa.

**Jesumsi achka runakunata
yaĉhachiran**

(Mt 4.23-25)

¹⁷Chaymanta Jesusqa chay sirkamanta paykunawan ishkimurqa, uk pampapi kidaranllapa. Chaqa chaypiri tukuy yaĉhakuqninkuna chaynulla kusala achka runakuna karanllapa. Paykunagami shamusha karanllapa, Judeamanta, Jerusalemanta, mar manyan Tirumanta, Sidonmanta ima Jesusta uyakuq, chaynulla qishayninllapamanta alliyananllapapaq ima.

¹⁸Chaymi chay dyablupa yarpuninwan kaqkunapis alliyaqllapa. ¹⁹Chaynumi Jesustaqa tukuy kamanayaqllapa alliyananllapapaq. Chaqa tukuy payta kamaqkunataqari pudirninwan alliyachiy.

d 6.16 Kaynupismi intrakayta puytinchik: Santiagupa wamran Judas nir.

**Dyuswan kusa shumaq kaqkuna,
llakiypaq kaqkuna**
(Mt 5.1-12)

²⁰Chaymantami Jesusqa yaçhakuqnin-kunata chapar kaynu niran:

“Kusa shumaqmi kankillapa qamkuna mana imayjun kaqkunaqa.

Chaqa qamkunapaqnami Dyuspa mantakuyninqa.

²¹ Kusa shumaqmi kankillapa qamkuna kanan mallaqnaq-kunaqa.

Chaqa maydiyaqami untana mikunkillapa.

Kusa shumaqmi kankillapa, kanan waqaqkunaqa.

Chaqa maydiyaqami aligriyar asikunkillapana.

²² Kusa shumaqmi kankillapa Dyusmanta Shamuq Runarayku mana allinpaq riqsishutinllapa, çhiqnishutinllapa, mana munar mana pullakushutinllapa, musyashutinllapa imaqa.

²³“Chaynu rurashutinllapamapis, unaq syilupi Tayta Dyuspa pullan kusa shumaqtana kawsashaq nir yaçhar, kusata aligriyankillapa. Chaqa imanutaq qamkunata qischashunllapa, chaynullami chay runakunapa rukunkunapis Dyuspa unay rimaqninkunatapis qischaranllapa.

²⁴ Piru akaw qamkuna kanan kusa imayjun kaqkuna.

Chaqa kananllami kusata aligriyashaykillapana.

²⁵ Akaw qamkuna kanan kusa unta mikuqkuna.

Chaqa maydiyaqami mallaqnankillapa.

Akaw qamkuna kanan kusata asikuqkuna.

Chaqa maydiyaqami kusalata llakir waqankillapana.

²⁶ Akaw qamkuna kanan tukuypaq kusa alabakasha kaqkuna.

Chaqa chaynullami unay rukuykilla-pakunapis, Dyuspa mana chiqap rimaqninkunatachu alabaranllapa.

**Çhiqnimaqninchiktami
llakipashunllapa**
(Mt 5.38-48; 7.12)

²⁷“Piru qamkuna uyakumaqkunatami nishaykillapa: Çhiqnishuqkunatami llakipayllapa. Chaynulla chay qischashuqkunawanpis allinlata rurayllapa. ²⁸Mayqan qamkunapaq mana allinta rimatinllapapis, shumaqta willayllapa. Chaynulla imapaq uchachar qischashutinllapapis Dyusman mañakuyllapa llakipanapaq. ²⁹Mayqan uklaw qaqlaykipi takashutinllapaqa, uklawtapis rikachiyllapa. Mayqan punchuykita kitashutinmapis, dijay kamsaykitapis apanqa. ³⁰Mayqanpis imalata mañakushutinpis, quy. Chaynulla mayqan imaykita kitashutinpis, amami mañankillapachu tkrashunanllapapaqa. ³¹Chaynumiri ukkuna qamkunawan shumaq kananta munarqa, qamkunapis chaynulla paykunawanpis kayllapa.

³²“Chaqa qamkunata llakipashuqkunalata llakiparqa çimanuri Dyuspaqqa shumaq kankillapa? Chaqa Dyusta mana kasuqkunapismi, payta llakipaqqunalataqa llakipanllapa.

³³Chaynulla qamkunata allinta rurashuqkunalawan allinta rurarllapaqa, çimanuri Dyuspaqqa shumaq kankillapa? Chaqa Dyusta mana kasuqkunamapis chaynuqa ruranllapa.

³⁴Qamkuna, mayqanta imalata pristatigqami kutichimayanqa nir yarpur pristarqa, çimanuri Dyuspaqqa shumaq

kankillapa? Chaqa Dyusta mana kasuqkunamapismi pristanakunllapa, imalawan kutichinakunallapapaqqa. ³⁵Chayrayku ashwan chay çhiqnishuqkunataqa masta llakipayllapa. Chaynulla allinlata paykunawanqa rurayllapa. Chaymi imata pristarpi, ama yarpunkillapachu: Imalawan kutichimayanqa nirqa. Chaynu rurarllapaqami mana tukukaq imaykillapatana tarikunkillapa. Chaynulla unaqpi kawsaq Dyusnichikpa wamrankunana kankillapa. Chaqa Dyusqami, mana payta yarpukunata, chaynulla mana allin kaqkunamatapis kusata llakipan. ³⁶Chaymi qamkunapis llakipakuyllapa, imanutaq Taytanchikllapa Dyuspi kusata llakipakun chaynu.

**Amami uknikita jwis yupay rikar
yaçhankichu
(Mt 7.1-5)**

³⁷“Amami ukkunata rikar yaçhankillapachu, Dyus qamkunatapis ama rikar yaçhashunanllapapaq. Chaynulla ama ukkunata uchachayllapachu, Dyus qamkunatapis ama uchachashunanllapapaq. Ashwanmi pirdunanakuyllapa, Dyus qamkunatapis pirdunashunanllapapaq. ³⁸Ukkunatami quyllapa, Dyus qamkunatapis qushunanllapapaq. Payqami kustalnikillapapi qushunqallapa imakunatapis allita midikashatana. Chaymi çhaspir çhaspir untachimunqa kustalnikillapamanqa. Chaynu qamkuna ukkunata imakunawan yanapashaykillaanullami, Dyusqa qamkunatapis yanapashunqallapa”.

³⁹Jesusmi kay kumparasyuntapis niran:

“¿Puytinmanchu syigu runa, uk syigu masinta kaylata kaylata rishun niyta? ¿Manachu ishkantinllapa ima uçhkukunaman ratanmanllapa? ⁴⁰Chaynumiri uk yaçhakuqpis mana maschu

yaçhachiqninmantaqa. Chaymi maydiya allita yaçhakurpis, yaçhachiqnin yupayllana kanqa.

⁴¹“¿Imapaqtaq uknikipa nawinpi usulsitu tayan chayta rikaq çhurakanki, qampa nawiki atun qiru tayan chayta naypaqta mana lluqshichirqa? ⁴²Qampa nawiki atun qirupaq mana kwintachakarqa, ¿imapaqtaq uknikita ninki: ‘Ukniy, dijamay nawiki kaq usulta lluqshichishaq’ nirqa? Kusa allin tukuruna, qampa nawiki atun qirutaraq puntataqa lluqshichiy. Chaynuqami allita rikarna, uknikipa nawinpi usul kaqtaqa lluqshichinki.

**Qirukunatami puquyninmanta
riqsinchik**

(Mt 7.17-20; 12.34-35)

⁴³“Allin qiruqami mana puytinchu mana allinta puquytaqa. Chaynulla mana allin qirupis manami allintaqa puqyta puytinchu. ⁴⁴Chaymi tukuy qirukunata puquyninmanta riqsinchik. Chaqa iguspa puquynintaqami mana kashakunamantachu pallanchik. Chaynulla ubapa puquynintapis manami sarsakunamantachu pallanchik. ⁴⁵Chaynumi allin runakunapis allin kaqkunatalata riman allinkunala shunqunpi kashanrayku. Piru chay mana allin runaqami mana allin kaqkunatalata riman, tukuy mana allinkunala shunqunpi kashanrayku. Chaqa mayqanpis shunqunpi kashanllatami, rimanllapa.

**Ishkay wasipa simintun
(Mt 7.24-27)**

⁴⁶“¿Imapaqtaq qamkunaqa ‘Amituy Amituy’ nimankillapa, nuqa nishaykunata mana kasurqa? ⁴⁷Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis uyamar nuqa nishayta kasur ruraqkunaqami kaynu yupay. ⁴⁸Uk runami wasinta

shachinanpaq puntataqa kusa rurita simintuta rajar, rumipa ananmanta shachiran. Chaymanta riyu untamur, chay wasipi wipyakarpis mana kuychiylamatapis puytiranchu. Chaqa kusa alliri shasha karan. ⁴⁹Piru mayqanpis uyamar chay nishaykunata mana kasuqqami, uk runa mana simintuta rajarchu allpa analanpi wasinta shachiran. Chaymanta riyu untamur chay wasipi wipyakatinqa, chay wasiqa limpu limpu pampalla rataran chay yupay”.

Jesusmi allicharan suldadukunapa mantaqinpa uk sirbikuqninta
(Mt 8.5-13; Jn 4.43-54)

7 ¹Chaymanta chay runakunata willar tukchirnaqa, Jesusqa riran Capernaúm pwibلمان. ²Chaypimi Romamanta suldadukunapa uk mantaqin karan. Paypa kusala munashan sirbiqninmi allipla qishaq karan wanuyapaqna. ³Chaymi chay runaqa Jesuspaq rimaqllapata uyaparan. Chaymantami, Israel runakunapa ruku mantakuqninkunata rugar kačharan, Jesusta rir willatinllapa shamur sirbiqninta allichananpaq. ⁴Chaymi paykunaqa Jesusman rir qimikarqa, kusalata rugaranllapa kaynu nir:

—Taytituy, allinmi kanqa chay suldadukunapa mantaqintaqa llakipayanaykipaq. ⁵Chaqa payqami nasyunninchikta kusalata munan. Chaynullami chay tantakanayllapa wasimatapis rurachikuran nir.

⁶Chaynu nitiñmi Jesusqa riran paykunawan. Piru wasiman shipchayatinnapanaga, chay suldadukunapa mantaqinpa amigunkunata kačhamuran kaynu nir Jesusta willananllapapaq:

“Taytituy, amami piñakunkichu. Chaqa nuqa mana kwintachaypaqla kashayraykumi, mana allinchi rir wasiyman yaykunaykipaqqa. ⁷Chayray-

kumi mana nuqallaqa riyta puytiraychu rugashuqqa. Chaymi kaylamanta niy, sirbikuqnayqa alliyananpaq. ⁸Chaqa nuqallatami mantamaqniykuna mantaman. Chaynulla nuqapis wakin suldadukunata mantani. Chaymi mayqannintapis ‘Riy’ nitiyqa, rin. Ukta ‘Shamuy’ nitiypis, shamun. Chaynulla sirbiqnintapis, imata runananpaq kačhatiypris ruran” nir.

⁹Chaynu nishanta uyaparmi Jesusqa kusa dispantakashalla kidaran. Chaymi chay runakuna ikinta riqkunaman tikrarak, niran:

—Nishaykillapa: Tukuyta Israel pwiblupiqqa manami mayqantapis kay runa yupay allita kriyiqtaqa tarishachu kani.

¹⁰Chaymanta chay mandadu rishakuna wasiman tikrarakqa, chay sirbikuqta allintana tariranllapa.

Byudapa wamranta Jesús kawsachimuran

¹¹Chaymantaqa Jesusqa riran uk pwiblu Naín shutiqman. Paywanqami achka yačhakuqninkuna, chaynulla kusa achka runakuna ima riranllapa.

¹²Chaynu rir pwibلمان čhayarllapanaqa rikaranllapa uk byudapa uklayla wamran wanushata chay pwibلمانta kusala achka runakuna apaqllapata.

¹³Chayta rikarmi Jesusqa, chay warmisipapaq kusalata llakir kaynu niran:

—Ama waqaychu mamitay nir.

¹⁴Chaynu nir wanushaman qimikar kamatinmi, chay apaqkunaqa yarachiranllapa. Chaymi Jesusqa chay wanushataqa niran:

—Wamra, qamtami nishuni ¡kawsamuy! nir.

¹⁵Chaynu nitiñqami chay wanushaqa kawsamur tar rimaqna qallariran. Chaymantami Jesusqa chay wamrataqa mamanwanña dijaran. ¹⁶Chayta rikarmi,

tukuyta chaypi kaqkunaqa alliplata dispantakar Dyusta alabaranllapa, kaynu nir: “Dyusninchikpa kusa shumaq rimaqninmi rikarisha nuqanchikkunaman”. Chaynulla “Dyusninchikmi shamusha pwiblunta yanapaq” nir ima.

¹⁷Chaynu Jesús rurashankunataqami, tukuy chay Judeapa lugarninpi yačharanllapana.

**Shutichikuq Juanmi
yačhakuqninkunata kačharan
Jesusman
(Mt 11.2-19)**

¹⁸Juanqami yačharan tukuy chay pasashankunata, yačhakuqninkuna parlasha katin. Chaymi ishkay yačhakuqninkunata qayar, ¹⁹kačharan Jesusta tapunanllapapaq: “Qamchu Dyusmanta shamunanpaq karan chay kanki, manaqachu uktaraq yarayashaqllapa” nir.

²⁰Chaynu kačhatinllapapaq, chay mandadu rishakunaqa Jesusman qimikar tapuranllapa kaynu nir:
—Shutichikuq Juanmi kačhamashallapa tapushunayllapapaq qamchu kanki Dyusmanta shamunanpaq karan chayqa, manaqachu uktaraq yarayashaqllapa nir.

²¹Chaynu nitinllapami, Jesusqa chay kutilla achka qishaqkunata allicharan, chaynulla qischakayninkunamantapis. Chaynulla dyablupa yarpuninwan kaqkunata allicharan, syigukunatapis nawinkunata allichatin rikakuranna.

²²Chaynu chaykunata ruranaqa, Jesusqa niran chay tapuqkunataq:
—Rir Juantaqa willayllapa tukuy rikashaykillapata, uyapashaykillapata ima. Willayllapa:

Syigukunatapis rikakuchin,
kujukunatapis alliyachitin
purinllapa,
ismuyaq aychayjunkunatapis
allichan nir.

Chaynulla upakunatapis uyakuchin, wanushakunatapis kawsachimun, chay mana imayjun kaqkunatapis willan imanuwashakananllapapaqpis, nir ima.

²³Chaynulla willankillapapis: ¡Kusa shumaqmi kanqallapa nuqapi kriyishanrayku imakuna rikarir trumpisachinatin mana maydiyapis qunqamaqkunaqa nin! nir.

²⁴Chaymanta Juanpa yačhakuqninkuna ritinnaqa, Jesusqa chaypi kaq runakunata qallariran Shutichikuq Juanpaq parlaq, kaynu nir:

“¿Imata rikakuqtaq qamkunaqa riraykillapa chay chunllaq lugarmanta? Imanutaq uk runa mana uklapi yarpumaqa uk yura shukchata wayra wakman kayman kuyuchi yupay, ¿chayta rikakuqchu riraykillapa? ²⁵¿Manaqachu uk runa kusala čhanyijun mudanata, mudakushata rikakuq riraykillapa? Qamkunaqami yačhankillapa chaynu mudakur paykuna munashanllapakunalata rurur taqkunaqami, chay gubyirnupa wasinkunalapi tanllapa nir.

²⁶Chaqa, ¿imata rikakuqtaq riraykillapa? ¿Dyuspaq rimaq runata rikaq? Chiqaptami qamkunaqa Dyuspa rimaqninkunamantaq nuqapaq kusa mas intrachikuqta rikaq riraykillapa.

²⁷Chaqa Shutichikuq Juanpaqami, Dyus nitin iskribikashakunapiqa kaynu niq:

‘Nuqami qampa naypaykita ukta kačhashaq,
imanutaq nanta kičhar kamkachinllapa chaynu qampaq yačhachikunanpaq’ nir.

²⁸⁻²⁹Nishaykillapapis: Tukuy runakunamanta manami Juan yupay kusa allinla runaqa kashachu uklamapis. Chaqa tukuy runakuna, wakin impwistuta kubrakuqkunamapis, Juan rimatin uyakurqa, kwintata qukaranllapa paykunata Dyusqa chiqapta yanapayan-

qallapa nir. Chaymi paykunaqa Juan shutichikutinga, kasur shutikuranllapa. Ashwan kananqa Dyusuninchikpa mantakuyninpina mana kwintachaypaqla chaykunaqa, mastana intrakanllapa Juanmantaqa. ³⁰Piru chay fariseukuna, chaynulla Moisés mantakushanta yaچار yaأhachikuq-kuna-shuyupaqa, mana kriyinaranllapachu imanumi Dyus chiqapta yanapayanqa nirmapis. Chaymi paykunaqa Juan shutichikutinpis mana kasur mana shutikuranllapachu”.

³¹Chaymi Jesusqa niranpis:

“¿Imawantaq kumparayman kay tyimpupi runakunataqa? ¿Imakuna yupaytaq paykunaqa? ³²Kay runakunaqami, wamritukuna plasapi tar kaynu qayapanakunllapa chay yupay: ‘Kinakunatami waqachirayllapa. Piru qamkunaqami mana bayliraykillapachu. Chaynulla llakiypaq takikunata takitiyllapapis, mana waqaraykillapachu’ ninakun chaykuna yupay. ³³Chaymi qamkunapis wamritukuna yupay, Shutichikuq Juan shamur kusata ayunatin, chaynulla mana binuta upyatinqa niraykillapa: ‘Juanqami dyablupa yarpuyinwan’ nir. ³⁴Chaymanta nuqa Dyusmanta Shamuq Runa kar, mikutiy upyatiy-shuyupaqa qamkunaga ninkillapa: ‘Kusala amryintu, upyalun, chaynulla Romapaq impwistuta kubrakuqkunapa, uchasapa runakunapa amigun’ nir ima. ³⁵Piru nuqapi kriyishanllaparayku Dyus munashanta rurur kawsaqkunami intrachikunllapa nuqaqami chiqapta Dyusmanta shamusha kani nirqa”.

**Jesumi, fariseo runa
Simonpa wasinpi**

³⁶Chaymantaqa uk fariseo runami Jesustaqa kunachiran, wasinman rir mikunanpaq. Chaymi Jesusqa chay fariseupa wasinman yaykur misaman taran. ³⁷Nataq chay pwibullapimi kaq

uk kusa uchayjun warmi. Paymi yaأharan Jesusqashi chay fariseo runapa wasinman mikuq أhasha nir. Chaymi alabastru butillitapi kusa mishki mutkiypaqla yakituta charikur أharan. ³⁸أharqa, kusalata waqar Jesuspa أhakinpa yatanlaman tar, chay waqayninwan Jesuspa أhakinpa paqqa qallariran. Chaymantaqa aqchanwan chakichir أhakinta muchar salaran chay mishki mutkiypaqla yakituwanqa. ³⁹Chaymi chay fariseo, Jesusta qaraq apasha karan chayqa, kaynuta yarpuran: Chiqapta kay runa Dyuspa rimaqnin karqa kwintata qukanman, imanu warmi karmi chaynu rurayan nirmapis. Yaأhayanmanmi kusa uchayjun warmi nir. ⁴⁰Chaymi Jesusqa niran:

—Simón, kayta willashayki.

Chaynu nitinga, chay fariseuqa niran:

—Willamay Yaأhachikuq Taytituy.

⁴¹Chaynu nitinga, Jesusqa niran:

—Ishkay runami dibiyanan uk runa pristasha karan chayta. Ukqa kinyintus dinaryuta dibiyanan. Nataq uknin-shuyupaqa sinkwinta dinaryulata dibiyanan. ⁴²Chaymi mana pagrayta puytitinllapaqa, chay pristasha karan chayqa llakipar mana kubrarannachu ishkantinta. Ma willamay Simón: ¿Chay ishkay runakunaqa mayqaynintaq chay qillayta pristasha karan chay runataqa mastaqa munayanqa?

⁴³Chaynu Jesús taputinqa, Simonqa niran:

—Nuqataqa yarpuchiman, chay masta dibiyanin llakipar mana kubraranchu chay paymi mastaqa munayanqa nir.

Chaynu nitinga, Jesuspis niran:

—Chiqapta ninki.

⁴⁴Chaynu Simón nitinga, warmiman Jesusqa tikrakar Simontaqa niran:

—¿Rikayankichu kay warmitaqa? Simón, nuqa wasikiman yaykamutiyqa, أhakiyta paqakunaypaqqa mana yakuta qumarayki-

chu. Piru kay warmisita-shuypaqa, ashwan çhakiyta waqayninwan paqar aqchanwan chakichishamapis. ⁴⁵Qamqami mana saludar muchamaraykichu. Piru kay warmisita-shuypaqa, yaykushaymanta-pacha mana shaykuq muchamasha çhakiylapi. ⁴⁶Chaynulla qamqa asaytiwan mana umaylamatapis salashaykichu. Piru kay warmisitaqami, ashwan çhakiyta salasha chay mishki mutkiypayla yakituwan. ⁴⁷Chayrayku nishuni, kay warmisitatami kusa achka uchankunamanmatapis llakipar pirdunani. Chaymi payqa kusata munaman. Piru mayqantapis ashllilata pirdunashaqa, mana yanqa munamanchikchu.

⁴⁸Chaymantaqa chay warmita niran: —Uchaykikunamantaqami llakipar pirdunashuni nir.

⁴⁹Chaynu Jesús nitinga, chay wakín chaypi kaqkunaqa paykunapura tapuna-kuq qallariranllapa kaynu nir: “¿Imataq kay runaqa uchanllapakunamanmatapis pirdunakunanpaqqa?”

⁵⁰Chaynu ninakuyatinllapaqa, Jesusqa chay warmisitataqa niran:

—Mamitay, chiqapta kriyimashayki-raykumi washakashayki. Qamnamí rikunki nir.

Kay warmikunami yanaparan Jesusta

8 ¹Chaymantami, Jesusqa puriran achka pwiblukunata, chaynulla taksha pwiblitukunata, yaçhachikuqnu Dyuspa shumaq rimayninta washakarna paypa mantakuyinipi kawsananllapapaq. Pullanqami dusi yaçhakuqñinkuna karan. ²Chaynullami pullanqa karanpis chay warmikuna, dyablupa yarpuyinwan, ukman qishaywan kaqkunata allichashan-kunapis. Paykunaqami kaykuna karan: María. Paytami María Magdalena niqllapapis, Magdalamanta kashanrayku. Kay Mariamantami, syiti dyablupa yarpuyin-kuna lluqshisha karan. ³Chaynullami

karanpis Chuza shutiq runapa warmin Juana. Kay Chuzami, Herodespa imankunata rikaq karan. Uqçami karan Susana; chaynullami wakín achka warmikunapis. Paykunami iman kaqlawan-mapis yanapaq Jesustaqa.

Jesusmi kumparasyunta ruran uk tarpukuqwan

(Mt 13.1-9; Mr 4.1-9)

⁴Tukuy pwiblukunamantami kusala achka runakuna Jesús kayashanman tantakaranllapa. Chaymi Jesusqa kay kumparasyunta paykunataqa parlaran:

⁵“Uk runami tarpukuq riran çhakran-man. Chaymanta shikwakutinga wakín simillanqa nanman rataran. Chaymi saruçharanllapa, chaynulla pariç kurukuna mikuran ima. ⁶Wakín simillakunaqa rataran rumipa ananman. Chaymanta nasirnaqa, das chakiran yakurayku. ⁷Nataq wakín simillakunaqami kasha rurikunaman rataran. Chaymantami kashakuna pullan winar, limpu çhamitachiran. ⁸Piru wakín simillakunaqami kusala shumaq pachaman ratar, nasimur puquran. Chaymi kada similla syinllata puqutin kusala achkata kusichakuran”.

Chaynu nirnaqami, kusa jwirtita kaynu niranpis: “Rinriyjun kaqkunaqa uyakur intrakayllapa” nir.

¿Imapaqmi yaçhachikuran kumparasyunkunawan?

(Mt 13.10-17; Mr 4.10-12)

⁹Jesupa yaçhakuqñinkunami tapuran: —¿Ima nishaq niyantaq kay kumparasyunqa? nir.

¹⁰Chaymi Jesusqa niran:

—Qamkunatami unay mana intrakaypaq kasha katinmapis, kananqa Dyusqa intrachishuyanllapa imanumi payqa mantakun nirmapis. Piru wakín runakunata-shuypaqami willani kumparas-

yunkunalawan. Chayna michka chapakurmapis ama rikakunanpaq, chaynulla michka uyakurpis ama intrakananllapapaq.

**Jesumi tarpukuqpaq
yačhachikushanta intrachikuran**
(Mt 13.18-23; Mr 4.13-20)

¹¹“Kaynutami munan niyta chay kumparasyunqa: Chay simillaqami, Dyuspa rimaynin.

¹²“Chay similla nanman ratasha nirqami intrachimanchik, Dyus rimashanta uyakutin chaymanta dyablu shamurqa yarpuyninpi purichiyashanta das qunqachin, amana kriyir washakananllapapaq nir.

¹³“Nataq chay similla rumipa ananman rataran chaykunaqami, intrachimanchik chay runakuna Dyus rimashanta kusa aligrila uyakuqpaq. Chaymanta chay simillakuna mana allita čhupakusha yupaymi uk tyimpulapaq kriyir qischakarqa das paymanta ashun nir.

¹⁴“Wakin simillakuna kasha ruriman ratashakunaqa, intrachimanchik Dyus rimashanta uyapaqkunapaq. Piru chay yarpupakushankuna, kusata imakunata munapashankuna, chaynulla munashanta rurashankuna imaqa, allmanta allmantaqa limpu čhamitachi q yupay mana dijanchu puqunanpaqqa.

¹⁵“Piru simillakuna chay kusa shumaq pachaman rataran chaykunaqami intrachimanchik, chay allinla shunquyun kar Dyus rimashanta uyakur imuraslapis allita kasur, kusalata puquq yupay kawsaqkunapaq nir.

**Jesumi kumparasyunta ruraran uk
lamparawan**
(Mr 4.21-25)

¹⁶“Manami mayqanpis uk lamparataqa kachkanchu imawan pampananpaq manaqa paranpa čhakinman čhuranan-

paqqa. Ashwanmi unaqlapi čhuran tukuylla yaykuqkunata achkirachinanpaq. ¹⁷Chaynullami kanan qamkunata willashutiyllapa wakinkunapaq pakaplla yupay kaqkunaqami, maydiyaqa uk lampara achkirachikuq yupay shutillamanna rikaritin allita intrakanqallapa.

¹⁸“Chayraykumi allita uyakuyllapa: Chaqa mayqanpis intrakar kasukuqkunataqami masta intrachishaq. Piru chay mana intrakaqkunata-shuyupaqami intrakayanina niyashanmatapis limpula qunqachishaq”.

Jesuspá mamanwan ukninkuna
(Mt 12.46-50; Mr 3.31-35)

¹⁹Chaymantami Jesuspa mamanwan ukninkunaqa, čharanllapa chay maypičhi Jesús kayashanlawman. Piru kusala achka runakuna kashanrayku naypanman mana qimikayta puytiranllapachu. ²⁰Chaymi mayqanči Jesustaq kaynu nir willaran:

—Mamaykiwan uknikikunami chay waqtapi ministishuyan nir.

²¹Jesusaq niran:

—Mayqanpis Dyus rimashankunata uyakur, chay nishanullata ruraqkunami, mamaywan ukniykunaqaq nir.

**Jesumi wayrawan yaku
maqchikayatin qasillachiran**
(Mt 8.23-27; Mr 4.35-41)

²²Uk diyapi, Jesusqa uk yaku karruman yaykuran yačhakuqninkunawan. Chaymi paykunata niran:

—Rishunllapa qučhapa uklaw manyanman nir.

Chaymi riranllapana. ²³Chaymanta qučhata pasayatinllapaqa, Jesusqa punuran. Chaykamanqami, kusalata wayra rikarimuran. Chaymi chay qučhamapis wakmanta kaymanta maqchikaq qallariran. Chayna, chay

yaku karrumanqa yaku untaq qallaritin, yakuman chinqananlapa qna karanllapa.

²⁴Chaynu tukuyatinga, Jesusta rikchachir kaynu niranllapa:

—¡Yačhachimaqniyllapa! ¡Yačhachimaqniyllapa! ¡Yakumanmi chinqayan-chikllapana! nir.

Chaymi Jesusqa sharir, wayrawan yaku maqchikaqtaqa willatinla, limpu qasillaran. ²⁵Chaymanta yačhakuqninkunata niran:

—Ima, ¿manaraqchu allita kriyinkillapa? nir.

Piru paykunaqami kusata manchakushanrayku dispantakashalla, tapunaku yaqllapa: “¿Imanu runataq kayqa? Chaqa wayrawan yakumatapis willatinla, kasun-ari” nir.

**Gadaramanta dyablupa
yarpuyinwan runa**
(Mt 8.28-34; Mr 5.1-20)

²⁶Chay qučhata riyarqami, čharanllapa Galileapa naypanpi Gadara^e shutiqlugarman. ²⁷Chaymi, Jesús yaku karrumanta ishkitinqa, chay lugarmantaqa dyablupa yarpuyinwan kaq uk runa yarqamur Jesusman qimikaran. Chay runaqami unayna mana račhpayjunnachu puriq, chaynulla mana wasipinachu taqpis. Ashwanmi pantyunkunapina taq. ²⁸Chaymanta Jesusta rikarqa, kusala jwirtita qayčhakur paypa naypanpi qunqurir kaynu niran:

—¡Unaq syilumanta Dyuspa Wamran Jesús, ama nuqamanqa yakapakamuychu! ¡Rugashaykimi ama qischamanaykipaq! nir.

²⁹Chaynuqami chay dyablupa yarpuyinqa niran, runamanta lluqshinanpaq Jesús anyashanrayku. Chaqa kutir

kutirmi chay dyablupa yarpuyinqa chay runataqa aypaq. Chaymi runakuna michka makinkunata, čhakinkunata alli kadinakunawan watatinllapamapis chay runaqa pitiq. Chaynumi ashwan chay dyablupa yarpuyinqa chunllaq lugarkunaman apaq chay runataqa.

³⁰Chaymi Jesusqa chay runataqa kaynu nir tapuran:

—¿Imataq shutinki?

Chay runaqa niran:

—Shutinimi ‘Legión’.^f

Chaynuqami niran, dyablupa yarpuyininkuna paypi kusa achka kashanrayku.

³¹Chaymi chay dyablukunaqa, Jesusta rugaran ama chay manchaypaq učhku ruriman kačhananllapapaqchu. ³²Chay sirkakunapimi achka kuchikuna shitqakuyatin, chay dyablupa yarpuyininkunaqa Jesusta rugaran, chay kuchikunaman yaykunanllapapaq. Chaymi Jesusqa yaykuyllapa niran.

³³Chay dyablupa yarpuyininkuna chay runamanta yarqurqa, chay kuchikunaman yaykuranllapa. Chaymi chay kuchikunaqa kallpaq qallariran qaqata uray. Chaymanta qučhaman yaykur čhuqar wanuranllapa.

³⁴Chaymi chay kuchita michiqkuna, tukuy chay pasashanta rikarqa, kallpar riranllapa chay pwiblupi runakunata, chaynulla čhakrapi taqkunatapis parlaq.

³⁵Parlakutinllapaqa runakunaqa lluqshiranllapa rikaq chay pasashan-kunataqa. Chaymanta Jesús kayashanman čharqa, chay runataqa Jesuspa naypanpi yarpuyinpinata, mudakusha taqta rikar manchakuranllapa. ³⁶Piru chay tukuy ima pasashakunata rikaqkunaqa, manyaqlla parlakuranllapa imanumi alliyaran chay runaqa nirmapis. ³⁷Chaymi chay Gadara shutiql

e 8.26 Wakin iskribikashakunapimi “Gerasa” nin. **f 8.30** Legión nirqami intrachimanchik kusala achka suldadukuna nir.

lugarmantaqa, tukuylla runakunaqa Jesusta rugaranllapa, chaymantaqa rinanpaq uklawta. Chaqa kusatari manchakuyaranllapa. Chaymi Jesusqa yaku karruman yaykur riran. ³⁸Chay dyablupa yarpuyinmanta alliyasha chay runaqa, Jesusta rugayaran paywan rinanpaq. Piru Jesusqami chay runataqa kidanapaq kaynu niran:

³⁹—Riy wasikiman. Chayna parlakuy Dyus imanumi llakipar yanapashusha nirmapis.

Chaymi chay runaqa rir parlakuran tukuyta chay pwiblupiq, imatami Jesús paypaq rurasha nirmapis.

**Jesumi allicharan uk warmita,
Jairupa wamranta ima**
(Mt 9.18-26; Mr 5.21-43)

⁴⁰Chaymanta Jesús chay quçhapa uklawninmanta tikrakar shamutinqa, chaypi kaq runakunaqa kusalata aligriyaranllapa yarayashanllaparayku. ⁴¹Chaymi, uk runa Jairo shutiq çharan. Chay Jairumi tantakananllapa wasipi uk mantakuq kaq. Paymi Jesuspa naypanpi qunqurikur rugaran wasinman rinanpaq. ⁴²Chaqa wanuypaqna karan chay runapa uklayla warmi wamran kaqqa. Wamranqami dusi añuyjunna kasha kanqa.

Piru Jesusqami kusa achka runakunapa rurinta riyashanrayku, kusalata kiçhkichiyaranllapa. ⁴³Chay runakunapa rurintami riyaran uk warmipis. Chay warmimi dusi añupaqna yawarnin shamutin qishaq karan. Chaymi rimidyakuqkunapi, kusalata gastaran iman kaqninkunalamatapis. Piru manami mayqanpis allicharanchu. ⁴⁴Kay warmisitami Jesuspa ikinlawta qimikar raçhpanpa manyanta kamaran. Chaynu kamatinlami, chay kutilla yawarnin shamuqqa qasillaranna. ⁴⁵Chaymantaqa Jesusqa tapukuran:

—¿Pitaq kamamasha? nir.

Chaymanta tukuy “Mana mana” niyatinga, Pedruqa niran:

—Yaçhachikuq Taytituy, kusala achka runakuna kashanraykumi, kiçhkipi kumsashuyan ima nir.

⁴⁶Piru Jesusqami niran:

—Mayqançhi kamamasha. Chaqa nuqami kwintata qukasha kani, pudirniy yarqusha nir.

⁴⁷Chaymanta chay warmiqa imanupis mana niyta puytirqa, çukchukyaqnulla rir Jesuspa naypanpi qunqurikuran. Chaymi tukuyta naypanpi rimaran imanumi Jesuspa raçhpanta kamarla alliyaran nir ima. ⁴⁸Chaymi Jesusqa niran:

—Mamitay, kriyishaykiraykumi alliyashaykina. Chayraykumi aligrilana rikuy.

⁴⁹Chaynu nir Jesús rimayatinllami, chay tantakananllapa wasipi mantakuq Jairupa wasinmanta uk runa çhar kaynu niran:

—Wamraykiqami wanushana. Amana masqa qillakachiynachu yaçhachikuq-taqa nir.

⁵⁰Piru Jesusqa chaynu niqta uyarqa, niran:

—Ama manchakurchu, nuqalapi kriyiy. Chaymi wamraykiqa alliyantaq nir.

⁵¹Chaymanta Jesús wasiman çharnaqa, Pedruta, Santiaguta, Juanta, chay wamrapa taytanta, mamanta imala rurimantaq yaykuchiran. ⁵²Tukuymi waqayaranllapa chay wanushapaq llakir. Piru Jesusqa niran:

—Ama waqayllapachu. Kay wamraqami mana wanushachu, punuyanlami nir.

⁵³Chaynu nitinmi, tukuylla asiparanllapa paytaqa. Chaqa yaçhayanllapari wanusha nir. ⁵⁴Chaymantami Jesusqa makinmanta aypar kusala jwirtita rimar niran:

—¡Mamitay sharimuy! nir.

⁵⁵Chaynu nitinmi kawsamur, sharimuran. Chaymantami Jesusqa kaçhakuran qarananllapapaq. ⁵⁶Chaymi taytankunaqa, kusa dispantakashalla kidaranllapa. Piru Jesusqa niran, ama mayqantapis parlananllapapaqchu, chay rurashankunapaqqa nir.

**Jesusmi dusi yaçhakuqninkunata
kaçharan yaçhachikunanllapapaq**
(Mt 10.5-15; Mr 6.7-13)

9 ¹Jesusqa tantaran tukuynin dusi yaçhakuqninkunata. Chaymantami yaçhayninta, pudirninta ima quran, tukuy dyablupa yarpuyininkunata itakunanllapapaq chaynulla qishaykuna-manta allichakunanllapapaq ima. ²Chaynumiri yaçhakuqninkunataqa kaçharan Dyuspa mantakuyninpaq yaçhachikunanllapapaq, qishaqkunata allichananllapapaq ima. ³Kaynu nirmi kaçharan:

“Nanpaqqami ama imalatapis aparchu rinkillapa: Bastunta, alburjata, tantata, chaynulla qillayta, mudakunaykipaq raçhpaykillapa imamatapis. ⁴Mayqan wasiman çarpis, chaymantaqa ama lluqshinkillapachu, chay lugarmanta rinaykillapakaman. ⁵Imanupi mayqan pwiblupi mana samachishunatinllapaqa, çhakikillapapi kaq pulbumatapis çhaspir lluqshir rinkillapa. Chaynu rurarqami intrachinkillapa: ‘Manami nuqakunapa kwintaynachu. Ashwanmi qamkunapina kanqa’ nir”.

⁶Chaynu nitinmi, paykunaqa riranllapana tukuy pwiblitukunata Dyuspa shumaq rimayninta yaçhachikuqnu chaynulla qishaqkunata allichaqnu ima.

Jesuspaqmi Herodes yaçhanaran
(Mt 14.1-12; Mr 6.14-29)

⁷Chaymantami tukuy chay pasashan-kunapaq gubyirnu Herodesqa

uyaparanna. Piru mana yaçhayananchu imanumi kanqa nirmapis. Chaqa Jesuspaqqa ukkunaqa niqllapa: “Juan wanushanmanta kawsamusha” nir. ⁸Ukkuna-shuyupaqa niqllapa: “Dyuspa rimaqnin Elias shamunanpaq karan, chay shamusha” nir. Chaynulla wakinkunapis niqllapa: “Dyuspa unay uk rimaqninkuna kawsamusha kanqa” nir. ⁹Chaynu niyatinllapamapis, Herodesqa paylla niran: “Chaqa nuqalla niray, Juanpa umanta pitinanllapa-paqqa. Chaynu katinqa ¿mayqantaq kanqaqa chay runapaq kusata rimayan-llapa chayqa?” nir.

Chaymi chiqapta yaçhanar Herodesqa kusalata Jesustaqa tariyta yarpuran.

**Jesusmi sinku mil
runakunata qararan**

(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Jn 6.1-14)

¹⁰Chaymanta chay apustulninkuna tikrakamurqa Jesustaqa parlananllapa tukuy imakunata rurashanllapata. Chaymi Jesusqa paykunalata apar riran Betsaida pwibluman. ¹¹Piru runakunaqa, Jesusqa Betsaidapi nir yaçharqa riranllapa. Çhatinllapaqa Jesusqa samachiran. Samachirqa runakunataqa willaran imanumi Dyus mantakun nir, chaynulla paykunapa naypanpi qishaqkunata allicharan, ima. ¹²Chaymanta limpu tardiyatinnaqa, Jesuspa dusi yaçhakuqninkunaqa payman qimikar, kaynu niranllapa: —Taytituy, runakunata willay rir chay shipchakaq pwiblitukunaman, lugarkunaman ima mikunanllapata rantir mikur samanallapapaq. Chaqa kay lugarpiqami mana imapis kanchu nir.

¹³Chaymi Jesusqa paykunataqa, niran: —Qamkuna qarayllapa, nir.

Chaynu Jesús nitinqa paykunaqa niranllapa:

—Chaqa sinku tantitawan ishkey piskaditula kan. ¿Maymantashi kay kwichka achka runakunapaqqa mikuymatapis rantishunllapaqa?

¹⁴Chaqa tukuyninqa chaypi kaqkunaqa ullqukunala sinku mil (5,000) kasha kanqallapa. Piru Jesusqa yačhakuqninkunataqa niran:

—Willayllapa chay runakunaqa tanqallapa sinkwinta, sinkwinta nir.

¹⁵Chaynu nitinga, yačhakuqninkunaqa tukuy runakunataqa samachiranllapa. ¹⁶Chaymanta Jesusqa chay sinku tantitawan, ishkey piskadituta aypar unaq syiluman chapakur, chaykunapaq payji nir, Taytan Dyusman mañakuran. Chaymantami chaykunataqa pidasu pidasu pakir yačhakuqninkunata quran tukuylla chaypi kaqkunata aypachinanllapapaq. ¹⁷Chaynumi tukuylla mikuranllapa tiqlananllapakaman. Chaymantaqami chay tantapa chaynulla piskadupa subrantaqa dusi kanastata tantaranllapa.

**Pedrumi Jesustaq Dyuspa
Akrashan Cristun kanki niran**
(Mt 16.13-19; Mr 8.27-29)

¹⁸Uk diyapimi Jesusqa payla Taytanman mañakuyar, yačhakuqninkuna pullan katin, paykunataqa tapuran kaynu:

—¿Nuqapaqqa mayqanshi kani ninllapataq runakunaqa? nir.

¹⁹Chaynu nitinga paykunaqa niranllapa:

—Wakinqami ninllapa, Shutichikuq Juan nir. Nataq wakin-shuyupaqa ninllapa Elías nir. Chaynulla wakinkunaqa ninllapa Dyuspa unay rimaqnin kawsamusha kanqa nir.

²⁰—Qamkunapaq-shuyupaqa ¿mayqantaq kani? —nir tapuran yačhakuqninkunataqa.

Chaymi Pedruqa niran:

—Qamqami Dyuspa Akrashan Cristun kanki nir.

**Mananamí maychu wanunaypaq
niran Jesusqa**

(Mt 16.20-28; Mr 8.30-9.1)

²¹Chaynu nitinllapaqami Jesusqa paykunataqa niran, ama mayqantapis willananllapapaqchu, chay yačhaya-shanllapataqa. Chaymi kaynu niranpis yačhakuqninkunataqa:

²²“Dyusmanta Shamuq Runataqami ruku mantakuqkuna, kurakunapa mantaqninkuna, chaynulla Moisés mantakushanta yačhar yačhachikuqkuna ima čhiqnir kusalata qischanqallapa. Chaynu qischarmi wanuchinqallapa. Piru kimsa diyamantaqami qashan kawsamunqa” nir.

²³Chaymantaqa tukuyta Jesusqa niran:

“Mayqanpis nuqapa yačhakuqniy kanarqami amana bidanllapapaqqa llakinqallapanachu. Ashwanmi kruspi wanuchinatinnllapamapis ama manchakurchu waran waran nuqalapi yarpur shachinakunqallapa. ²⁴Chaqa mayqanpis paykuna munashannulla bidanta washayta kamaqkunaqami tukuy tyimpupaqna qischakanqallapa. Piru mayqanpis nuqapi kriyishanrayku qischakar wanuqkunaqami tukuy tyimpupaqna kawsanqallapa. ²⁵Piru mayqanpis kay pachapi kaq iman munashanta tantakur mana washakatinga, ¿imapaqtaq sirbiyan chay tantakushanqa? ²⁶Chaymi nuqqa nini, nuqamanta pinqakuqkuna, chaynulla chay rimashaykunamanta pinqakuqkunamantaqa, nuqapis llipyalla pudirniywan shamurqa pinqakushaq paykunamantaqa. Chaqa chay diyaqa shamushaq Taytaypa kusala llipyalla pudirninwan, kusa allinla angelkunawan ima. ²⁷Chiqaptami nishaykillapa:

Kaypi kawsaqkunaqa wakinllaqa Dyus mantakuqtaqa rikanqallapa manaraq wanuyarchu”.

Jesusmi kusa llipya intirupaq tikrakaran

(Mt 17.1-8; Mr 9.2-8)

²⁸Chay parlashanmanta uchu diyamana pasasha katinga Jesusqa Pedruta, Santiaguta, Juanta ima apar rir iqaran uk sirkaman, chaypi Dyusman mañakunanpaq. ²⁹Chaynu mañakuyatinqami Jesuspa qaqlanqa kusa ukman shumaqpaq tikrakaran. Chaynulla raçhpanmapis kusala yuraq llipya intirupaq tikrakaran. ³⁰Chaykamanmi ishkey runakuna rikarimusha Jesuswan parlayaran. Chay ishkey runakunaqami Moiseswan Elías karanllapa. ³¹Chay paykunaqami kusa llipyaypa rurinpi shasha parlayaranllapa, imanumi Jesús qischakar Jerusalenpi wanuyanqa nir. ³²Pedruqa wakinninwan allipla punuyapaq karmapis, allipta shachinakur Jesuspa chay llipyaynintaqa rikakuranllapa. Chaynulla Jesuswan ishkey runa parlaqtapis rikaranllapa. ³³Chaymanta chay ishkey runakuna Jesusmanta ashuyatinnaqa, Pedruqa Jesusman qimikar, kaynu niran:

—Yaçhachikuq Taytituy, ¡kaypiqami kusala allin kanchikllapa! Rurashaqllapa kimsa chukllitakunata, ukta qampaq, ukta Moisespaq, ukta Eliaspaq nir.

Piru chaynu nirmapis Pedruqa mana yarpuyinpichu chaynuqa rimayaran. ³⁴Chaynu rimanankamanqa puktay limpu pampananllapa. Chaynu puktay pampatinllapaqa alliplata manchakuranllapa. ³⁵Chaymantaqa chay puktaypa rurinmantaqa Dyus kaynu niran:

“Kaymi kusa munashay Wamrayqa.”^g

¡Paylatami kasunkillapa!” nir.

³⁶Chaynu chay rimayta uyapatinllapala Jesusqa payla kasha karan chaypiqa. Piru chaynu katinmapis, chay tyimpuqa, uyasha chaykunaqa mana imalatapis pitapis willaranllapachu, chay rikashanllapataqa.

Jesusmi allicharan dyablupa yarpuyinwan kaq wamrata

(Mt 17.14-21; Mr 9.14-29)

³⁷Chaymanta allaqnin diya unaq sirkamanta ishkimutinllapaqa, Jestusta tariqqa kusala achka runakuna riranllapa. ³⁸Chaymi chay kusa achka runakunapa rurinmanta uk runa, kusa jwirtita kaynu niran:

—Yaçhachikuq Taytituy, kusalatami rugashayki rikanaykipaq kay uklayla wamrayta. ³⁹Chaqa paytami dyablupa yarpuyin aypar kusata qayçhachir atakita qur, shiminmantapis pusquta itakuchin. Chaynulla kusata qischarmí kusa llakiypaqta dijan. ⁴⁰Chaymi chay yaçhakuqníkikunata mañakuray dyablupa yarpuyinantaqa itakunanpaq. Piru manami puytishallapachu nir.

⁴¹Chaynu nitinga, Jesusqa niran:

—¡Ay qamkuna Dyuspi mana allita kriyiqkuna, chaynulla mana allinta ruraqkuna! ¿Maydiyakamantaq allita intrachishunayllapapaq qischakashaq? ¿Ima maydiyakamantaq qamkunawan shachinakushaq? Ma, kayman apamuy wamraykitaqa nir. ⁴²Chaymi chay wamrata Jesusman qimitinnaqa, chay dyablupa yarpuyininqa wamrataqa pachaman ratachir atakita quran. Chaynu ruratinga Jesusqa, chay dyablupa yarpuyinantaqa anyarlla itakur, chay wamrataqa allintana taytanwan dijaran. ⁴³Chayta tukuyla rikaqkunami kusa dispantakashalla kidaranllapa, imanumi Dyusqa rurayta puytin nir.

g 9.35 Wakin iskribikashakunapimi nin: “Kaymi akrashay Wamrayqa” nir.

**Ishkay kutipaqnami Jesusqa
wanushaqna niran**
(Mt 17.22-23; Mr 9.30-32)

Chaynu Jesús tukuy imata rurashanrayku runakuna kusa dispantakashalla kanankamanmi, payqa yaĉhakuqnin-kunataqa niran:

⁴⁴—Kay nishuyanillapa chayta allita uyakar ama qunqayllapachu, Dyusmanta Shamuq Runatami kuntran-kunaman qukuyanqallapa nir.

⁴⁵Chaynu nitinmapis, yaĉhakuqnin-kunaqa mana intrakaranllapachu. Chaqa Dyusmi nisha karan amaraq intrakanan-llapapaqchu. Chaynullami manchakur Jesustaqa mana tapuranllapachu, imapaqmi chaynu rimasha nirmapis.

**¿Mayqantaq Dyuspaqqa kusa mas
allin kanqa?**

(Mt 18.1-5; Mr 9.33-37)

⁴⁶Chaymantami Jesuspa yaĉhakuqnin-kunaqa paykunapura willanakuq qallariranllapa, mayqanninllapashi kusa mas allin kanqa nir. ⁴⁷Chaymi Jesusqa imatami yarpuyanllapa nir kwintata qukar, uk wamrituta paypa pullan shachir,

⁴⁸yaĉhakuqninkunataqa kaynu niran:

“Mayqanpis nuqapa shutiypi kay wamrituta shumaqta samachiqqami, nuqallatana samachimayan. Chaynulla nuqata samachimaq-shuypaqa, mayqan ĉhi kaĉhamasha chayta samachiyan. Chaqa tukuy qamkunamanta mana kwintachaypaqla kaqmi, Dyuspaqqa kusa mas allinpaq riqsikasha kanqa”.

**Mana kuntramaqninchikqami
ashwan faburninchik**

(Mr 9.38-40)

⁴⁹Chaymantaqa yaĉhakuqnin Juanqa niran:

—Yaĉhachikuq Taytituy, rikashami kanillapa uk runata qampa shutikiwan dyablupa yarpuyininkunata runakuna-manta itakuqta. Chaymi paytaqa nirayllapa ama chayta ruraychu nir. Chaqa chay runaqa mana nuqanchik-kunawanchu purin nir.

⁵⁰Chaynu nitinmi Jesusqa niran:

—Ama ‘Mana’ niyllapachu. Chaqa mayqanpis nuqanchikpa mana kuntran-chik karqami, faburninchik kanqa nir.

**Jesusmi Santiaguwan Juanta
anyaran**

⁵¹Jesús syiluman rinanpaq tyimpu ĉhamuyatinnaqa, kusata animakur riran Jerusalén pwibلمانqa. ⁵²Chaymi wakinta kaĉharan naysapaqta rir, Samaria lugarpa uk pwiblitunpi wasita tarir kamakachitinllapa chaylapi saman-an-llapapaq. ⁵³Piru chay Samariamanta kaqkunaqa mana samachinaranllapachu, Israelmanta kaqkunawan mana piĉhunakuq kashanrayku. Chaqa paykunaqari yaĉharanllapa Israelmanta kar Jerusalemman riyannir. ⁵⁴Chaymi yaĉhakuqninkuna Santiaguwan Juan chayta rikarqa, kaynu niranllapa Jesustaqa:

—Taytituy, ¿munayankichu [Dyuspa unay rimaqnin Elías rurashannulla]^h nuqakunapis syilumanta nina shamunqa nityillapa, shamur paykunata rupachir tukchinanta?

⁵⁵Chaynu nitinllapami Jesusqa paykunawalman tikrakar anyaran [kaynu nir:

—Qamkunaqami mana allin yarpuy-niyjun kashaykillaparayku mana yaĉhankillapachu imatami rimayanki-llapa nirmapis. ⁵⁶Chaqa Dyusmanta Shamuq Runaqami, mana runakunata chinqachinanpaqchu shamusha.

h 9.54 Masta intrakanarqa rikashunllapa 2 Reyes 1.10.

Ashwanmi shamusha runakunata washananpaq].

Chaymantaqa riranllapa uk pwiblitu-manna.

**Jesusmi paywan rinaqkunata
kaynu nin**
(Mt 8.19-22)

⁵⁷Nanta riyatinllapaqami, uk runa kaynu niran Jesustaqa:

—Taytituy, mayta ritkipismi pullayki rinayani nir. ⁵⁸Chaynu nitinmi Jesusqa niran:

—Surrukunami maçhayniyjun pununan-paqa. Chaynulla pari qurukunapis qushayjun ima. Piru Dyusmanta Shamuy Runapaq-shuypaqami mana kanchu maylapipis umanta sintikuchinanlapaqma-pis nir.

⁵⁹Chaymantaqa ukta niran:

—Shamuy nuqawan rishun nir.

Chaynu nitinmi chay runaqa niran:

—Taytituy, dijamay rishaq taytay wanutin pampaqraq. Chaymantanami rishun nir.

⁶⁰Jesusqa niran:

—Chaqa mana nuqapi kriyiqkunaga imanutaq wanushakunamaqa chaynu. Chaymi dijay wanushakunaga paykunapurana pampanakunqa. Ashwan qamqa rir yaçhachikuy imanumi Dyus mantakun nir ima.

⁶¹Qashan ukqa niran:

—Taytituy, nuqami pullayki rinayani. Piru puntataqa dijamay rishaq wasiypi kaqkunata ‘Rishaqna’ ninaypaq.

⁶²Chaynu nitinmi Jesusqa niran:

—Mayqanpis aradunpi aypakusha yapukuyar, ikiman chapakuqnu riqqami, Dyuspa mantakuyninpaqaqqa mana sirbinchu nir.

**Jesusmi sitinta akrashankunata
kaçharan yaçhachikunanllapapaq**

10 ¹Chaymantami Amitunchik Jesusqa akraran sitintaⁱ runakunata. Chaynu akrarmi, ishkay ishkay kaçharan paypa naypantaqa, chay tukuy pwiblukunaman, lugarkunaman rinanpaq karan chaykunaman.

²Chaymi Jesusqa yaçhakuqninkunataqa niran:

“Chiqaptami kusichaqa kusala achka. Piru aykalami trabajaqkunaga. Chayraykumi chay kusichapa amunta mañayllapa, pay kaçhananpaq trabajakunata, paykunana tantananllapapaq nir.^j ³Riyllapana. Piru allita kwintata qukarmi rinkillapa. Chaqa qamkunata kaçhashurllapaqa uk uyshitakunata surrukunapa rurinta kaçhaq yupaymi kaçhashuyanillapa.

⁴“Amami apankillapachu qillayta purichina talqitata, alburjata, chaynulla uk llanqikunamatapis. Chaynulla nankunapi mayqanta saludarqa, amami maykaman parlar shankillapachu. ⁵Uk wasiman yaykurqa, naypaqtaqa saludakunkillapa kaynu nir: ‘Dyus yanapashutinllapami kusa shumaq kankillapa kay wasipiqa’. ⁶Chaynu nitkillapa, chaypi kaqkuna kusa shumaqta uyakur intrakatinllapaqa, Taytanchik Dyusmi shumaqta yanapanqa. Piru mana kasushutinllapa-shuypaqami mana imapis kanqachu. ⁷Chaynu chay wasipi kusa shumaqta uyakur intrakatinllapaqa, chayllapi kidankillapa. Chaymi chaypi mikunkillapa, upyankillapa imalatapis qushutinllapaqa. Chaqa uk trabajaqgami pagrakayta puytin.

i 10.1,17 Wakin iskribikashakunapimi “Sitintay-dus” nin. **j 10.2** Kusichananpaq chaykunagami, Jesuipi tukuy manaraq kriyiqkuna. Kusichapa amunqami Tayta Dyus. Nataq chay trabajaqkunaga, Dyuspaq yaçhachikuqkuna.

⁸“Chaynulla uk pwibلمان chatkillapa shumaqta intrakar samachishutinllapaqa, mikuyllapa imalatapis qarashutinllapaqa. ⁹Chaypi qishaqkuna katinqa, allichar, kaynu ninkillapa: ‘Dyuspa mantakuyninmi, shipchana qamkunapaqqa’ nir. ¹⁰Piru uk pwibلمان chatkillapa mana kasushutinllapaqa, waqta kallikunaman yarqunkillapa, kaynu nir: ¹¹‘Kay pwibluykillaapa allpankuna kay çhakiyllapapi aypakushanmatapis qamkunapa naypaykillapapi çhaspichikushaqllapa mana kasumashaykillaparayku! Piru Dyuspa mantakuyninqami shipchana qamkunapaqqa’ nir. ¹²Nishaykillapa: Chay jwisyu diya çhamutinqami chay pwiblupaq kastiguqa kusala mas manchaypaq kanqa, Sodomamanta runakunamanmatapis nir.

Wakinkunaqami Jesuspiqa mana kriyinllapachu
(Mt 11.20-24)

¹³“Ay Corazín pwiblu! Ay Betsaida pwiblu! Kay milagrukunata qamkuna rikanaykillapapaq rurasha kani, chay milagrukunata Tiro shutiq pwiblupi, Sidón pwiblupi rurasha katiymaq, paykunaqa aykapina Dyuspi kriyir uchankunata dijar, saqalla raçhpankunata yakakur, uçpapa anan tasha kanmanllapa.

¹⁴“Piru jwisyu diya çhamutinqa, qamkunapaq kastiguqa mas kanqa, chay Tiro pwiblumanata, Sidón pwiblumanmatapis. ¹⁵Qamkuna Capernaúm pwiblupi taqkuna, çyarpunkillapachu washakar syiluman riyankillapa kanqa? nir. Ashwanmi qamkunaqa tukuy tyimpupaq kastigakanaykillapapaqna itakukankillapa.

¹⁶“Chaqa mayqanpis qamkunata uyakushuqkunaqa, nuqatapis uyakumayan. Chaynulla qamkunata disprisya-

shurllapaqa, nuqatapis disprisyamayan. Nataq nuqata disprisymar-shuyapaqa chay kaçhamasha chayta disprisyanllapa”.

Jesús sitintata kaçhashankunami tikrakamuranllapa

¹⁷Chay sitinta runakuna rishakunaqa, tikrakamuranllapa kusa aligrila, kaynu nir:

—¡Taytituy, tukuy dyablukunapa yarpuyininkunata qampa shutikipi anyatyllapaqami kasumanllapa! nir.

¹⁸Jesusqa niran:

—Chiqaptami chaynu. Chaqa nuqami rikaray Dyus unaq syilumanta Satanasta itakamutin, uk rilampa yupay ratamuqa. ¹⁹Chaynu dyablupa pudirnin kasushunanllapaqami pudirta qushurayllapa. Chaymi kulibrakunapa, alakrankunapa rurinpi puritkillapamapis mana imanachishunqallapachu.

²⁰Piru amami chay dyablupa yarpuyinta anyatkillapa kasushunanllaparaykulaqa aligriyayllapachu. Ashwanmi masta aligriyayllapa unaq syilupi shutikillapa iskribikashanrayku.

Jesusmi aligriyan
(Mt 11.25-27; 13.16-17)

²¹Chay kutillami, Jesusqa Santu Espiriturayku kusalata aligriyan niran:

“¡Taytay! Qammi kay pachapa, unaq syilupa amun kanki. Chayraykumi alabashuni. Chaqa qamqami kananqa chay mana kwintachaypaqla kaq runakunata intrachishayki unay chay kusa yaçhaq, kusa intrakaq runakunata pakar mana intrachishaykitaqa. Chaynumiri Taytituy. Chaqa qammi chaynu kananpaqqa munashayki kasha” nir.

²²Chaynullami Jesusqa niranpis:

“Taytaymi tukuy imata qumasha rikanaypaq. Piru manami mayqanpis

riqsimanchu Dyuspa Wamran kani nirqa. Ashwan Taytaylami riqsiman. Chaynulla manami mayqanpis Taytaytaqa riqsinllapachu. Ashwan nuqa Wamranlami riqsini. Chaynu Wamran kashayraykumi mayqantapis riqsichinashaytaqa riqsichiyta puytini”.

²³Chaynu nirqa, yaĉhakuqninkunaman tikrarak paykunalata niran: “Kusa shumaqmi kanqallapa, qamkuna kay rikayashaykillapata rikaqkunaqa. ²⁴Chaqa nishaykillapapis: Dyuspa achka rimaqninkuna, mantakuq runakuna ima, kanan rikayankillapa chayta, chaynulla uyapayankillapa ima chaytaqa, rikayta uyapayta ima munaqllapa. Piru paykunaqami michka chaynu munarmapis mana rikaranllapachu chaynulla mana uyaparanllapalamapis-chu” nir.

Samariamanta runapaqmi Jesús kumparasyunta ruraran

²⁵Chaymanta Moisés mantakushanta uk kusata yaĉhar yaĉhachikuqmi, ima ninqashi nir, kaynu Jesusta tapuran:

—Yaĉhachikuq Taytituy, ĩimatana rurayman tukuy tyimpupaqna kawsanaypaqqa? nir.

²⁶Jesusqa niran:

—ĩImatataq nin Dyus nitin Moisés mantakushanpiqa? ĩImatataq liyiyanki?

²⁷Chaynu nitinmi chay yaĉhar yaĉhachikuqqa niran:

—Taytayki Dyusta munay tukuy shunquykiwan, bidaykiwan, jwirsaykiwan, yarpuynikiwan ima.^k Chaynulla llakiy runa masakikunapaq, imanutaq qampa kwirpuykillapaq llakinki chaynulla nir.

²⁸Chaynu nitinmi Jesusqa niran:

—Allintami nishayki. Chayta ruraraqami, tukuy tyimpupaqna kawsanki nir.

²⁹Piru chay yaĉhar yaĉhachikuqqa, chay tapukushanpaq kwintata qukar mana pinqaypi kidanar kaynu niran Jesustaqa:

—ĩPitaq runa masiyqa?

³⁰Chaynu taputinmi, Jesusqa Israelmanta uk runata ima pasashanta kaynu nir parlaran:

“Israelmanta uk runami nanta riyaran Jerusalenmanta Jericumana. Chaymantami suwakuqkuna rikarimur payta arkar limpu raĉhpanlamatapis kitaranllapa. Chaynu rurarmi kusata qischar, wanushata yupay dijar riranllapa.

³¹“Piru imanupiĉhi uk kura chay nanta pasayaran. Chayna chay qischakasha runa usuraqta rikarqa, uklawllaman chapakur mana rikaq tukur, pasar riran. ³²Chaynullami levipa ayllunmanta Dyusta adurananllapa wasipi sirbikuqpis, chayta pasayaran. Piru paypis chay qischakasha usuraq runata rikarqa, uklawllaman chapakur mana rikaq tukur, pasar riran.

³³“Piru Israel runakunapaq uk mana kwintachaypaqla Samariamanta runami, chay nanllata pasayarqa chay runa qischakasha usuraqta rikarqa, chay pay-shuypaqa kusata llakiparan.

³⁴Chaymi, chay runaman qimikar, lisyakashankunata rimidyaran asaytiwan, ubapa yakun binuwan ima. Chaymanta raĉhpakunawan wataran. Chaynu rimidyarmi, burritunpa anan tachir samanallapa uk wasiman apar kuytaran.

³⁵“Chayna allaqinqa, chay Samariamanta runaqa ishkay qillaysituta urqur chay wasipa amunta qur, kaynu niran: ‘Kay runitutami kuytapamay. Imanupi masta gastatkiqa tikrakamur pagrashayki’ nir”.

k 10.27 Masta intrakanarqa rikashunllapa Deuteronomio 6.5; Levítico 19.18.

Chaymanta Jesusqa niranpis:

³⁶—Chaynu kay kimsakuna qischakasha runata rikashanpaq parlashushaymantaqa, ¿mayqannintaq paypa kwirpunllata yupay runa masinta kuytaran?

³⁷Chaynu Jesús nitinmi, chay yaĉhar yaĉhachikuqqa niran:

—Chay kusalata llakipar yanaparan chaymi, nir.

Jesusqa niran:

—Chaynu katinqa qampis rir chayllata ruray nir.

Jesusmi Martawan Mariapa wasinpi

³⁸Chaymantami Jesusqa chay maymanĉhi riyaran chayman riyarqa, ĉharan uk pwiblituman. Chaypimi, uk warmi Marta shutiq, wasinpi samachiran. ³⁹Kay Martami uk irmanayjun kaq. Paymi shutiq María. Chay Mariami Jesuspa ĉhakilanpi taran uyakunanpaq Jesús nishanta. ⁴⁰Piru Martaqa, imankuna rurananpaq kusa achka katin Jesusman qimikar kaynu niran:

—Taytituy, ¿manachu qamqa yarpunki irmanay pullayki katin nuqala imatapis rurani nirqa? Willay yanapamanqa nir.

⁴¹Piru Jesusqa, niran:

—Marta, Marta, kusatami yarpunki, chaynulla llakinki tukuy imaykikunala-paq. ⁴²Piru uklami allinqa; Mariaqami shumaq kaqninta akrasha paypaqqa. Chaymi mayqanpis akrashan chaytaqa mana kitanqachu nir.

Jesusmi yaĉhachikun Dyusman mañakunanllapapaq

(Mt 6.9-15; 7.7-11)

11 ¹Uk kutimi, Jesusqa uk lugarpi mañakuyaran. Chaymanta tukchitinnaga yaĉhakuqninkunamanta ukninqa kaynu niran:

—Yaĉhachikuq Taytituy, yaĉhachimayllapa Dyusman mañakuyta,

imanutaq Juan yaĉhakuqninkunata yaĉhachiran chaynulla.

²Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:

—Qamkunaqa kaynu nir mañakuyllapa:

‘[Unaq syilupi] Taytayllapa, qammi kusa allinpaq riqsikanki.

Shamuy-ari qamla kay pachapiqa mantamanaykillapapaq.

[Qam munashaykinullami kay pachapi rurakanqa imanuĉhi unaq syilupi ruranki chaynulla].

³Kananllami chay ministiyashayllapa mikuyta qumayllapa.

⁴Mana allinta rurashayllapamantapis pirdunamayllapa, imanuĉhi nuqakunapis mana allinta ruraminllapapis pirdunanillapa chaynulla.

Amami uchakunayllapapaqqa dijamankillapachu.

[Ashwanmi chay riqchaq mana allinkunamantaqa washamayllapa].’

⁵Chaynullami Jesusqa niranpis:

“Imanupi amiguykillapapa wasinman ĉhaypi tuta rir, kaynu ninkimanllapa: ‘Amiguy kimsa tantitata pristamay.

⁶Chaqa uk amiguy chayraqla ĉhamun wasiyman. Chaymi mana imalapis kanchu qaranaypaq’ nir.

⁷“Chaynu nitkillapaqami, chay ukqa rurimanta nishuyanqallapa: ‘Ama qillakachimaychu, punkuqami kirparayanna. Chaymi nuqa, chaynulla wamraykunapis mantapina kanillapa. Manami sharimuyta puytinichu imata qushunaypaqpis’ nir. ⁸Chaymi nishayki-llapa: Amiguykillapa kar, mana das sharimur qushurllapamapis, kusata mañayatkillapaqa qushuyanqallapa tukuy ministishaykillapataqa.

⁹“Chaynullami nishaykillapapis: Dyusman mana shaykuq mañakuyllapa; paymi qushunqallapa. Tukuy ministishaykillapata maskayllapa; Dyusmi tarichishunqallapa. Chaynulla punkumanta mana shaykuq qayakuyllapa; chaymi payqa punkunta kiçhar yanapashunqallapa. ¹⁰Chaqa mayqan mañakuqpismi tarikun mañakuyashantaqa. Chaynulla mayqan maskakuq-pismi, tarin maskayashantaqa. Punkupi mayqan mana shaykuq qayakutinpismi, punkunta kiçhar yanapanllapa ima.

¹¹“¿Mayqannikillapataq, wamraykillapa [tantata mañashutinllapaqa rumita qunkimanllapa, manaqa] piskaduta mañashutinllapaqa, largu kuruta qunkimanllapa? ¹²¿Manaqachu runtuta mañashutinllapaqa, alakranta qunkimanllapa? ¡Manami! ¹³Chaqa qamkuna kusala malu runakuna karmapismi, wamraykillapataqa allin imakunata qunkillapa. Chaymi ashwan ¡unaq syilupi Taytaykillapamaqa, Santu Ispiritunta mañatkillapamapis qushunqallapa!”

Jesustami uchacharanllapa dyablupa pudirninwan nir
(Mt 12.22-30; Mr 3.20-27)

¹⁴Uk kutimi Jesusqa, uk runata dyablupa yarpuyin mudu dijasha katin, chay runamantaqa itakuyaran. Chaymanta chay dyablupa yarpuyin lluqshitinqa, chay runaqa rimaq qallariranna. Chaymi runakunaqa kusa dispantakasha kideranllapa. ¹⁵Piru wakinkunaqami niranllapa: “Chay dyablupa mantaqnin Beelzebú shutiqmi, wak runataqa pudirninta qusha runakunamanta dyablupa yarpuyin-kunata itakunanpaqqa” nir.

¹⁶Chaymi ukkunaqa mabir ima ninqashi nir, kaynu niranllapa: “Chiqapta syillumanta shamushayki nir

yaçhanayllapapaqqa uk milagruta ruray” nir. ¹⁷Piru Jesusqami, paykuna imatami yarpuyan nir yaçhashanrayku kaynu niran:

“Mayqan pwiblpis paykunapura çhiqninakurqa wakman kayman limpu chiqanchakar tukukanllapa. Chaynulla uk ayllupis paykunapura çhiqninakurqa limpu limpu wakta kayta shikwakanllapa. ¹⁸Chaynullami, chay dyablukunapis çhiqninakurqa ¿imanuna kusata mantakuytaqa puytinmanllapa? Kaytaqami chaynu nishunillapa, qamkuna chay Beelzebú pudirta qumasha katinshi chay dyablupa yarpuyin itakuyta puytini nimashaykillaparayku. ¹⁹Piru qamkunaqami ninkillapa nuqapaq: ‘Beelzebú pudirninta qusha katin dyablupa yarpuyin runakunamanta itakun’ nir. Chaynu katinqa, ¿qamkunamanta wakinnikillapaqa mayqanpa pudirninwantaq dyablupa yarpuyin itakun? Chaqa paykunallami intrachimanchik qamkunaqashi limpu pantasha puriyankillapa nir. ²⁰Allita kwintata qukayllapa: Nuqaqami dyablupa yarpuyin itaq runakunamanta itakuni Dyuspa pudirninwan. Chaynuqami intrachimanchik, Dyuspa mantakuyin qami qamkunamanqa çhamushana nir.

²¹“Chaqa uk runa kusala pulsuyjun alli kamakashala wasinta kuytatinqami, mayqanpis mana iman kaqtapis suwayta puytinllapachu. ²²Piru paymanta uk kusa pulsuyjun mas allita kamakasha shamurmi chay runataqa binsiya puytin. Chaymi chay allita kamakashanpi kunfyakayashanmatapis kitar, chay wasinpi iman kaqkunamatapis limpula tantakun. Chaynuqami ashwan payna tukuy imapa amunqa kidan.

²³“Chaymi nishaykillapa: Nuqapaq mana allinta rimaqqami nuqapaqa kuntray. Chaynulla nuqawan mana tantakuqismi ashwan shikwakun nir”.

**Dyuspi mana allita kriyishanrayku
dyablupa yarpuyin qashan
tikrakamun
(Mt 12.43-45)**

²⁴Jesusqami niranpis:

“Uk runamanta dyablupa yarpuyin lluqshirqami, chunllaq chaki pachakunapi purin, maylapipis samanapaq maskakur. Piru maypipis samanapaq mana tarirqami kaynuta yarpun: Tikrakashaq chay maymantaçhi lluqshimushay wasiyman nir. ²⁵Chaynu tikrakamurqami, chay runataqa uk shinalla wasi kusalata pichakar kamakashata yupay tarin. ²⁶Chaynu tarirqami tikrakar rin tarimuq syiti paymanta kusala mana allin ispiritu masinkunata. Chaymantami tukuyin pulla chay runapa kwirpunmanqa yaykunllapa taq. Chaynu katinmi chay runaqa kusala llallinna tikrakan, punta kashanmantaqa” nir.

**Mayqankunami kusa shumaqqa
kanqallapa**

²⁷Kaykunata Jesús ninankamanqa, uk warmi chay runakunapa rurinmanta kusa jwirtita niran:

—¡Kusa shumaqmi kanqa chay warmi qamta wamrakur winachishusha chayqa!

²⁸Chaynu nitinmi Jesusqa niran:

—¡Ashwanmi kusa shumaqqa kanqallapa, Dyus rimashanta uyakur, kasuqkunala! nir.

**Jesustami mañaranllapa qashan uk
milagruta ruranapaq
(Mt 12.38-42; Mr 8.12;
Mt 5.15, 6.22-23)**

²⁹Chaykamanmi, kusa achka runakuna tantakayaranllapa Jesuspa ridurninmanqa. Chaymi payqa qallariran rimaq kaynu nir:

“Kananmanta runakunaqami kusala mana allin yarpuyinjun. Chaynu karmi mañamanllapa uk milagruta ruratiy yaçhananllapapaq chiqaptachu Dyusmanta shamusha kani nir. Piru manami milagrutaqa rurashaqchu. Ashwanmi Dyusmanta shamusha kani nirqa Jonasta yupaylla pasamatinraq munarqa intrakankillapa. ³⁰Chaqa Dyus imanutaq Jonaswan uk milagruta ruratin Ninivimanta runakuna kriyiranllapa, chaynullami Dyusmanta Shamuq Runapis wanur kimsa diyamanta kawsamutinraq kay tyimpupi runakunapis munarqa intrakanqallapa.

³¹“Chaynulla chay surlawmanta gubyirnapis chay jwisyu diyapiqa sharimur, qamkuna kanan tyimpupi mana kriyinaqkunapaqpis rimanqa kastigakashana kayankillapa kanqa nir. Chaqa chay gubyirnaqami largu maymanta shamuran, gubyirnu Salomón kusala yaçhayninwan yaçhachikuqta uyakuq. Piru kay naypaykillapapi kaqqami kusa mas gubyirnu Salomonmanta kar yaçhachikutinmapis mana kasunkillapachu.

³²“Piru maydiya jwisyu diya çhamutinqami chay Nínive pwiblumanta kaqkunaqa sharimunqallapa. Chaymi ashwan qamkuna Dyuspi mana kriyishaykillaparayku rimanqa kastigakanaykillapapaq. Chaqa Nínive pwiblumanta runakunaqami Jonás, Dyuspaq parlakutinqa uchanllapata dijar kriyiranllapana. Piru kanan kay naypaykillapapi kaqqami Jonasmantaqa mas ima kar, qamkunata willashutinllapapis mana kriyinkillapachu.

³³“Chaynulla manami mayqanpis uk lamparata kachkarqa pakapaylapi, manaqa kajunpa rurinpichu çhuranllapa. Ashwanmi unaqlapi çhuranllapa, tukuy chayman yaykuqkuna achkaraq-lapi kananllapapaq. ³⁴Piru nawikillapa-

kuna imanutaq lamparamaqa kusala shumaq allinta achkirachikun chaynu kwirpuykillapapi katinga, tukuy kwirpuykillapaqa kusala shumaqta achkirachikuq yupaylana kanqa. Nataq nawikillapakuna kusala mana allin katinga, kwirpuykillapapis tutaparaqllapi yupay kanqa. ³⁵Chayraykumi allita kuytakankillapa. Chaqa chay kwirpuykillapapi achkirachikuqqakish tutaparaqpaqmana tikrakatin. ³⁶Chaqa tukuylla kwirpuykillapa achkila katingami, manana tutaparaqllapi yupaynachu kankillapa. Chaynuqami uk lampara kusala shumaqta tukuy paq achkirachikuq yupayna kankillapa”.

**Jesumi fariseukunata ima
anyaqnulla willaran**

(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40;
Lc 20.45-47)

³⁷Chaymanta Jesús rimar tukchitin-naqa uk fariseo runa, Jesustaqa aparan wasinman mikunanllapapaq. Chaymi Jesusqa chay wasiman yaykur, misaman taranna. ³⁸Piru chay fariseo runaqami kusalata yarpupakuran, Jesús manaraq mikuyar chay paqakuna kustumrita mana rurashanrayku. ³⁹Chaymi Amitunchik Jesusqa niran:

—Qamkuna fariseo runakunaqami, imanutaq uk kupata, manaqa platuta waqtanlawlata pichashamaqa ruringa tiqtilla kidan chaynu, kusala bwinu yupay tukunkillapa. Piru ukkunata yanapanaykillapamantaqa kusalata munapakur, mana allinta rurankillapa. ⁴⁰¡Runa yarukuna! ¿Manachu yaçhankillapa, Tayta Dyusmi waqtlawta, rurilawtapis rurasha nirqa? ⁴¹Chayraykumi chay wakchakunapaq tukuylla shunquykillapawan llakir, yanapayllapa. Chaynuqami Dyuspaqqa intirulana kusa allin kankillapa.

⁴²¡Akaw fariseo runakuna!
Qamkunami mintamanta, rudamanta,

chaynulla tukuy ima mallkikunamantapis, dyis partin kaqmanta uksituta qunkillapa Dyuspaq nir. Piru Dyus mantakushanpi nin: Ukninchikkunawan imatapis karanta ruranapaq, llakipakunapaq, paylapi kriyinaq niyan chaytaqami mana rurankillapachu. Ashwanmi kay yarpuchishushayllapata rurankimanllapa naypaqtaqa, chay rurayashaykillapatapis ama dijarchu.

⁴³¡Akaw qamkuna fariseo runakuna!
Qamkunami chay tantakananllapa wasikunapiqa, munankillapa kusa shumaq samanakunapi samachishunanllapata, chaynulla plasakunapimapis kusala shumaqta saludashunanllapata ima.

⁴⁴¡Akaw [Moisés mantakushanta yaçhar yaçhachikuqkuna, chaynulla] fariseo runakuna, [qamkunaqami Dyusta yanqa kasuq tukuq kuchi runakunala kankillapa]! Imanutaq uk pampakashamaqa mana rikaypaqla katin runakunaqa mana yaçharchu ananpi sarukur purinllapa, chay yupaymi kankillapa”.

⁴⁵Chaynu Jesús nitinga, Moisés mantakushanta yaçhar yaçhachikuqkunamanta ukninga niran:

—Yaçhachikuq Taytituy, chaynu nirqami nuqakunatapis uyachimayankillapa nir.

⁴⁶Piru Jesusqa niran:

—¡Akaw qamkuna Moisés mantakushanta yaçhar yaçhachikuqkunapis, imanankillaparaq! Qamkunami kusa llashaq kargata aprichiq yupay runa masikikunata imata rurananpaq nir mantankillapa. Piru chay niyashaykillapataqa mana pitilamatapis kumpli-naykillapapaqqa yarpunkillapalamapis-chu.

⁴⁷¡Akaw qamkuna, Dyuspa unay rimaqninkunata wanuchir pampashanllapapa ananpi wasikunata yupay

ruraqkuna! Chaqa paykunataqami qamkunapa unay rukuykillapakuna wanuchiranllapa. ⁴⁸Chaynuqami intrachimanchikllapa, qamkunapis chay unay rukuykillapakuna rurashannulla rurankillapa nir. Chaqa paykunami Dyuspa unay rimaqninkunata wanuchiranllapa. Chaymi ashwan chay pampakashankunapa ananpi wasikunata yupay rurankillapamapis.

⁴⁹“Chayraykumi Dyusqa kusa yaçhayninwan kaynu niran: ‘Kaçhamushaqmi nuqapaq rimaqkunata, apustulkunata ima. Chaymi wakinkunataqa wanuchinqallapa. Nataq ukkunapata-shuypaqa ikinkunapi purinqallapa qischananllapa-paq’ nir. ⁵⁰Chaymi Tayta Dyus tukuy imata rurashanmanta-pacha paypa rimaqninkunata, ukkuna wanuchisha katinllapamapis, kay tyimpupi runakunatanata allita rikar kastiganqa. ⁵¹Chaynullami Dyusqa rikar yaçhanqa Abelta wanuchishanmanta-pacha Zacariaskaman. Chaqa Zacariastami, Dyusta adurananllapa altarpa yatalanpi wanuchiranllapa. Chayraykumi nishuni-llapa: Dyusqami kastiganqa tukuy chaykunapaqqa, kanan tyimpupi runakunatanata nir.

⁵²“¿Akaw, qamkuna Moisés mantakushanta yaçhar yaçhachikuqkuna! Qamkunami Tayta Dyuspaq allita intrakar washakananllapataqa mana munankillapachu. Chaynulla qamkunapismi mana munashaykillaparayku mana washakankillapachu. Chaymi ashwan wakinkuna intrakar ima washakananllapapaqmapis mana dijankillapachu”.

⁵³Chaymanta Jesús chaynu nitinga, Moisés mantakushanta yaçhar yaçhachikuqkuna, chay fariseukuna imaqa, kusata piñakuranllapa. Chaymi Jesustaqa ukmanta ukmanta tapur, kusalata qillakachiranllapa. ⁵⁴Chaynu-

qami tapuranllapa imalatapis mana allinta nitinga, chaylapaq uchachanan-llapapaq nir yarpur.

**Fariseukunapa mana allin
yaçhachikuyninkuna**
(Mt 10.26-27)

12 ¹Chaykamanqami, allipla achka runakuna Jesús kashanmanqa, kumsanakuyupa, saruçhanakuyupa ima tantakaranllapa. Chaymi, Jesusqa yaçhakuqninkunalata, kaynu niran:

“Kuytakayllapa chay fariseo runakunapa libaduranllapamanta. Chaqa paykunaqami Dyuspaq yanqa illaqa yaçhachikuq yupay tukunllapala. ²Piru tukuy imapis pakaplla kaqkunaqa manami pakapllaqa kidayta puytinchu. Chaymi tukuy pakaplla kaqtaqa allita yaçhakanqa. ³Chayraykumi tukuy imata qamkuna pakakuqnula rimatkillapamapis, tukuyta uyapanqallapa. Chaynulla punkuykillapata kirpakur upallala rimashaykillapamatapismi, uk wasipa ananman iqar rimasha kankimanllapa yupayna, tukuyta yaçhanqallapa.

**Amami runakunataqa
manchashunchu**
(Mt 10.28-31)

⁴Amiguykuna nishaykillapapis: Chay mayqan wanuchishunaqkunataqa ama manchankillapachu. Chaqa kwirpuykillapata wanuchirqami manana mas imata rurashuyllapatapis puytinqanachu. ⁵Chaymi willashaykillapa: Mayqan çhi wanuchishushallapana karqa, kusala pudirniyjun kashanrayku tukuy tyimpupaq infyirnupi qischakanaykillapapaq itakushuyllapata puytiqta manchayllapa nir. Chay nishushayllapataqa, chiqapta manchayllapa.

⁶“Ma willamayllapa: ¿Manachu sinku pari quritukunata ishkaq qillaysitula-paqmapis rantikunllapa? Chaynu

paykuna yanqa mana sirbiq katinmapismi Taytaykillapa Dyusqa kusalata kuytan. ⁷Piru qamkuna chay achka kuritukunamanta mas sirbiq kashaykillaparaykuqa, ¿imanunari mana kuytashunqallapa? Chaqa payqami aqchaykillapamatapis uklapi uklapi allita yupasha purichiyen. Chaynu katinmi ama imalapaqpis manchakunkillapachu.

**Runakunapa naypanpimapis
Jesuspäq rimankillapa
(Mt 10.32-33; 12.32; 10.19-20)**

⁸“Nishaykillapa: Mayqanpis runakunapa naypanpi nuqapaq mana pinqakur faburniy rimatinqa, nuqa Dyusmanta Shamuq Runapis, paykunapaqqa faburnin rimashaq, Dyuspa angelninkunapa naypanpiqa. ⁹Nataq mayqanpis tukuyya naypanpi, nuqata mana kwintachamatinqa, nuqapis paykunataqa mana kwintachashaqchu Dyuspa angelninkunapa naypanpiqa.

¹⁰“Piru Dyusmanta Shamuq Runapaq tukuy kuntran rimatinllapamapis, Dyusqami pirdunanqa. Piru Dyuspa Santu Ispiritunpaq kuntran rimatinllapa-shuypaqa mana pirdunanqachu.

¹¹“Imanupi qamkunata chay tantakanllapa wasikunaman, manaqa jwiskunaman, wakin karguyjunkunaman apashutinllapaqa amami yarpupakunkillapachu, imata nirmi washakashaq, manaqa imatana nishaq nirqa.

¹²Chaqa tapushutinllapa rimanaykillapapaqqami Dyuspa Santu Ispiritun yaçhachishunqallapa imata rimanaykillapapaqqamapis”.

**Tantayakar, ama imanchiklapi
kunfyakashunllapachu**

¹³Chaymantaqa, chay tantakasha runakunamanta, uk runami Jesustaqa niran:

—Yaçhachikuq Taytituy, ukniyta willapamay qumananpaq nuqapa partiy irinsyayta nir.

¹⁴Chaynu nitinga, Jesusqa niran:

—Amiguy, ¿pitaq nuqataqa nimasha qamkunapaq jwisnikillapa kar irinsyaykillapata partishunayllapapaqqa? nir.

¹⁵Jesusqa niranpis:

—Kuytakar, ama kusa imayjunla kaytaqa munayllapachu. Chaqa manami kusa imayjun karlachu, kawsaytaqa puytinchik.

¹⁶Chaynu nirqa, uk kumparasyunta kaynu nir paykunataqa parlaran:

“Karanmi uk kusa imayjun runa. Paymi uk kutiqa çhakran tarpukashakuna allipta winatin kusalata kusichakuran.

¹⁷Chaymantami, chay kusa imayjun runaqa kaynuta yarpuran: ¿Imatana rurashaq? Chaqa manami kanchu maypi mikunayta çhurakunaypaqqa. ¹⁸Chaynu yarpuyarqa, niran: ‘Yaçhaninami, çhurakunay wasiyta ratachir mushuqmanta qashan kusa atunta shachishaq, chaypina çhurakunaypaq kusichakushayta, chaynulla tukuy imaykunata ima’ nir. ¹⁹Chaynu nirnaqa, niranpis: ‘Chaymantaqa nuqalla nikashaq: Taytituy, kusala achka mikunayjun achka añupaq kanki. Samar mikuy, upyay, kusa aligrilla kawsay nir’. Chaynu nir ima, chay runaqa kusata yarpuyaran.

²⁰“Piru Dyusqami chay runataqa niran: ‘¡Runa yaru! Kanan tutallami wanunki. Wanutkiqa, ¿pipaqaq kidanqa chay imaykikunata?’ nir.

²¹“Chaynumi pasanqa chay runakuna kusalata imanllapakunata payllapaq tantakuqkunataqa. Chaqa kaypi kusa imayjun kaqqami, Dyuspaqqa mana imayjunlamapischu kanqa”.

**Dyusmi wamrankunataqa kuytan
(Mt 6.25-34)**

²²Chaymantami Jesusqa yaçhakuqninkunata niran:

“Kayta nishaykillapa: Amami imatana mikushaq kawsanaypaq nirqa yarpupakunkillapachu. Chaynulla amami ima raçhpawanna kwirpuyta mudachishaq nirqa yarpupakunkillapachu. ²³Chaqa kawsananchikmi masta sirbin mikuymantaqa. Chaynulla kwirpunchikpis masta sirbin raçhpamantaqa.

²⁴“Rikayllapa pari q kurukunata. Paykunaqa manami tarpukur urqunllapamapischu. Chaynulla manami maypi çhurakunanllapalapaqmapis kanchu. Piru, imanutaq ashwan Dyusqa paykunataqa qaran ima. ¡Allita yarpuyllapa, qamkunaqami chay kurukunamantaqa ashwan kusa masta sirbinkillapa!

²⁵“Chayraykumi tapushaykillapa: çChaynu kusalata yarpupakurqachu, imanushaykillapamantaqa midyu mitrullataqa winayta puytinkimanllapa? ¡Manami!¹ ²⁶Chaynu yarpupakur mana mas winayta ima puytirqa, çimapaqtaq ‘Imanuraq kawsashaq’ nirqa yarpupakunkillapa?

²⁷“Allita kwintata qukayllapa imanutaq liryukunamaqa winar, mana trabajanchu chaynulla mana puchakunlamapischu. Piru paykunaqami kusala shumaqta tuktukustunmapis. Chaymi nishaykillapa: Gubyirnu Salomonmapis kusala çhaniyjun raçhpanwan mudakurmapis manami chay tuktitukuna yupayqa lusiranachu. ²⁸Chaqa Dyus kanankuna chay tuktitukunata winachir kusa shumaqta lusichitinmapis, allaqkunaqa rupar imana tukukanqallapa. Chaynu karmi qamkunataqa ashwan kusala mas shumaqta ima mudachishunqallapa. Piru chaynu yaçharqa, çimapaqtaq

Dyusninchikpi manaraq allita kriyinkillapa?

²⁹“Chayraykumi ama llakir yarpupakuyllapachu çimatana mikushun? çimatana upyashun? nir imaqa. ³⁰Chaqa tukuy chaykunapaqqami Dyuspi mana kriyiqkuna chaynuqa yarpupakur kawsanllapa. Piru qamkunapaqqami Taytaykillapa yaçhayanna, imatami ministinkillapa nirmapis.

³¹“Chaymi qamkunaqa Taytaykillapa Dyus mantakuyashanlapina yarpur kawsayllapa. Chaynuqami payqa ima ministishaykillapapipis yanapashunqallapa.

**Syilumanta imançhikkunapaq
yarpushunllapa
(Mt 6.19-21)**

³²“Qamkunaqami nuqapa uyshitaykuna kashaykillaparayku ama manchakuyllapachu. Chaqa qamkuna aykala katkillapamapismi Taytaykillapaqa kusalata llakipashurllapa, paypa mantakuyinpinina kanaykillaq nisha. ³³Chaymi nishaykillapa: Tukuy imaykillapakunata rantikur, ministiqkunata yanapayllapa. Chaynu yanapakurqami syilupi mana tukukaq imaykillapatana tantakuyankillapa. Chaqa syilumanqami suwakuqkunaqa mana yaykunchu, chaynulla manami imakunapis pumpinlamapischu. ³⁴Chaymi unaq syilumanta mana tukukaq imaykillapapaq chapakur yarpuyatkillapaqa syilumanta kaq imaykillapalapina kanqa yarpuynikillapaqa.

Allita kamakashalanami kayllapa

³⁵“Listuna kayllapa alli raçhpaykillaqta yakakusha, lamparitaykillapata kachkar charikusha. ³⁶Listuna kayllapa, imanuçi sirbikuqkuna patrinnin

1 12.25 Kaynupismi intrakayta puytinchik: çChaynu kusalata yarpupakuyatkillapa wanunaykillapapaq ura çhamutinqachu uk diyallataqa mas kawsayankillapa kanqa? ¡Manami!

kidamyintuman rir, wasinman ñhamutin punkuta kiñhananpaq alamirala tanllapa, chaykuna yupay. ³⁷Chaymi chaynu alamirala kaqkunaqa kusa shumaqna kanqallapa. Nishaykillapami: Chaynu sirbikuqkunataqa patrunnin ñhamurqa, payna ashwan misaman samachir mikuymatapis sirbiyanqa. ³⁸Chaynulla kusa shumaqmi kanqallapa, chaynu patrunnin ñhaypi tuta, manaqa achkiyaypi ñhatinmapis, rikñhakur alamirala kaqkunaqa. ³⁹Chaqa allita yarpuyllapa: Uk wasipa amun imurasmi uk suwakuq ñhamuyan suwamaq nir yañharqa, imuraspis rikñhakushala kar, mana dijanmanchu mayqanpis wasinman yaykur suwananllapataqa. ⁴⁰Chaynullami qamkunapis, imuraspis alamirala kayllapa. Chaqa manapis yarpuyatkillapami, Dyusmanta Shamuq Runaqa shamunqa”.

Jesumi kumparasyunta ruraran allin, mana allin sirbikuqwan
(Mt 24.45-51)

⁴¹Chaymantami Pedruqa Jesusta tapuran:

—Taytituy, ¿kay kumparasyuntaqachu nuqakunalapaq rurashayki, manaqachu tukuypaq?

⁴²Chaymi Jesusqa niran:

“Uk runami sirbikuqninta, wasinpi kaq wakin sirbikuqninkunata uranlapi qarananpaq nir inkarganman. Chaymi chay sirbikuqqa patrunnin nishannula rurar, kusa alamirala kaqta tarinman. ⁴³Chaynuta chay sirbikuqta patrunnin taritinqami, chay sirbikuqqa kusala allinpaqna riqsikasha kanqa. ⁴⁴Chiqap-tami nishaykillapa: Chay patrun chay sirbikuqta pay nishanlata ruraqta tarirqami, ashwan tukuy iman kaqtapis pay rikananpaqna quyanqa nir. ⁴⁵Piru imanupi chay sirbikuq mana allin yarpuyniyjun kar, chay patrunnin mana

das ñhamuyanqachu nir yarpur, chay ullqu kaq, warmi sirbikuq masinkunata qischar, mikur upyar mañhar ima tar, ⁴⁶mana imuras ima diya ñhamuyanqa nir yañhayatinchu, patrunnin ñhamur chaynu ruraqta tarirqami, kusala saqra manchakuypaqta kastigayanqa Dyusta mana kasuq runakunata yupaylla.

⁴⁷“Chayraykumi uk sirbikuq imatami ruranta munayan patrunnin nir yañhar, mana listu kashanrayku mana ruraraqami kusala llakiyapaqtana kastigakanqa. ⁴⁸Piru imanupi, uk sirbikuq mana imatapis yañhar mana allinkunata ruraqta-shuypaqta tanyarkaqa kastigakanqa. Chaymi nini chay mayqantañhi masta quyanchik chaytaqa, masta mañanchikpis. Chaynulla chay mayqantañhi masta kunfyanchik, chaytapis masta rurachishun.

Jesusraykumi chiqanchanakunqallapa
(Mt 10.34-36)

⁴⁹“Nuqaqami kay pachamanqa shamusha kani ninata kachkaq. ¡Chaymi nuqaqa, nina kachkakashana kanman nir yarpuni! ⁵⁰Piru manaraq kaykuna katingami, naypaqtaqa allipta qischamanqallapa. ¡Rikamashaykillapanu yarpuyniy-pimi allipta qischakayani, chay saqra qischakanay diya ñhamunankaman! ⁵¹Amami qamkunaqa yarpunkillapachu: Jesucristo shamushanraykumi manana qischakashunllapanachu nirqa. Chaqa nuqa shamushayraykumi manana pulla ima shumaqnachu kawsankillapa. ⁵²Chaqa kananmantami uk runa sinku aylluyjun-manta nuqarayku limpu chiqanchanakunqallapa. Chaymi chay kimsa kaqkunaqa chay ishikaykuna nuqapi kriyiqkunata kuntrayanqa. Manaqa chay ishikaykuna chay kimsa kaqkuna nuqapi kriyishakunata kuntrayanqa. ⁵³Chaynullami nuqapi kriyishanrayku, uk runapis wamranpa

kuntran tikrakanqa. Nataq ullqu wamraqa taytanpa kuntran tikrakanqa. Chaynulla uk warmipis warmi wamranpa kuntran tikrakanqa. Nataq warmi wamranpis mamananpa kuntranna tikrakanqa. Chaynulla uk swigrapis llunchuyninpa kuntranna tikrakanqa. Nataq uk llunchu-shuypaqa swigranpa kuntranna tikrakanqa”.

**Tyimpupaq yačhashaykillapanumi
Dyuswan shumaqchakayllapa**
(Mt 16.1-4; Mr 8.11-13; Mt 5.25-26)

⁵⁴Jesúsqa niranpis runakunataqa:

“Qamkuna rupay chinqananlawmanta puktay shamuyta rikarqa, yačhankillapana tamya ishkinqa, nir. Chayqamiri chiqapta chaynu. ⁵⁵Chaynulla surlawmanta wayra shamutinqa, qamkunaqa yačhankillapana kaluryanqa, nir. Chay nishaykillapanumi kaluryan chiqapta. ⁵⁶¡Dyusta yanqa kasuq tukuq runakuna! Chaynu syiluta, pachata ima chapar allita yačharqa, syilumanta shamuy kay tyimpukunapi imata ruratin rikarmapis, ¿imapaqtaq mana intrakankillapa?

⁵⁷“¿Imapaqtaq mana yačhankillapa, imataq allin imataq mana allin nirqa? Allita rikayllapa chay allinkunata.

⁵⁸Chayna karguyjunkunaman mayqan qayachishutin rirqa, ashwan chay qayachishusha chay runawanqa shumaq parlayllapa. Chaynu parlatkillapaqami manana karguyjunkunapiqa purichishunqanachu. Chaqa jwisman apashutinqa, jwisqa kukushunqa gwardyakunaman. Chaymi paykunaqa ashwan karsilman itashunqallapa. ⁵⁹Chaymantaqa tukuy dibikushaykita pagraktur lluqshimunki. Manaqa mana lluqshimunkichu”.

**Dyusman mana tikrakarqa
kastigakanqallapa**

13 ¹Chay tyimpukunallapimi, wakinkuna riranllapa Jesusta rikaq. Chaymi parlaranllapa imanumi

Pilato mantakutin Galileamanta ayka runakunata wanuchishanpaq. Chaynulla imanumi chay wanushakunapa yawarninta, chay ufrindapaq animalkunata wanuchishanllapakunapa yawarninwan pičhusha nir ima.

²Chaynu nitinllapami, Jesúsqa niran paykunataqa:

“¿Qamkunaqachu yarpunkillapa chay wanusha runakunaqa Galileamanta wakin runa masinkunamantaqa mas uchayjun kashanrayku wanusha nir? ³Nishaykillapa: Manami chayqa chaynuchu. Qamkunapismi Dyusman mana tikrakarqa, chaynu kastigakar wanunkillapa. ⁴¿Manaqachu chay dyisi-uchu runakunata Siloé lugarpi atun turri ratar wanuchiran chaykunapaqpis yarpunkillapa, chay wakin Jerusalenpi taq runakunamantaqa mas uchayjun kar wanusha kanqallapa, nir? ⁵Nishushayllapanu manami chaynuchu. Qamkunapismi Dyusman mana tikrakarqa, chaynu kastigakar wanunkillapa”.

**Igus qiru mana puqushapaq
kumparasyunta Jesús niran**

⁶Jesúsmi kay kumparasyunta parlakuran:

“Uk runami, čhakranpi igus qirukunata tarpusha karan. Chaymantaqa chay runaqa riran rikaq puquyanqachu nir. Piru manami ima puquyninlamatapís tariranču. ⁷Chaymi chay čhakrapi kuytakuq runataqa niran: ‘Rikay, kimsa añutanami shamusha kani rikaq puqushana kanqa nir. Piru manami maydiyapís tarishachu kani puquyniyjuntaqa. Chayrayku kuchuy. ¿Chaqa imapaqna yanqallaqa čhakrapiqa kanqa?’ ⁸Chaynu nitinmi, chay čhakrapi kuytakuq chayqa niran: ‘Taytituy, dijayraq kay añulaqa. Čhupankaqmanta allpata allar ushyachir, wanuta itashaq. ⁹Chaynuqa

imanupiqqa puqunman. Piru chaynu ruratiy mana puqutinnaqa, kuchuy-paqna”.

Jesusmi samana diyapi uk kurpala warmita allicharan

¹⁰Uk kutimi samana diyapi Jesusqa uk tantakananllapa wasipi qallariran yačhachikuq. ¹¹Chaypimi uk warmi karan. Chay warmimi dyisi-uchu (18) añupaqna qishaq karan, dyablupa yarpuyin limpu kurpala dijashanrayku. Chaymi mana imanupis dirichakaylama-tapis puytiyaranchu. ¹²Chaymanta Jesús rikarqa, qayamur niran:

—Mamitay, qishaynikimantami alliyashaykina nir.

¹³Chaynu nirmi, chay warmisitapa ananman makinta çhuran. Chaymi chay kutilla dirichakar, Dyusta alabaq qallariran. ¹⁴Piru chay tantakananllapa wasipi kuytakuqkunapa mantaqninqa kusata piñakuran. Chaqa Jesusqa samana diyapi allicharan. Chaymi runakunataqa niran:

—Saysi diyami kan trabajanapaq. Chaymi chay diyakunapi shamuyllapa alliyanykillapapaqqa. Ama samana diyapiqa shamuyllapachu.

¹⁵Chaynu nitinmi Amitunchik Jesusqa niran:

—Dyusta yanqa kasuq tukuq, kuchi runakuna, çmanachu mayqannikillapapis turuta manaqa burruta samana diyapimapis, apar yakuta upyachinkillapa? ¹⁶Kay warmisita Abrahamapa ayllunmanta katinmapis, Satanás kay qishaywan watasha yupay qisasha dyisi-uchu añupaqna. Chaynu katin, çsamana diyachu mana alliyachikunapaq kasha?

¹⁷Chaynu Jesús nitinqa, chay çhinqi-kunaqa pinqaypi kidaranllapa. Piru wakín runakunami kusata aligriyanllapa mana rikashanllapakunata Jesús ruratinga.

Mustasa qirupa simillanwan kumparasyunta ruraran
(Mt 13.31-32; Mr 4.30-32)

¹⁸Jesusqa niranpismi:

“¿Ima yupaytaq Dyuspa mantakuy-ninqa? ¿Imawantaq kumparayman? ¹⁹Dyuspa mantakuyningami, uk qiru mustasa shutiqpa llampula simillitan yupayla. Chay mustasa simillatami uk runa çhakanpi tarpun. Chaymantami kusala atunta winan. Chaymi ashwan pariç kurukunamapis rikrankunapina qushakun”.

Libadurapaq rimarmi Jesús kumparasyunta ruraran
(Mt 13.33)

²⁰Jesusqa niranpismi:

“¿Imawantaq Dyuspa mantakuy-nintaqa kumparayman? ²¹Dyuspa mantakuyningami imanutaq uk warmi tantata ruraqmaqa achkalla arinaman pitila libadurata itar dijatin saksachin chaynu”.

Kiçhkila punkitutami yaykushunllapa
(Mt 7.13-14, 21-23)

²²Jerusalenman riqnuqami, Jesusqa yačhachikuq pwiblukunapi, chaynulla taksha pwiblitukunapi chaykunata pasaqnuqa. ²³Chaymi ukqa tapuran kaynu nir:

—Taytituy, çaykakaqlachu washakanllapa? nir.

Chaynu nitinmi, payqa niran:

²⁴“Yaykuyta kamayllapa kiçhkila punkituta. Chaqa achkami yaykuyta kamanqallapa. Piru chiqaptaqami mana yaykunqallapachu. ²⁵Chaymanta wasipa amun sharimur punkuta kirpatinqa, qamkuna waqtaqi kaqkunaqa, qayakur ninkillapa: ‘Taytituy Taytituy punkuy-kita kiçhay-ari’ nir. Piru payqami

nishunqallapa: ‘Manami yačhanichu maymantami qamkunaqa kankillapa nirmapis’. ²⁶Chaymantami qamkunaqa qallarinkillapa rimaq kaynu nir: ‘Qamwanmi mikushanchikllapa, upyashanchikllapa.’^m Chaynulla qammi kalliyllapakunapi yačhachikushayki’ nir ima. ²⁷Piru payqami nishunqallapa: ‘Manami yačhanichu maymantami kankillapa nirmapis. ¡Wakaq tukuyllapa nuqamantaqa mana allinta ruraqkuna!’ nir.

²⁸“Chaypiraqmi qamkunata waqtaman itakushushanllaparayku kusala mana agwantaypaqta qischakar, qayčhakur kiruykillapamatapis richyachinkillapa, Abrahamta, Isaacta, Jacobuta chaynulla Dyuspa tukuy rimaqninkunata paypa mantakuyninpi kaqta rikar. ²⁹Chaqa nortilawmanta runakuna shamunqa, chaynulla surlawmanta, rupay iqamunanlawmanta, rupay chinqananlawmanta ima, Dyuspa mantakuyninpi tar mikunanllapapaqqa. ³⁰Piru kanan tyimpukunapi achka runakuna kusana kaqkunaqami, chay tyimpuqa mana imapaqpis sirbinqachu. Chaynulla achka kanan tyimpukuna mana kwintachaypaq kaqkunami, ashwan chay tyimpuqa kusa nishapaqna riqsikanqallapa”.

Jesusmi Jerusalenpaq waqaran

(Mt 23.37-39)

³¹Chaymantami wakin fariseukunapis čhar Jesustaqa niran:

—Kaymanta lluqshir, riy uklawman. Chaqa gubyirnu Herodesmi wanuchi-shunayan nir.

³²Chaynu nitinllapami, payqa niran: —Rir kaynu nir chay surrutaqa willayllapa: ‘Rikay. Kananpis, allaqpis

dyablupa yarpuyinkunata runakunamanta itakuyani. Chaynulla qishaqkunata allichashaq chaymanta allaq uk diyaqa chaykunata rurar tukchishaqna’ niyan nir. ³³Chaynulla ninkillapapis: ‘Jerusalemman nanta riqnumapis chay rurashaytaqa ruraqnu rishaq kanan, allaq, allaq uk diyakaman. Chaqa manari allinchu Dyuspa uk rimaqninga Jerusalenmanta uklawpi wanunanpaqqa’ niyan nir.

³⁴“¡Akaw Jerusalén, Jerusalenmanta runakuna! Dyuspa rimaqninkunatami wanuchinkillapa. Chaynulla Dyus kačhamushan yačhachishuqkunatapis rumillawan sitar wanuchinkillapa. Kwichkaraq tantashuyllapata munaray, imanutaq uk pishqumaqa wawitunta tantala uqllakun chaynu. Piru manami munashaykillapachu. ³⁵Chaqa rikayllapari, qamkunalanami kidankillapa. Chaymi nishaykillapa: Mananami rikamankillapanachu qamkuna kaynu nimanaykillapa tyimpu čhamunankaman: ‘¡Alabashunllapa Taytanchik Dyuspa shutinpi shamuqtaqa!’ nir”.

Jesusmi fariseo runapa wasinpi

14 ¹Uk kutimi samana diyapi Jesusqa riran mikuq, mantakuq fariseupa wasinman. Piru wakin fariseukunaqami mananula riparayaqllapa paytaqa. ²Yapnin ashwan paypa naypanpi uk saksawan qishaq runa karan. ³Chaymi Jesusqa, Moisés mantakushanta yačhar yačhachikuqkunata, chaynulla fariseukunataqa tapuran kaynu nir:

—¿Allinchu kanqa samana diyapi uk qishaqta allichanapaq, manaqachu mana?

⁴Chaynu nitinmi, paykunaqa uyarala kidaranllapa. Chaymi payqa chay

m 13.26 Upyashanchikllapa nirqa manami intrachimanchikllapachu traguta upyaranllapa nirchu.

qishaqtaqa das kamarla allichar willaran rinanpaqna. ⁵Chaymanta fariseukunataqa niran:

—¿Mayqannikillapataq burruykillapa kar, manaqa turuykillapa karⁿ uk quêhaman ratatinga, samana diya kashanrayku mana das lluqshichinki-manllapa?

⁶Chaynu taputinllapami mana mayqanninlapis imatapis willaranllapachu.

Amami shumaq samanakunalapi samayta munankillapachu

⁷Chaymanta chay inbitakashakuna shumaq samanakunata akrrar samaqta rikarqa, Jesusqa kaynu nir willaran:

⁸“Mayqan imanupi wasinpi kidamyintu katin, rinaykipaq inbitashutinga, amami chay kusa shumaq samanakunapiraq samayta yarpuyllapachu. Chaqa imanupiqqa qamanta uk mas kusa runa nisha êhatinqa, ⁹chay inbitashushallapa chayqa shamur nishunman: ‘Qam tayashaykimanta ashuy, kay uk samanapaq’ nir. Chiqapta chaynu rurashutinga riyanki kanqa pinqaypaqtana chay mana shumaq samanapina samaq. ¹⁰Chayrayku ashwan ama chaynuchu kayllapa. Mayqan inbitashutinllapaqa, mana shumaq samanapi samaskiyllapa, chay inbitashusha chay shamurqa nishunapaq: ‘Amiguy uk mas kusa shumaq samanaman samay’ nir. Chayrayku chay wakinkuna misapi taqkunaqa alabashunqallapa. ¹¹Chaqa mayqanpis pay yarpuyinllamanta ‘Kusana kani’ niqkunataqami Tayta Dyusqa mana kwintachanqachu. Nataq mayqanpis kusa karmapis mana kwintachaypaqla tikrakaqtaqami kusa nishapaqna Dyusqa riqsinqa”.

¹²Chaynullami niranpis chay inbitasha karan chaytaqa:

“Imanupi qararakunaykipaq kar, ama amiguykikunata, uknikikunata, aylluykikunata, kusala imayjun riqsinaykikunatalata imaqa, inbitaychu. Chaqa paykunapis-ari qam yupaylla inbitashunqallapa wasinman rinaykipaq. Chaynuqami pagrakasha yupayna kankillapa. ¹³Ashwan, uk fyistata rurarqa, inbitay mana imayjunkunata, mankukunata, kujukunata, syigukunata ima. ¹⁴Chaynuqami, kusa aligrina kanki kanqa. Chaqa paykunaqari mana qam yupaylla inbitashuyta puytinqallapachu. Piru qamtaqami Dyus kusa allin runapaqna riqsishunqa, Dyusta kasuqkuna maydiya kawsamutinga”.

Mikunanllapapaq inbitakashakuna (Mt 22.1-10)

¹⁵Chaynu nitinmi, chay misapi samaqkunamanta ukqa kaynu niran Jesustaqa: —¿Kusa shumaqmi kanqa mayqan, Dyuspa mantakuyninpi paywan pulla mikuqqa! nir.

¹⁶Chaynu nitinmi, Jesusqa niran:

“Uk kutimi uk runa achka runakunata inbitaran mikunanllapapaq. ¹⁷Chaymi mikunanllapapaq ura êhamutinga, chay inbitakusha chayqa, uk sirbikuqninta kaêharan chay inbitashankunata kunachinanpaq: ‘Shamuyllapa. Tukuymi listuna’ nir.

¹⁸“Piru tukuymi ‘Diskulpamayllapa’ niran. Punta chayqami niran: ‘Chayraqmi uk pachata rantisha kani. Chaymi riyani rikaq. Rugashayki diskulpamay-ari’ nir.

¹⁹“Ukqa niran: ‘Sinku yunta turukunataki rantisha kani. Chaymi riyani yuntakur rikaq. Rugashayki diskulpamay-ari’ nir.

n 14.5 Wakin iskribikashakunapimi nin: “Wamraykillapa kar, manaqa turuykillapa kar” nir.

20“Ukqa niran: ‘Chayraqmi kasarasha kani. Chaymi mana riyta puytinichu’ nir.

21“Chaynu nitinga chay sirbikuq tikrarakqa parlaran chay mantaqningtaqa, chay inbitakashakuna nishantaqa. Chaymanta chay mantaqninga kusalata piñakur niran chay sirbikuqningtaqa: ‘Kananlla waqta kallikunaman, chaynulla chay pwiblupa plasankunaman rir, apamuy kayman mana imayjunkunata, mankukunata, syigukunata, kujukunata ima’ nir.

22“Chaymanta tardikaqnaqa chay sirbikuqqa niran: ‘Taytituy, qam nimashaykinullatami rurashana kani. Piru kanraqmi lugar samananllapaqqa’ nir.

23“Chaynu nitinmi, chay mantaqninga niran: ‘Riy chay yatanchikllapa nankunaman. Chaymi tukuyta willay shamur yaykamunqallapa wasiy untanankaman. 24Chaqa nishami kani, chay puntata inbitashaykunaqa manana mikunanpaqnachu wasiypiqa’ nir”.

**Michka qischakarmapis
kriyishanchiknula
shachinakushunllapa
(Mt 10.37-38)**

25Chaymantaqa achka runakunami Jesuspa ikinpiqa puriranllapa. Chaymi payqa tikrarak chay runakunataqa niran:

26“Mayqan nuqaman shamunar piru ashwan taytantaraq, mamantaraq, warmintaraq, wamrantaraq, uknintaraq, paypa kwirpuntaraq munarqa, mana yaçhakuqniykuna kaytaqa puytinllapachu. 27Chaynulla mayqantapis nuqapi kriyishanrayku kruspi wanuchinar qischatinllapa manchakur mana nuqallawan purinaqkunaqami, yaçhakuqniy kaytaqa mana puytinllapachu.

28“Nishushayllapanu, mayqanniki-llapapis uk atun wasita ruranarqa, ¿manachu puntataqa alli tantyankillaparaq michkatami wasipiqa gastashaq nir? 29Chaynu mana tantyar, simintuta rajar chaymanta shachiq qallarir mana tukchitkillapaqa, tukuy asipashunqallapa kushikur. 30Kaynumi niyanqallapa: ‘Kay runami ruraq qallariran, piru manami tukchiyta puytishachu’ nir.

31“Manaqa uk mantakuq, uk mantakuqwan maqanakuq rirqa, ¿manachu naypaqtaqa yarpuyanqa: Dyis mil suldaduykunawanqachu binsiyashaq chay binti mil suldaduyjun chaytaqa, nir? 32Mana binsiyta puytiq yupay karqa, chay uk mantakuqqa karullapiraq katin, kaçhakuyanqa rugakutin shumaqchakananllapaq. 33Chaynullami qamkunamanta mayqannikillapapis naypaqta imaykillapa kaqkunata mana dijarqa, yaçhakuqniykuna kaytaqa mana puytinkillapachu.

**Kaçhimi imanupiqqa lampaqyan
(Mt 5.13; Mr 9.50)**

34“Kaçhiqami kusala sirbiq. Piru imanupi lampaqyarqa, ¿imanuna qashanqa sirbinqa? 35Manami allpata shumaqchananpaq, chaynulla wanulapaqmapis sirbinnachu. Ashwanmi chaynu mana sirbitinqa itakunchikna. Chaymi rinriyjun kaqkunaqa uyakur intrakayllapa”.

**Jesumi kumparasyunta ruraran
uysha chinqashawan
(Mt 18.10-14)**

15 1Romapaq tukuy impwistuta kubrakuqkuna, uchasapakuna ima qimikaranllapa, Jesusta uyakuq. 2Kay runakunaraykumi fariseukuna, Moisés mantakushanta yaçhar yaçhachikuqkunaqa, jurapar kaynu rimaqllapa Jesuspaqqa: “Kayqami tukuy uchayjun

runakunawan tantakar pulla mikunllapa” nir. ³Chaynu niyatinllapami Jesusqa kay kumparasyunta parlaran chay rimaqkunataqa kaynu nir:

⁴“Qamkunapa mayqannikillapapis kanman syin uyshaykillapa. Chaymanta chay syin uyshaykillapamantaqa uksitu chinqanman. Chaynu chinqatinqa, ¿manachu chay wakinkunataqa chaylapi dijar rinkimanllapa chay chinqasha chaypaq maskakuq tarinaykillapakanman? ⁵Chaymi nishaykillapa: Ashwan tarirnaqa kusa aligrina riyankillapa kanqa uyshitaykitaqa matanqakurna. ⁶Wasiman çharnaqa tukuy aylluykikunata, amiguykikunata tantar niyankillapa kanqa: ‘Aligriyashunllapa kananqa, chay uyshayta chinqachisha karay, chaytaqa tarishana kani’ nir.

⁷“Chaymi nishaykillapa: Chaynumi unaq syilupi Dyusninchikpis aligriyan, uk runa uchanta dijar payman tikrakinqa. Chay wakin achka mana uchayjunchu kani niqkunapaqqa mana yaqqa kwintachakanchu. Chaqa paykunaqa ninllapa manari uchayjunna-chu kanchikllapa nir.

Jesumi kumparasyunta ruraran qillay chinqashawan

⁸“Uk warmi dyis qillayniyjun kayar, imanupi ukta chinqachinman. Chaynu chinqachirqa, ¿manachu lamparanta kachkar, wasinta pichar ima manyaqqa maskakunman tarinankaman? ⁹Chaymi chay warmiqa, qillayninta tarirnaqa amigankunata, riqsinankunata tantar ninman: ‘Aligriyashunllapa, tarishanami kani chay qillayniyta chinqachishaytaqa’ nir.

¹⁰“Chaymi nishaykillapa: Imanutaq kay warmisita qillayninta tarir aligriyan, chaynumi Dyusninchikpa angelninkunapis kusata aligriyan, uk runa uchanta dijar Dyusmanna tikrakinqa nir”.

Jesumi kumparasyunta ruraran uk runa wamranta pirdunaqwan

¹¹Jesuscami kay kumparasyuntapis parlakuran:

“Uk runami ishkey wamrayjun karan.

¹²Chaymi uk kutiqa chay wamraqaq chayqa taytanta niran: ‘Taytay nuqapa partiy kaq irinsyayta qumay’ nir. Chaynu nitinga taytanqa irinsyantaqa ishkantinta wamrankunataqa quran.

¹³“Chaymanta ayka diyakaqmantaqa chay wamraqaq wamranqa, taytan irinsyanta qushanta limpula rantikur, qillaywan riran uklaw nasyunta. Chaynu rirmi chaypiqa munashannulla tar, riqchaq imakunata rantir ima tukchiran qillaynintaqa.

¹⁴“Chaymanta limpu qillayninta gastar tukchishana katinqa, chay nasyunpiqa allipla mallaq tyimpu karan. Chaymi payqa allipla mallaqpaqna puriran. ¹⁵Chaynu mallaqnarmi, chay nasyunllamanta uk runaman qimikaran trabajachinanpaq. Chaymi chay runaqa kacharan kuchikunata michinanpaq. ¹⁶Piru chay wamraqami kusalata mallaqnashanrayku kuchipa mikunanta mikunatinmapis, mana mayqanpis qararanllapachu imalatapis.

¹⁷“Chaynu mallaqpaq qischakarmi kaynu nir yarpuran: Taytaypa wasinpi-maqami kusa achka sirbikuqkuna unta mikur ima tanllapa. ¡Nataq nuqa-shuypaqa kaypi mallaqpaq wanuyanina! ¹⁸Dijur taytaypa wasinman tikrakar, taytaytaqa nishaq: ‘Taytay, uchakushami kani Dyusmanta, qammantapis. ¹⁹Chaymi, manana wamraykipaq riqsimanaykipaqaqqa allinchi kani. Ashwan riqsimay trabaja-durnikikunata yupay’ nir. ²⁰Chaynu nirmi, tikrakaranna taytanmanqa.

“Chaymanta wasinman çhayatinnaqa, taytanqa larguqaqlapi rikar, kusalata

llakir kallparan wamrantaqa tariq. Tarirnaqa abrasar muchar saludaran.

²¹Chaymi wamranqa niran: ‘Taytay, nuqaqami uchakusha kani Dyusmanta, qammantapis. Chaymi manana wamraykipaq riqsimanaykipaqaqa allinchi kani’ nir.

²²‘Chaynu nitinmapis, taytanqa sirbikuqninkunata mantaran kaynu nir: ‘Kananllami shumaq raçhpata rikar yakachipamayllapa; didunpi surtijata yakachiyllapa, chaynulla llanqichiyllapa ima’ niran. ²³Chaynullami chay runaqa sirbikuqninkunataqa niranpis: ‘Kusa mas gurdu animalta apamur wanuchiyllapa, fyistata rurar mikunallapapaq. ²⁴Chaqa kay wamraymi wanusha yupayna karan. Nataq kanan-shuypaqa kawsamusha yupayna. Chinqashami karan, tarishanchikllapana kananqa’. Chaynu nirmi fyistata ruraq qallariranllapana.

²⁵‘Chaykamanmi, chay byijukaq wamranqa çhakranllapiraq karan. Chaymanta wasinman çhamuyarnaqa, uyaparan takiqllapata. ²⁶Chaymi chay sirbikuqkunamanta ukta qayamur, imatataq chay wasinpiqa rurayanllapa, nir tapuran. ²⁷Chaynu taputinmi chay sirbikuqqa niran: ‘Wamraqa ukniki tikrakamur kusa allin çhamusha katinmi, taytaykiqa animalta wanuchichimashallapa, fyistata rurananpaq’ nir.

²⁸‘Chaynu willatinqami, chay wamraqa alliplata piñakur wasi rurimanqa mana yaykunaranchu. Chaymi taytan lluqshimur rugaran ruriman yaykunanpaq. ²⁹Piru chay wamranqami niran: ‘Taytay, nuqamaqa michka añutataq sirbishusha kani. Piru chaynu sirbishur, qam munashaykilata ruratiymapis manami uk taksha chibulamatapis qumashaykichu, amiguykunawan fyistakunaypaqa. ³⁰Nataq kay wamrayki qillayninmatapis yanqa warmikunawan tar tukchir, çhamu-

tin-shuypaqa, ashwan paypaqaqa fyistamatapis rurayanki mas gurdulla animalnikita wanuchir ima’.

³¹‘Chaynu wamran nitinqa, taytanqa niran: ‘Wamray, chaqa qamqa nuqapaqa maydiyapis pullay kankiri. Chaymi tukuy imay kaqkunaqa qampaqna.

³²Piru kay ukniki tikrakamusha chaypaqqami allin fyistata ruranapaq. Chaqa payqa wanusha yupay chinqasha karan. Piru ashwan kananqa allinta tarishanchik. Chayrayku fyistakuyan-chik’ nir’.

Jesumi kumparasyunta ruraran, uk runapa kaqninkunata rikaqwan

16 ¹Jesús qami kaytapis parlaran yaçhakuqninkunataqa:

‘Karanmi uk kusala imayjun runa. Paypami kayaq uk runa tukuy imankunata rikaq. Chaymi ukkuna riranllapa amunta willaq, chay kuytakuq runaqa, imaykikunata gastayan nir. ²Chaymi chay kusala imayjun runaqa kuytakuqnintaqa qayamur kaynu niran: ‘¿Imanutaq qampaq willamayanllapa chayqa? Willamay, ima imatataq rurashayki. Chaqa mananari imaykunata rikanaykipaqaqa allinchi chay willamashanllapanulla chiqapta imaykunata gastakuyatkiqa’.

³‘Chaynu nitinqa, chay kuytakuqqa yarpuq çhurakaran: ¿Imatana kananqa rurashaq mantamaqniy trabajuymanta itakumatinqa? Chaqa manari jwirsaylamapis kanchu çhakrakunapi trabajanaypaqa. Chaynulla kusatami pinqakuni limusnakunata mañakunaypaqpis. ⁴Chaynu yarpupakuyarmi chaymantaqa niran: ‘Yaçhaninami imata rurashaq nirmapis, trabajuymanta itakumatin runakuna wasinpi samachimananpaqa’.

⁵‘Chaynu yarpurmi patrunninta wakin dibiq runakunata qayamuran.

Chaymantaqa punta çhasha chaytaqa niran: ‘¿Michkatataq patrinniyaqa dibiyanki?’. ⁶Chay runaqa niran: ‘Syin butija asaytitami dibiyani’. Chaynu nitinqa, chay kuytakuqqa niran: ‘Kaypimi risibuyki. Samar sinkwintalapaqna ruray risibuykitaqa’. ⁷Chaynu nirnaqa chaymanta uktana tapuran kaynu nir: ‘Qamqa, ¿michkatataq dibiyanki?’ Kayqami niran: ‘Syin kustal trigutami dibiyani’ nir. Chaymi chaytapis niran: ‘Kaypi risibuykiqa. Samar ruray uchinta kustalpaqlana risibuykitaqa’.

⁸“Chaynu tukutinmi, chay mantakuq-ninqa yaçharan chay imankunata kuytaq runaqashi kusala bibu karan imata ruranapaqpis nir. Chaymi nishaykillapa: Chiqapta Dyuspi mana kriyiqkunaqa, paykunapalla imankunata ruranapaqqa allipta rurayta yaçhanllapari, Dyuspi kriyiqkuna imankunata rurananllapamantaqa.

⁹“Piru kay pachapi, chay tukukaq qillaynikillapata yanqalla gastanayki-llapamantaqa, ashwan ukkunata yanapayllapa, paykunapis amiguyki-llapana kar Dyusta kasunanllapapaq. Chayna maydiya chay qillaynikillapa tukukatinqa Dyusninchikna pullakushu-tinllapa pay kayashanpi, tukuy tyimpu kawsanaykillapapaq.

¹⁰“Chaynulla nishaykillapapis: Mayqanpis mana imanun tukur, tantyarkaqlapi allinta imatapis rikarqa, achka kaqpmapis chaynulla kanqa. Nataq tantyarkaqlapi imanun tukur, imatapis mana allinta rikarqa, achka kaqpipis chaynulla kanqa. ¹¹Chayrayku kay pachapi yanqa imankunata mana shumaq allinta rikatkillapaqa, ¿mayqan-nari kunfyashunqallapa Dyuspa chiqap shumaq imankunapaqmaqa? ¹²Ukkunapata mana allinta imankunatapis rikatkillapaqa, ¿mayqanna kunfyar

qushunqallapa qamkunapa imaykikuna kananpaq kaqtaqa?

¹³“Chaymi nini, manami mayqan sirbikuqpis ishikay runata chay kutilla sirbiyaqa puytinchu. Chaqa uknintami munayanqa, nataq ukninta-shuyupaqa çhiqniyanqa. Manaqa ukninta allinta rikayanqa, nataq ukninta-shuyupaqa musyayanqa. Chaynulla manami allinchu Dyusninchikta sirbiyar chay kutilla qillayninchiklapaq chaynulla wakim imanichikkunalapaq yarpur kawsanapaqqa”.

¹⁴Fariseukunami qillayta kusalata munapakuq karan. Chaymi Jesús chaynu rimatin uyakurllapaqa, burlakar asiparanllapa. ¹⁵Piru Jesusqami niran:

“Qamkunami runakunapa naypanpiqa kusa runa nishunanllapalapaq imatapis rurankillapa. Nataq Dyusqami riqsishun-llapa shunquykillapapi imanun kankillapa nirmapis. Chaqa runakuna kusa ima kani nitinllapaqa, Dyusqa mana allinpaqchu riqsin nir.

Jesusmi yaçhachikuran Moisés mantakushanpaq

¹⁶“Dyusninchikpa rimaqninkuna chaynulla Dyus nitin Moisés mantakushankuna imaqa, Juan shamunankaman Dyuspaqqa intrachikuranllapa. Nataq chaymanta-pachaqa imanun Dyus mantakuyashanman yaykuyta puytinchik nir yaçhachikunillapa. Chaymi Dyus mantakuyashanmanqa tukuyta imanullapis yaykuyta kamanllapa.

¹⁷“Piru chaynu nishutiylapaqa amami yarpunkillapachu, Dyus nitin Moisés mantakushankunaqami manana kumplikayanqanachu nirqa. Ashwanmi syluwan, pacha tukukatinmapis, Dyus nitin Moisés mantakushanqa tukuyta kumplikanaq.

¹⁸“Chaqa nishaynumiri mayqan runapis warminta dijar ukwan

kasararqa, kusala saqratana uchakuyan. Chaynulla mayqanpis chay itakukasha warmiwán kasarapqis kusala saqratana uchakuyan.

Lazaruwan kusala imayjun runa

¹⁹“Karanmi uk runa kusala imayjun. Paymi kusala çhanyijun raçhpakunata mudakuq, chaynulla waran waran kusala shumaq fyistakunata rurur, kusalata mikuqllapa ima. ²⁰Chaynullami karanpis uk runa mana imayjun Lázaro shutiq. Paypa kwirpunmi qiri intiru karan. Chaymi, chay kusala imayjunpa punkunlapi takuq. ²¹Kay mana imayjun runitumi, kusalata mallaqnashanrayku, chay kusala imayjunpa mikunan ratashanlawanmapis untachikunayaran. Chaynulla allqkunamapismi chay runapa qirintaqa qimikar llaqwaq.

²²“Chaymantami chay mana imayjun runituqa wanuranna. Chaymi angelkunaqa aparan Abrahamwan pulla kananpaq Dyuspa luryanpina. Chaynullami chay kusa imayjun kaqpis wanuranna. Chaymanta pamparanllapa. ²³Chayna chay kusa imayjun runa infyirrupi qischakayarqa, syiluman chapakur, unaq maypi rikaran Abraham Lazaruta qichqakusha taqta. ²⁴Chaymi kaynu nir qayçhakuran: ‘¡Taytay Abraham, llakipamastuy-ari! Kaçhamuy Lazaruta didunpa puntitanta yakupi nuyuchir, qalluyta nuyuchinanpaq. Chaqa kay ninapimi kusata qischakayani’ nir.

²⁵“Piru Abrahamqa niran: ‘Wamrituy yarpuy-ari qam kawsayatkillaqa mana imaykipis faltashuran. Nataq Lázaro-shuypaqa qischakaq. Kananqami payta kaypi kunsulanllapa. Nataq qamqa qischakayankina. ²⁶Chaynullami nuqanchikkunataqa uk kusala manchaypaq raqra chiqanchamayanchikllapa. Chaynu katinmi kaymanta, qamkuna

kayashaykillapaman pasanarmapis mana puytinllapachu. Chaynulla qamkuna kayashaykillapamanta kaymanpis mana pasamuyta puytinllapachu’ nir.

²⁷“Chaymi chay kusa imayjunqa niran: ‘Chaynu katinga rugashaykiri Taytay Abraham, Lazaruta kaçhanaykipaq taytaypa wasinman. ²⁸Chaqa chaypimi kan sinku irmanuykuna. Chayna paykunata willatin ama shamunanpaqchu kay lugarman qischakaqqa’ nir.

²⁹“Abrahamqa niran: ‘Paykunaqami Moisés iskribishankunata, chaynulla Dyuspa rimaqninkuna iskribishankunata ima liyirna intrakar kasunqallapa’.

³⁰“Nataq chay kusa imayjun runaqa niran: ‘Chiqaptami ninki Taytituy Abraham. Piru uk wanusha kawsamur, paykunaman rikaritingami paykunaqa Dyuspina kriyianqallapa’ nir.

³¹“Piru Abrahamqa niran: ‘Moisés iskribishanta, chaynulla Dyuspa rimaqninkuna iskribishanta mana kasurqa, manami kriyinqallapachu michka uk wanusha kawsamur paykunaman rikaritinmapis’ nir”.

Kuytawkish uchakutkillapa

(Mt 18.6-7, 21-22; Mr 9.42)

17 ¹Jesusqa yaçhakuqninkunata niran:

“Maydiyapismi chay uchakuchikuqqa kayanqalla. Piru jımananqaraq, runa masinta uchakuchiqa! ²Chaynu tukuq runataqami kusala allin kanqa kunkanpi marayta watar mar yakuman itakunanllapapaq, chay nuqapi chayraq kriyiqkunata uchakuchinanmantaqa. ³Chayrayku qamkunamaqa kuytakayllapa. Imanupi ukniki uchakutinga, anyay. Chaynu willatki, shamur pirdunamay nishutinga, pirdunay. ⁴Chaymi ukniki qamta mana allinta

zurashur uk diyalapi michka syiti kuti uchakur, chaymanta syiti kuti shamur qammantami uchakusha kani nishutinqa, pirdunay”.

Apustulkunami masta kriiyta munaranllapa

⁵Jesupa yaçhakuqninkunaqami, kaynu nir mañakuranllapa:

—Taytituy, yanapamayllapa masta campi kriyinayllapapaq.

⁶Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran paykunataqa:

—Imanutaq chay mustasa qirupa simillitanmaqa kusa llampitu, chaynu pitilamatapis allita Dyuspi kriyir, kaypi qiru shayan chayta ‘Rir mar yakupi shay’ nitkillapaqa, rinman.

Uk sirbikuqpa rurayninkuna

⁷“Qamkunapa kanman uk sirbikuqnikillapa. Chaymanta chay sirbikuqpa rinman michikuq manaqa yapukuq. Chaymanta çhamutinnaqa çmayqannikillapataq ninkimanllapa: ‘Yaykamur taytituy mikuy’ nirqa? ⁸Manami! Ashwan niyankillapa kanqa: ‘Yaykamur mikunayta rurar qaramay, upyachimay nuqataraq. Chaymantana qamqa mikunki upyankimapis’ nir. ⁹Chaynu imata ruratinpis, sirbikuqnikillapataqa mana ‘Payji’ niyankillapalamapischu kanqa imapaqpis.

¹⁰“Chaynu chay sirbikuq yupay qamkunapis, Dyus nishushanllapata rurar tukchishana karmapis, ashwan niyllapa Dyustaqa: ‘Nuqakunaqami, mana sirbiq sirbikuqnikichu kanillapa. Chaqa mastaqachu imatapis rurashama katiyllapa, chay ruranayllapapaq karan chaymantaqa’ nir”.

Jesumi allicharan dyis ismuyaq runakunata

¹¹Jerusalenman riqnuqa Jesusqa pasaran Samariapa, Galileapa lugarnin-

kunata. ¹²Chaynu riyarqa uk pwiblituman çharan. Chaypimi, dyis ismuyaq runakuna Jesustaqa tariq shamuranllapa. Piru wakaqlapi kidaranllapa Jesusmantaqa. ¹³Chaymi kaynu nir qayçhakuranllapa:

—¡Yaçhachikuq Tayta Jesús, llakipamastuyllapari! nir.

¹⁴Chaynu nitinllapa, Jesús paykunata rikarqa, niran:

—Rir kurakunaman çhayllapa, paykuna yaçhanapaq alliyashaykillaqana nir.

Chaynu Jesús nitinga, nanta riqnula alliyaranllapana. ¹⁵Chaynu alliyatinllapanaqa, chay paykunamanta uk runaqa, chay riyashanlamanta ashwan tikrakamuran kusa jwirtita rimar Dyusta alabaqnuna. ¹⁶Jesushman çharqa, naypanlapi qunqurikur pachaman pukçhirar payji niran. Kay runaqami Samariamanta karan.

¹⁷Chaymi Jesusqa niran:

—¿Manachu chay dyis qishaqkunaqa tukuynikillapa alliyaraykillapa? ¿Chaqa maypitaq chay wakin nwibi runakunaqa? ¹⁸¿Kay furastiru runalachu, Dyusta payji ninanpaqqa, intrakasha?

¹⁹Chaynu nirnaqa, chay alliyasha runataqa niran:

—Sharir riyana. Kriyishaykiraykumi alliyashaykina, nir.

**Imanumi çhamuyanqa Dyuspa mantakuyninqa
(Mt 24.23-28, 36-41)**

²⁰Chay fariseo runakunaqami Jesustaqa tapuran, maydiyashi Dyuspa mantakuyninqa çhamuyanqa, nir. Chaymi taputinllapaqa, payqa niran:

—Dyuspa mantakuyninqami mana kwintata qukayatkillapa çhamunqa.

²¹Chaymi mana mayqanpis ninqachu: ‘Kaypina mantakuqqa’, manaqa

‘Wakpina’ nirqa. Chaqa mana kwintata qukayankillapachu. Ashwanmi, Dyuspa mantakuyninga qamkunawanna.

²²Chaynu nirqa, yaçhakuqninkuna-taqa, niran:

“Qamkunapaqqami çhamunqa uk diya. Chaymi qamkunaqa chay diyakunapiqa Dyusmanta Shamuq Runata alliplata rikanankillapa uk kutilamapis. Piru manami rikankillapachu. ²³Chaymi wakin runakunaqa ninqallapa: ‘Kaypimi Dyusmanta Shamuq Runaqa’ nir. Ukkuna-shuypaqa ninqallapa: ‘Wakpimi’ nir. Piru qamkunaqa chaynu nishutinllapamapis, ama kriyinkillapachu. ²⁴Chaqa Dyusmanta Shamuq Runa tikrakamurqami, kusa shutilla rikarimunqa, imanuçhi rilampamaqa uklawmanta uklawkaman intirula llipyalla achkirachikun, chay yupaymi kanqa. ²⁵Piru naypaqtaqami alliplata qischanqallaparaq. Chaynulla kusa çhiqnikaşa ima kanqa.

²⁶“Chaynu rurayatinllapamapis chaymantaqa, imanuçhi Noepa tyimpunpi pasaran, chaynumi pasanqa Dyusmanta Shamuq Runa tikrakamutinqa. ²⁷Chay Noepa tyimpunpiqami runakunaqa mikuqllapa, upyaqllapa, kasaraqllapa chaynulla kasarachikuqllapa ima. Piru chaymanta Noé wampuq wasiman yaykutin, allipla saqra tamya shamur untaran tukuy pachapi. Chaymi yaku untatinqa, tukuyla runakuna wanur tukukaranllapa. ²⁸Chaynulla Lotpa tyimpunpipis pasaran. Runakunaqa mikuqllapa, upyaqllapa, rantiqllapa, rantikuqllapa, tarpukuqllapa, wasikunatapis rurar taqllapa ima. ²⁹Piru chaymanta Lot chay Sodoma pwiblumanta lluqshitinga, unaq syilumanta ninawan asufri ishkimutin, tukuy wakin runakunaqa wanur tukukaranllapa. ³⁰Chaynumi Dyusmanta Shamuq Runa tikrakamutinpis pasanqa.

³¹“Chaymi nishaykillapa: Mayqanpis uk wasipa ananpi karmapis amami ishkimunqachu, imanta lluqshichinanpaq nirqa. Chaynulla, mayqanpis çhakranpi karqa amami wasinman rinqachu. ³²Chaqa yarpuyllapari, Lotpa warminpaq. ³³Chaymi nini, imanupis bidanta washanaqqa, ashwan wanunqa tukuy tyimpupaqna. Nataq kay bidapi Dyusrayku wanuqkuna-shuypaqa, ashwan tukuy tyimpu kawsanapaqna kayanqa.

³⁴“Nishaykillapapis: Uk tuta ishkey uqllanakusha punuyatinllapamapis, ukninta apar, ukninta-shuypaqa dijanqa. ³⁵Chaynullami ishkey warmikuna kutakuyatinpis, ukninta apar, ukninta-shuypaqa dijanqa. ³⁶[Ishkey runakuna çhakrapi katinpis, ukta apar, uktaqa dijayanqa]”.

³⁷Chaynu nitinga, paykunaqa tapuranllapa Jesustaq:

—¿Maypitaq Taytituy chaynuqa kanqa? nir.

Jesusqa paykunataqa, niran:

—Maypiçhi wanusha katin, chaypimi tantakanqa shinkukuna. Chaymi yaçhankillapa maypimi chayqa kanqa nirmapis.

Jesumi kumparasyunta ruraran mana shaykuq mañakunapaq

18 ¹Jesumi kay kumparasyuntapis parlar intrachikuran, paykuna maydiyapis ama disanimakurchu Dyusman mañakunanllapapaq.

²Niranmi:

“Uk pwiblupimi karan uk jwis. Paymi Dyusta mana manchar, runakunamatapis mana rispitaqchu. ³Chaynullami chay pwiblupiqqa kaqpis uk byuda warmi. Paymi uk prublimayjun kaq. Chaymi jwisman rir mañakuran, chay kuntraqninwan arriglachinanpaq. ⁴Piru chay jwisqami waran waran ritinmapis

mana kasuqchu chay warmitaqa. Chaymantaqami yarpur niran: Nuqa, Dyusta mana kasunichu. Chaynulla runakunatapis mana rispitanichu. ⁵Piru chaynu katiymapis kay warmisita qillakachimayan. Chayraykumi paytaqa yanapashaq amana mas shamur qillakachimananpaqnachu nir”.

⁶Chaynullami Amitunchikqa niranpis: “Mana allin jwis chaynuta ruratinga, ⁷ashwan ¿Dyusninchikmaqachu mana kasuyanqa chay paypa kaqninkunata unaqpis, tutapis paypaq llakir mañakutinga? ¿Yarakuchiyaraqachu? ⁸Nishaykillapapis: Manami yarakuchirchu yanapar washayanqa. ¿Piru Dyusmanta Shamuq Runa shamurqachu, mayqanllataqa tariyanqaraq kriyiqta? nir”.

**Jesumi kumparasyunta ruraran
fariseuwan, impwistuta
kubらくuqwan**

⁹Chaymantami Jesusqa uk kumparasyunta rurar tukuy chaypi kaqkunataqa intrachiran. Chaqa chaypi kaqkunamanta wakinqami, mana uchayjun yupay tukur ukkunataqa mana kwintachaqchu. ¹⁰Chaymi niran:

“Ishkay runami riranllapa Dyusta adurananllapa wasiman mañakuq. Uqkami karan fariseo; nataq ukqa Romapaq impwistuta kubらくuq. ¹¹Chay fariseuqami shasha kaynu niyaran paylla alabakar: “Tayta Dyus, nuqaqami payji nishuni mana chay wakinkuna yupay kashayrayku. Chaqa wakinkunami suwakuqkuna, malukuna, ukwan ukwan punuqkuna ima. Chaynulla nuqaqa manami kay impwistuta kubらくuq runa yupaychu kanipis. ¹²Nuqami ayunani simanapaq ishkay kuti. Chaynulla dyis parti ganashaymanta ukta qushuni’ nir ima.

¹³“Piru chay impwistuta kubらくuq-shuypaqa karukaqlapi sharan.

Chaymi mana syilumanmapis chapakunayaqchu. Ashwanmi malay nir yarpur qasqunta takar niyaran: ‘¡Tayta Dyus llakipamay-ari! ¡Nuqami chiqap uchayjun kani!’ nir.

¹⁴“Chaymi nuqaqa nishaykillapa: Kay impwistuta kubらくuqgami, wasinmanqa tikrakaran, Dyus uchankunamanta pirdunar llakipashana katin. Nataq fariseo-shuypaqa mana. Chaqa mayqan kusa kani niqtaqa, mana kusapaqchu Dyusqa riqsin. Ashwan mana kusa kani niqtaqa, maydiyaqa kusa nishapaqna riqsinqa”.

**Jesumi wamrakunata bindisiran
(Mt 19.13-15; Mr 10.13-16)**

¹⁵Chaymantami Jesusmanqa wamritukunata aparanllapa bindisinanpaq. Piru chay yaçhakuqninkuna chaynu wamritukunata apaqta rikarqa, chay apaqkunataqa anyaq çhurakaranllapa. ¹⁶Chaymi Jesusqa paykunata qayar, kaynu niran:

—¡Ama arkarchu, dijay nuqaman shamunqa wamritukunaqa! Chaqa Dyus mantakuyashanqami kay wamritukuna yupay mana kwintachaypaq kaqkunalapaq. ¹⁷Chiqaptami nishaykillapa: Dyus mantakuyashanman yaykunaqkunaqami kay wamritukuna yupay kanqallapa. Chaqa mana chaynu karqami Dyus mantakuyashanmanqa mana yaykunqallapachu nir.

**Kusala imayjun runami
Jesuswan parlaran
(Mt 19.16-30; Mr 10.17-31)**

¹⁸Uk mantakuqmi Jesusta tapuran kaynu nir:

—Kusa allinla Yaçhachikuq Taytituy, ¿imatataq rurayman, tukuy tyimpupaqna kawsanaypaqqa? nir. ¹⁹Chaymi Jesusqa niran:

—¿Imapaqtaq kusa allin nimanki? Allinla kaqgami kan ukla. Payqami

Taytay Dyus. ²⁰Chaqa qamqami yaĉhan-kina, Dyus tukuy mantakushankunataqa. Chaypiqami nin: ‘Ama uk uk warmiwan punuychu; ama wanuchikuychu; ama suwakuychu; ama uknikipaq llullakur rimaychu chaynulla taytaykita, mamaykita kasuy’ nir.

²¹Chaynu nitinmi, chay runaqa niran: —Tukuy chaykunataqami takshaymanta-pacha rurashana kani nir.

²²Chaynu nitin uyarmi, Jesusqa niran: —Uksitumi faltashuyanraq ruranaykipaqqa: Rir, tukuy imayki kaqta rantikur qillaynikitaqa mana imayjun kaqkunata quy. Chaynuqami unaq syilupiqa mana tukukaq imaykitana tarikunki. Piru chay nishushayta rurarnaqami, shamutki nuqawanna rishun nir.

²³Piru chaynu Jesús nitin uyaparqami, kusalata llakiran. Chaqa kusala imayjun-ari karan. ²⁴Chaynuta rikarmi, Jesusqa niran:

—¡Kusa trabajusuraq kanqa chay kusala imayjun kaqkuna, Dyus mantakuyashanman yaykunanpaqqa!

²⁵Ashwanmi chay kusala imayjunkuna, Dyus mantakuyashanman dasla yaykunanmantaga, uk kamillu dasla pasayta puytinman uk awjapa uĉhkitunta nir.

²⁶Chaymi uyakuqkunaqa, tapuran Jesustaga:

—Chaynu katinga ¿pitaq washakayta puytayanqa? nir.

²⁷Chaynu nitinmi Jesusqa niran:

—Runakunapaq mana ruraypaq kaqkunamapismi, Dyuspaqqa imapis ruraypaq nir.

²⁸Chaynu nitinmi Pedruqa niran:

—Taytituy, nuqakunamaqami tantar imayllapakunata dijashana, qamwanna purinillapa.

²⁹Chaynu nitinmi, payqa niran:

—Chiqaptami nishaykillapa: Mayqanpis Dyuspa mantakuyninrayku, wasinta,

warminta, ukninkunata, taytankunata, wamrankunata dijaqkunaqami, ³⁰kay pachapiqa kusala achkatana aypanqallapa chay dijashanllapamantaqa. Nataq maydiya-shuyapaq tukuy tyimpupaq kawsaytana aypanqallapa.

**Qashanmi Jesusqa
wanushaqna niran**

(Mt 20.17-19; Mr 10.32-34)

³¹Jesusqami dusi yaĉhakuqninkunata wakaqlaman qayar kaynu niran:

“Kananqami rishunllapana Jerusalenman. Chaynuqami Dyuspa unay rimaqninkuna, Dyusmanta Shamuq Runapaq iskribishanllapakunaqa, kumplikana. ³²Chaqa paytaqami mana Israelmanta runakunamanna qukunqallapa. Chaymi paykunaqa kusalata burlakanqallapa, jurapanqallapa, tuqapanqallapa ima. ³³Chaymanta-shuyapaq wipyasha imana karqa wanuchinqallapa. Piru kimsa diyamantaqami qashan kawsamunqa”.

³⁴Chaynu Jesús nitinmapis, yaĉhakuqninkunaqa mana intrakaranllapachu. Chaynulla manami yaĉharanllapapischu imapaqmi willayan nirmapis. Chaqa paykunapaqami mana intrakaypaqchu karan.

Jesumi allicharan uk syigu runata

(Mt 20.29-34; Mr 10.46-52)

³⁵Jericó pwiblupa shipchanpina Jesús katinga, uk syigu runa limusnata mañakur nampa yatalanpi tayaran. ³⁶Chaymanta kusa achka runa pasaqta syintirqa, tapukuran imataq pasayan nir. ³⁷Chaymi willaranllapa Nazaretmanta Jesús chayta pasayan nir. ³⁸Chayraykumi chay syigu runaqa jwirtita kaynu niran:

—¡Davidpa ayllun Jesús, llakipamastuy-ari! nir.

³⁹Chaynu nitinmi naypaqta riqkunaqa anyaranllapa uyarananpaq. Piru

payqami, ashwan mas jwirtita qaycha-kuran kaynu nir:

—¡Davidpa ayllun, llakipamastuy-ari! nir.

⁴⁰Chaymi Jesusqa, das shar kaçhaku-ran payman apananllapapaq.

Çhatinnaqa, Jesusqa tapuran:

⁴¹—¿Imatataq qampaq ruranayta munayanki? nir.

Chay syigu runaqa niran:

—Taytituy, rikakuytami munayani nir.

⁴²Jesusqa niran:

—¡Rikakuynari! Chaqa kriyishayki-raykumi alliyashaykina nir.

⁴³Chaynu nitinmi, chay kutilla rikakuranna. Chaymi Jesuspa pullanna riran Dyusta alabaqnu. Chayta rikarmi Dyustaqa tukuylla alabaranllapa.

Jesuwana Zaqueo

19 ¹Jesúsqa Jericó pwibluman çharqa, çhaypinta pasayaranna.

²Chaypiqami taq uk kusala imayjun runa Zaqueo shutiq. Paymi Romapaq impwistuta kubraquqkunapaqa mantaq-nin karan. ³Kay Zaqueuqami kusalata Jesusta riqsiyta munayaran. Piru payqami kusa takshala kar, chaynulla kusala achka runakuna kashanrayku mana rikaytaqa puytiyaranchu.

⁴Chaymi, rikananpaqqa Jesús riyashan-lawman kusata kallpar rir, unaq qiruman iqaran. ⁵Chaymanta Jesús qirupa çhakinta pasayarqa, unaqman chapakur Zaqueuta rikarqa, niran:

—Zaqueo, utqar ishkimuy. Chaqa kananmi wasikiqi samayani nir.

⁶Chaynu nitinga, Zaqueuqa chay kutilla ishkimur, kusa aligrila Jesustaqa wasinman aparán. ⁷Chayta rikarmi, Jesuspaqqa kusata runakunaqa rimapakuq qallariran-llapa: “Uchasapa runapa wasinman risha samaq” nir. ⁸Chaynu niyatinnanpaqa, Zaqueuqa sharir Jesustaqa niran:

—¡Taytituy!, mana imayjunkunataqa tukuy imay kaqmanta lamtarta qushaq. Chaynulla mayqanta ingañar imanta suwasha karpis, kwatru kuti masta qushaq nir.

⁹Jesusqa niran:

—Kay runapismi Abrahampa ayllunmanta kashanrayku, kay wasipi kaqkuna washakananpaq uraqa çhamushana. ¹⁰Chaqa Dyusmanta Shamuy Runaqami shamusha uchanllaparayku chinqasha kaqkunata maskar washananpaqna.

Jesumi kumparasyunta ruraran

qillaywan

(Mt 25.14-30)

¹¹Chaynu Jesús nitin runakuna uyaparmi yarpuranllapa, Dyus mantakunanpaqqami manana maychu nir. Chaymi Jerusalenman shipchayarnaqa payqa uk kumparasyunta parlaran, ¹²kaynu nir:

“Uk kusa riqsikasha ayllumantami karan uk runa. Chaymi payqa uk kutiqa kusa karu may nasyonman riran numratinllapa tikrakamurqa pwiblunpina mantakunanpaq. ¹³Piru manaraq riyarqami, dyis sirbikuqninkunata qayamur, tukuyninta achka qillayta qur, niran: ‘Nuqa tikrakamunaykamanqa kay qillayniykunawanqa nigusyuta ruraskinkillapa’ nir.

¹⁴“Nataq chay pwiblunmanta runakunagami paytaqa çhiqniqlapa. Chaymi ikintaqa kaçhakuranllapa ninanllapapaq: ‘Kay runataqa mana munayanillapachu mantaqniyllapa kananpaqqa’ nir.

¹⁵“Piru chaynu kaçhakutinllapamapis, paytaqa numraranllapana mantakuq kananpaq. Chaymanta pwibluman tikrakamurnaqa, kaçhakuran chay sirbikuqninkunata qayamunanllapapaq. Chayna tapunanpaq, chay qillayninta qushushayllapataqa, kada runa michkatataq ganachishaykillapa nir.

16“Chayna punta chayta taputinga, niran: ‘Taytituy, qillaynikiqami dyis kuti masta ganasha’ nir. 17Chaynu nitinga, chay mantakuqninga niran: ‘Allinpi. Qamqami kusa allin sirbikuq kanki. Chaynu chay pitila kaqpi kusa allin karanta rurashayki-raykumi ashwan dyis pwiblukunata mantanaykipaqna numrashayki’ nir.

18“Chaymantaqa uk sirbikuqpis qimikarqa kaynu niran: ‘Taytituy, qillayni-qiqami ganasha sinku kuti masta’ nir. 19Chaymi mantaqninga paytapis niran: ‘Qamtapis sinku pwiblukunata mantanayki-paqna numrashayki’ nir.

20“Piru uk qimikar-shuypaqa kaynu niran: ‘Taytituy, kaypimi qillayniqqa. Çhuraraymi uk pañulapi watar. 21Chaqa manchakuraymi, kusala marraju kashayki-rayku mana tarpukushaykimanta kusichakunki, chaynulla mana shikwakushayki-kunamanta tantakunki nir, yaçhashay-rayku’. 22Chaynu nitinga, mantaqninga niran: ‘Mana allin sirbikuq, qam rimashaykillawan rikashur yaçhani, imanumi kanki nirmapis. Chaqa chaynu nuqa marraju kani nir, chaynulla mana tarpukushaymanta kusichakuni, mana shikwakushaymanta tantakuni nir yaçharqa, 23¿Imapaqtaq bankuman mana aparayki qillayniyqa ganaskinapq? Chaynuqami ashwan tikrakamurqa ganashanwan ayanayta’.

24“Chaynu nirqa, wakin runakuna chaypi kaqkunataqa niran: ‘Chay runataqa qillayniyta kitar quyllapa, chay dyis kuti masta ganachisha chayta’ nir. 25Chaymi paykunaqa niranllapa: ‘¡Piru Taytituy, payqa dyis kuti masta qillayniyunna!’

26“Chaynu nitinllapami mantakuqqa niran: ‘Nishaykillapa: Chay mayqançhi allinta rurashanrayku, imayjun kaqtaqami masta qushaq. Piru chay mana allinta rurashanrayku mana imayjun kaqtaqami, pitila kaqninmata-pis limpula kitashaq. 27Chaynulla mana mantakunayta munar

çhiqnimaqkunata-shuypaqa, kayman apamur naypaypi wanuchiyllapa’ nir”.

Jesusmi Jerusalemman yaykuranna
(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Jn 12.12-19)

28Kaykunata nirqami, Jesusqa riranna Jerusalemmanqa. 29Chaymanta, chay Olivos sirkapa yatan Betfagiman, chaynulla Betania pwibluman yaqqa çhashana karqa, kaçhakuran ishqa yaçhakuqnikunata, 30kaynu nir:

—Riyllapa, wak naypanchikpi pwiblitu kan chayman. Chayman çharqami, tarinkillapa uk burru wataraqta. Chay burrupiqami manaraq mayqanpis tasharaqchu. Chayta kaçhar apamuyllapa. 31Nataq, mayqan ‘¿Imapaqtaq burruta kaçhayankillapa?’ nishutinllapaqa, niyllapa ‘Taytanchikmi ministiyani’ nir.

32Chaynu nitinga, yaçhakuqnikunaqa riranllapa. Chaynu rirllapaqa, imanuçi Jesús nisha karan chaynulla burrutaqa wataraqta tariranllapa. 33Burruta kaçhayatinllapanaqa amunkunaqa rikarimur kaynu nir tapuranllapa:

—¿Imapaqtaq burruta kaçhayankillapa? nir.

34Chaynu nitinga paykunaqa niranllapa: —Taytitunchikmi ministiyani nir.

35Chaynu niraqami, raçpankunata burrupa ananman çhurar aparannllapa Jesusman. Çhachimaqa, chay burritupa ananpina tachiranllapa. 36Chaymi chaynu Jesús burrupa anan ritinga, runakunaqa naypanta riranllapa raçpankunata çhukir ima. Chaylatami burruqa riran. 37Chaynu riyar chay Olivos sirkapa urayninman shipchayatinllapanaqa, tukuyula kriyiqkunaqa kusalata aligriyanllapa. Chaymi kusa jwirtita rimaq qallariranllapa tukuy milagrukunata rurashanpaq yarpur ima. 38Kaynumiri niyaqllapa:

“¡Biba biba! ¡Kusa alabakashami kanqa gubyirnunchik,

Taytanchik Dyuspa shutinpi
shamuqqa!

¡Unaq syilupipis aligriyanqallapa!
¡Kusa shumaqtami alabanqallapa
Dyusninchiktaqa!” nir.

³⁹Chaymi wakin fariseo runakuna
chaypi uyakuqkunaqa, kaynu niranllapa
Jesustaqa:

—Yačhachikuq Taytituy, yačhakuqni-
kikunata anyar uyarachiy nir.

⁴⁰Chaynu nitinga, Jesusqa niran:

—Qamkunata willashaykillapa, kay
runakuna upallatinllapaqami ashwan
rumikunamapis qayčhakunqallapa nir.

⁴¹Chaymanta Jerusalén yatanmanna
čhar chay pwibluta rikarnaqa, Jesusqa
chay pwiblurayku waqqa qallariran

⁴²kaynu nir:

“¡Jerusalemanta runakuna! Kusa
allinčhi kanman qamkuna kay diyapi
kwintata qukanaykipaq, nuqami
shamusha kani yanapashuq, shumaqta
kawsanaykillapapaq nir. Piru chaypaq-
qami mana kwintata qukankillapachu.
⁴³Ay, qamkunapaqqami kanqa allipla
saqra diyakuna. Chaymi kuntrayki-
kunaqa shamur, wakmanta kaymanta
arkar kurralashurllapa ima, limpu
wanuchir tukchishunqallapa. ⁴⁴Tukuyla
Jerusalén pwiblupi kaqkunaqa,
tukukanqallapa. Chaypiqami, mana uk
rumi, uk rumipa ananlapimapis llutaka-
shaqa kidanqachu. Chaqa qamkunaqa,
Dyus washashuqllapa shamutinpis,
mana kasushaykillapachu”.

**Jesumi Dyusta adurananllapa
wasimanta rantikuqkunata
itakuran**

(Mt 21.12-17; Mr 11.15-19;
Jn 2.13-22)

⁴⁵Chaymanta Jesusqa, Dyusta
adurananllapa wasiman yaykur, chay
ruripi rantikuqkunata, [rantikuqkunata]
itakuq čhurakaran, ⁴⁶kaynu nir:

“Dyus nitin iskribikashakunapiqami
nin: ‘Wasiyqami nuqaman mañakunan-
llapalapaq wasi kanqa’ nir. Piru
qamkunaqami suwakuqkunapa mačhay-
ninpaqna tikrashaykillapa” nir.

⁴⁷Jesusqami waran waran, Dyusta
adurananllapa wasipi yačhachikuq. Piru
chay kurakunapa mantaqninkuna,
Moisés mantakushanta yačhar yačhachi-
kuqkuna, chaynulla wakin karguyjun
runakunapis, yarpuranllapa imanullapis
Jesustaqa wanuchinanllapapaq. ⁴⁸Piru
manami imanupis wanuchiyta puytiran-
llapachu. Chaqa tukuyla runakunami
Jesús yačhachikutinga kusa qasillala
uyakuyaranllapa.

**Jesustami tapuranllapa pipa
pudirninwanshi nir**

(Mt 21.23-27; Mr 11.27-33)

20 ¹Uk diyapimi, Jesusqa Dyusta
adurananllapa wasipi Dyuspa
shumaq rimayninta imanu washakanan-
llapapaq nir runakunataqa yačhachiya-
ran. Chaymantami, čharanllapa
kurakunapa mantaqninkuna, Moisés
mantakushanta yačhar yačhachikuq-
kuna, ruku mantakuqkuna ima.
²Chaymi kaynu nir tapuranllapa:
—¡Willamayllapa! ¿Mayqan
mantashutintaq tukuy chaykunata
rurankiqa?

³Chaymi Jesusqa niran:

—¡Ma nuqapis tapushutiyllapa,
willamayllapa! ⁴¿Mayqantaq Shutichi-
kuq Juantaqa kačhamuran shutichi-
kunanpaqqa? ¿Dyus, manaqachu
runakunala?

⁵Chaynu nitinmi, paynin paynin
willanakur kaynu ninakuyaqllapa:
“‘Dyusmi kačhamuran’ niytaqa manami
puytinchikllapachu. Chaqa, chaynu
nishallapaqa ‘¿Imapaqtaq mana
kriyiraykillapa?’ nimashunllapa.

⁶Chaynulla manami ‘Runakunala’

niytapis puytinchikllapachu. Chaynu nishallapaqami, runakuna rumillawan sitar wanuchimachuwannllapa. Chaqa chiqaptari yarpunnllapa: Juanqa Dyuspa rimaqnin karan nir”. ⁷Chaymi paykunaqa niranllapa:

—Manami yaçhanillapachu mayqan kaçhamuran nirmapis.

⁸Jesuspis paykunataqa niran:

—Chayqa nuqapis manami willashay-killapachu, mayqan mantamatinni tukuy kaykunata rurani nirmapis.

**Jesumi kumparasyunta ruraran
mana allin trabajaqkunawan**

(Mt 21.33-44; Mr 12.1-11)

⁹Chaymantaqa tukuy runakunata kay kumparasyunta parlaq qallariran:

“Uk runami çhakranpi ubata tarpuran. Chaymantaqa ayka runakunata trabajanapaq arrintar riran largu mayta, mana das tikrakamuqchu. ¹⁰Chaymanta kusicha tyimpu çhamutinqa, chay çhakrapa amunqa kaçhamuran uk sirbikuqninta, chay kusichakushanmanta paypaq kaq partinta qunanllapa-paq. Piru ashwan chay çhakrapa trabajaqkunaqami chay sirbikuqtaqa aypar kusalata maqar ima mana imatapis qurchu qatiçharanllapa.

¹¹“Chaymantaqa qashan kaçhamuran uk sirbikuqninta. Piru chaytapis, chay çhakrapa trabajaqkunaqa maqar, jurapar ima mana imatapis qurchu qatiçharanllapa. ¹²Qashan uk sirbikuqninta kaçhamuran. Piru chaytapis chaynullata rurar lisyar ima çhakramantaqa itakuranllapa.

¹³“Chaynu chay sirbikuqninkunata ruraran mana kasutinqa, chay çhakrapa amunqa niran: ‘¿Imanashaqna kananqa? Kusala munashay wamraytana kaçhasaq dijur. Ichapis rispitar kasunmanllapa’ nir.

¹⁴“Chayna wamranta kaçhatin, chay çhakrapa trabajaqkuna rikarqa, ninaku-

ranllapa: ‘Wakmi kay pachataqa irinsyanpaq aypayanqa. ¡Ashwan wanuchishunllapa nuqanchikkunana kay çhakrawanqa kidanallapapaq!’ nir. ¹⁵Chaynu nirllapa çhakramantaqa urqur, wanuchiranllapa”.

Chaynu kumparasyunta rurarqa Jesusqa kaynu niran:

—Chay çhakrapa amun shamurqa, chay çhakrapa kaqkunawanqa, ¿imatataq rurayanqa nir yarpunkillapa qamkunaqa? ¹⁶Chaqa chay çhakrapa kaqkunataqa rir limpu wanuchir ukkunatana quyanqa chay pachantaqa.

Chaynu Jesús nitinmi niranllapa:

—¡Manami chaynuqa kanqachu! nir.

¹⁷Chaynu nitinllapaqa, kusata paykunataqa chapar Jesusqa niran:

—Mana chaynu katinqa, ¿ima nishaq nirtaq, Dyus nitin iskribikashakunapiqa nin?:

‘Chay llutakuqkuna kay rumiqa mana sirbinchu nir itakushanllapami,
ashwan kusala shumaq rumipaq tikrakasha’ nirqa.

¹⁸Chaymi, chay rumipa ananman mayqanpis rataqqa, limpu limpu llampunqa. Nataq, rumi runapa ananman ratar-shuypaqa, limpu limpu pulbupaq tikranqa nir.

¹⁹Chaynu nitinmi, kurapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yaçhar yaçhachikuqkuna uyaparllapaqa, kwintata qukaranllapa paykunapaq rimayan nir. Chaymi chay kutilla, Jesusta aypar prisunaranllapa. Piru mana puytiranllapachu runakunata manchashanllaparayku.

Jesusta tapuranllapa impwistupaq

(Mt 22.15-22; Mr 12.13-17)

²⁰Chaymantami ashwan, wakin runakunata kaçharanllapa mananula Dyuspi kriyiq tukur, Jesusta uyakunanllapapaq. Chayna imanullapis mana

allinkunata rimachir, chaylapaqa aypar apananllapapaq Romapa gubirna-durninman. ²¹Chaynuta yarpurllapami, kaynu nir Jesustaqa tapuranllapa:

—Yaĉhachikuq Taytituy, yaĉhani-llapami qam yaĉhachikuyashayki, rimayashaykiqa chiqap nir. Chaynu karmi, mana runakunata riparayta yarpunkichu imanu katinmapis. Ashwan qamqami yaĉhachikunki Dyus munashannulata. ²²Chaymi nishuni-llapa: ¿Allinchu kanqa Romapa punta gubyirnun Cesarta impwistuta pagranayllapapaqqa?

²³Jesusqa chay mana allinta yarpuyashanllapapaq kwintata qukarmi, niran:

—[¿Imapaqtaq mana allinta rimachir uchachamanayankillapa?] ²⁴Ma, rikachimayllapa uk qillayta. ¿Mayqanpa ritratuntaq kay qillaypiqa? ¿Mayqanpa shutintaq iskribikasha? nir.

Chaynu taputinqa, paykunaqa niranllapa:

—Gubyirnu Cesarpami nir.

²⁵Chaymantami Jesusqa niran:

—Chaynu katinga, gubyirnu Cesarpa kaqnintaqa payta quyllapa. Nataq Dyuspa kaqnintaqa Dyusta quyllapa.

²⁶Chaynu Jesús tukuy runakunapa naypanpi rimatinqami, mana imanupis uchachayta puytirinllapachu. Ashwan dispantakar uyaralana kidaranllapa.

**Jesustami tapuranllapa
wanuqkunapaq**
(Mt 22.23-33; Mr 12.18-27)

²⁷Chaymantaqa ayka Saduceo runakuna riranllapa Jesustaqa rikaq. Paykunaqami ninllapa: “Wanuqkunasha manana kawsamunnachu” nir. Chaymi tapuranllapa Jesustaqa:

²⁸—Yaĉhachikuq Taytituy, Moisesmi kaynu nir iskribisha karan: ‘Mayqan warmiyjun kayar, manaraq wamrayjun kar wanutinqa, chay wanushapa

ukninnashi kasarayanqa chay byuda warmiwanqa. Chayna chay wanusha ukninpaqqa wamrayjun kananpaq’ nir. ²⁹Chaqa, uk kutimi syiti irmanukuna karanllapa. Kulakanllapapaq, warmikur manaraq wamrayjunchu kayar wanuran. ³⁰Chaymi chay ishkaq kaq uknin, ³¹chaynulla kimsa kaq ukninpis chay warmillawan kasararan. Chaynumi syitinllapa chay warmillawan kasarar, manaraq wamrayjun kayar tukuyin wanuranllapa. ³²Chaymantami chay warmipis wanuranna. ³³Nataq chay wanushakuna maydiya kawsamutinqa ¿mayqanninpa warmintaq kanqa chay warmiqa? Chaqa tukuyin-ari kasarasha karan chay warmillawan.

³⁴Chaynu nitinllapami, Jesusqa niran:

—Kananmi kay bidapiqa kasarannllapa, chaynulla kasarachikunllapa ima.

³⁵Piru, Dyus munashannullata shumaqta rurar taqkunaqami, wanushanmanta kawsamur uk bidapiqa, manana kasarannqallapanachu. Chaynulla mananami kasarachikunqallapa imampischi. ³⁶Chaqa paykunaqa manana wanurchu angelkuna yupayna kanqallapa. Chaynulla, wanushanmanta kawsamushanllaparayku, Dyuspa Wamranna kanqallapa. ³⁷Chaynumi, ashwan Dyus nitin Moisés chay sarsa rupayashanpaq iskribishanllapi, intrachimanchik, wanushakunaqashi kawsamuyanqa nir. Chaqa ninmi: Dyusqashi, Abrahampa, Isaacpa, Jacobupa, Dyusnin nir. ³⁸Chaymi, Tayta Dyusqa mana wanushakunapa Dyusnin-chu, ashwan payqami tukuy kawsakunapa Dyusninla. Chaynu katinmi, ¡paypaqqa tukuy mayqanpis kawsayan! nir.

³⁹Chaymantaqa wakin yaĉhar yaĉhachikuqkunapaq niranllapa:

—Allintami nishayki Yaĉhachikuq Taytituy.

⁴⁰Chaymi chaymanta-pacha, manana mayqanninlapis tapuyta yarpuranllapalamanapischu.

**Dyus Akrashan Cristuqa
¿maymantataq shamun?**

(Mt 22.41-46; Mr 12.35-37)

⁴¹Chaymantami Jesusqa paykunataqa tapuran kaynu nir:

—¿Imapaqtaq Dyuspa Akrashan Cristuntaqa Davidpa ayllunmanta ninllapa? ⁴²Chaqa Davidqami paylla Salmos librunpiqa nin:

‘Tayta Dyusmi Amituytaqa kaynu niran:

Tay allilaw qichqayman,

⁴³ maydiya chay çhiqnishuqkunata çhakikipa çhakinman çhuramunaykaman nir’.

⁴⁴Chaynu Davidpa ayllunmanta Dyuspa Akrashan Cristun katinga, ¿imapaqtaq Davidqa ‘Amituy’ niran?

**Jesusmi yaçhakuqninkunata
willaran kuytakananllapapaq**

(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40;

Lc 11.37-54)

⁴⁵Tukuyla runakuna uyakutinmi yaçhakuqninkunata Jesusqa kaynu niran:

⁴⁶“Allita kwintata qukarmi, kuytakankillapa Moisés mantakushanta yaçhar yaçhachikuqkunamanta. Chaqa paykunaqami munanllapa atun raçhpanllapata yakakyta, chaynulla plasakunapimapis kusala shumaqta saludanallapata ima. Chaymi chay tantakananllapa wasikunapi manaqa mikunanpaq apatinllapamapis, kusa runapaq riqsir chay kusala shumaq samanakunapi samachinanllapata munan.

⁴⁷Chaynullami chay wakcha warmikunata kitanllapa wasinkunata ima. Piru allin runa ninanllapapaqqami kusala unayta Dyusman mañakuq yupay tukunllapa. Chaymi kusala manchaypaqtana kastigakanqallapa” nir.

Byudapa ufrinditan

(Mr 12.41-44)

21 ¹Jesusmi, Dyusta adurananllapa wasipi, rikakuyaran kusa imayjun runakuna, ufrindanta kajunkunaman itatinllapa. ²Chaynullami rikaranpis uk mana imayjun byuda ishkay qillaysituta kajunkunaman itaqta. ³Chaymi Jesusqa niran: —Chiqaptami nishaykillapa: Kay mana imayjun byudaqami, tukuy runakunamanta masta çhurasha ufrindantaqa. ⁴Chaqa, tukuy wakin runakunaqami qillaynin subraqlata ufrindakunllapa. Nataq chay mana imayjun byuda-shuypaqami, mana mas qillaynin mikunanpaq katinmapis, limpula ufrindakusha nir.

**Jesusmi Dyusta adurananllapa
wasita ratachinqallapa niran**

(Mt 24.1-2; Mr 13.1-2)

⁵Chayllapimi, wakinkunaqa kusata parlayaqllapa Dyusta adurananllapa wasipaq, chay kusa shumaq rumikunawan shasha karan chaykunapaq, ufrinditakunata çhurashanllapakunapaq ima. Chaymi Jesusqa niran:

⁶“Uk diyami çhamunqa. Chaymi chay diyapiqa kanan kay rikayashaykillapataqa limpu ratachitinllapa, manana uk rumilamapis anapura llutakashaqa kidanqanachu” nir.

**Jwisyu diya shipchamuyatinnaqami
kaynu pasanqa**

(Mt 24.3-28; Mr 13.3-23)

⁷Chaymantaqa Jesustaqa kaynu nir tapuranllapa:

—Yaçhachikuq Taytituy, ¿maydiyataq chaynuqa pasayanqa? ¿Ima siñalta rikartaq yaçhayashaqllapa, tukuy chaykuna pasanpaq diyaqa shipchana? nirqa.

⁸Chaynu nir taputinllapaqa Jesusqa niran:

“Allitami kuytakankillapa ama ingañakanaykillapapaq. Chaqa kusala achkami nuqa yupay tukur shamunqallapa. Chaymi ninqallapa: ‘Nuqami kani Dyuspa Akrashan Cristun’. ‘Chay tukukanan tyimpuqami chamunqana’ nir. Chaynu nishutinllapamapis, qamkunaqa ama kriyinkillapachu.

⁹Chayna, wakpi kaypi guerrata rurayanllapa nir, gubyirnupa kuntran tikrakanllapa nir ima uyaparmapis, ama manchakunkillapachu. Chaqa chaynumiri pasanqa. Piru chaynu pasatinmapis manaraqmi kay pacha tukukanan tyimpuraqchu kanqa”.

¹⁰Niranpismi:

“Uk nasyunmanta kaqkunami maqanakunqallapa uklaw nasyunmanta kaqkunawan. Chaynulla uk gubyirnupa kaqninkunapis maqanakunqallapa uklaw gubyirnupa kaqninkunawan.

¹¹Kusala achka lugarkunapimi pachamapis kusalata kuyunqa. Chaynulla kusala mallaq tyimpu imami kanqa. Qishaykunamapis kusala saqra mana rikashaykillapakuna kanqa, tukuy pachapi. Syilupipis rikankillapa dispantaypaq allipla mana rikashaykillapakunata ima.

¹²“Piru kaykuna manaraq chaynu kayatinqami, qamkunataqa aypashunqallapa, kusata qischashunqallapa chay tantakananllapa wasikunapi. Apashunqallapapis karsilkunaman itashuqllapa. Chaynulla qukushunqallapa gubimadurkunapa, gubyirnukunapa naypanman ima nuqapi kriyishaykillaparayku. ¹³Chaynu apashutinllapamapis ashwan qamkunaqa nuqallapaq rimankillapa. ¹⁴Qamkunaqa, amami llakir yarpupakunkillapachu imataraq rimar washakashunllapa nirqa. ¹⁵Chaqa, nuqami chay urasqa yanapashaykillapa allipla shumaqta rimanaykillapapaq. Chaymi kuntrashuqkunaqa mana imata

nishuyllapatapis puytinqallapachu, allita rimashaykillaparayku.

¹⁶“Chaynulla nishaykillapapis: Qamkunataqami taytaykillapa, uknikillapakuna, primuykillapa, chaynulla amiguykikunamapis chay çhiqnishuqkunaman qukushunqallapa. Nataq wakinnikillapallataqa wanuchishunqallapa ima. ¹⁷Chaymi tukuyta kay pachapi kriyishaykillaparayku çhiqnishunqallapa. ¹⁸Piru qamkunapamapis, mana umaykillapamanta uk aqchaykillapalamapis chinanqachu nuqapaqqa. ¹⁹Chayraykumi nuqalapi allita kriyir shachinurqa tukuy tyimpupaqna kawsankillapa.

²⁰“Chayna, Jerusalén pwiblupa ridurninman kusa achka suldadukuna çhaqta rikarqa, yaçhankillapana mananami maychu chay pwiblu tukukanapaq kanqa nir. ²¹Chaymi chay Judea lugarpi kaqkunaqa, sirkakunaman alsakankillapa. Chaynulla, Jerusalenpi kaqkunapis llushinkillapa chay pwiblumantaqa. Nataq, chay çhakrapi kaqkuna-shuypaqa amallana tikrakankillapachu chay pwiblumanqa. ²²Chaqa chay diyakunapimi, Dyuspa librun mantakushanpi kastigupaq iskribikashanqa kumplikayan. ²³Akakaw chay diyakunapi warmikuna ruriyjun, manaqa ñuñuq wamrayjun kaqkunaqa imananqallaparaq! Chaqa allipla manchakuyapaq nanachikuykuna chaynulla kusala saqra manchaypaq kastigumi chay pwiblupiqqa kanqa. ²⁴Wakinkunaqami wanunqallapa kuchilluwan lisyakar, chaynulla wakinkunataqa aypar prisur purichinqallapa tukuy nasyunkunapi. Nataq, Dyuspi mana kriyiq runakunaqa, Jerusalén pwiblutaqa limpu saruçhanqallapa, paykunapaq Dyus imanu kananpaq nishan tyimpu kumplikanan-kaman.

**Dyusmanta Shamuq Runaqami
tikrakamunqa**

(Mt 24.29-35, 42-44; Mr 13.24-37)

²⁵“Chaymi siñalkuna kanqa rupaypi, killapi, qullarkunapi ima. Nataq pachapi-shuypaqa tukuy runakuna dispantakashalla kidanqallapa. Chaynulla alliplata manchakunqallapa, mar yaku kusalata maqchikar waqamutin. ²⁶Runakunami kusata manchakur, imana kay pachapiqa kanan-shuypaqa pasayanqa nir yarpur, limpu dismayanqallapa. Chaqa syilupi tukuy kaqkunamapis kusalata kuyunqa. ²⁷Chaymantami Dyusmanta Shamuq Runataqa rikanqallapa kusa llipyalla pudirninwan puktaypa rurinta shamuktana. ²⁸Qamkuna nuqapi kriyiqkuna, kaynu tukuy qallaritinqa, animuta aypar umaykillapata unaqman alsar nuqapaq chapakunkillapa. Chaqa mananami maychu kanqa washakanaykillapapaqqa”.

²⁹Chaynupaqmi, kay kumparasyuntapis ruraran: “Allita rikayllapa igus qiruta, manaqa wakin qirukunatapis. ³⁰Chaqa chay qiru mushuqmanta qawamuqta rikarqa, yaçhankillapana tamya tyimpuqa shipchana nir. ³¹Chaynulla chay nishushaykunata pasaqta rikarqa, yaçhankillapana Dyus mushuqmanta mantakunanpaq tyimpuqa shipchana nir.

³²“Chaymi chiqapta nishaykillapa: Chay tyimpupi kaq runakunaqa manaraq wanuyatinraqmi tukuylla kay nishushayllapaqa pasanqa nir. ³³Chaqa syilu chaynulla kay pachamapismi tukukanqa. Piru nuqa nishaykuna-shuypaqami mana maydiyalapis tukukanqachu. ³⁴Kuytakankillapa, amami dijankillapachu yarpuynikillapa chay mana allin ruraykunata rurachishunanllapapaqqa. Chaynulla ama

maçhankillapachu, ama yarpupakankillapapischu kay bidapi kawsayashaykillapapaqqa. Ama chay jwisyu diyapiqa qamkunata, chay mana allin ruraykuna daskaqla ratachishunanllapapaqchu.

³⁵Chaqa chay shamuy diyaqami shamunqa kay pachapi tukuy runakuna kawsaqkunaman. ³⁶Chayrayku, qamkunaqa rikçhakushala kar tukuy tyimpula Dyuspi yarpur, payman mañakuyllapa chay saqra kastigukunamantaqa washakarna, Dyusmanta Shamuq Runapa naypanman çhanaykillapapaq”.

³⁷Chaynumiri Jesusqa, unaqqa yaçhachikuq Dyusta adurananllapa wasipi. Nataq, tutaman-shuypaqa chay Olivos sirkapi kidaq. ³⁸Chaymi, tukuy runakunaqa allaq allaqla riqlapa Dyusta adurananllapa wasimanqa, Jesusta uyakuq.

**Jesustami wanuchiyta
yarpuranllapana**

(Mt 26.1-5, 14-16; Mr 14.1-2, 10-11;
Jn 11.45-53)

22 ¹Shipchamuyarannami Pascua fyistapi mana libadurayjun tantata mikuqllapa chay diyaqa. ²Nataq chay kurakunapa mantakuqninkuna, Moisés mantakushanta yaçhar yaçhachikuqkunaqa, yarpuranllapa imanullapis Jesustaqa wanuchinanllapapaq. Piru runakunata manchashanllaparaykumi mana aypayta puytiranllapachu. ³Chaynu katinmiri, Jesuspa dusi yaçhakuqninkunapa uknin Judas Iscariotimanqa Satanás yaykuran. ⁴Paymi riran kurakunapa mantakuqninkunata, Dyusta adurananllapa wasipi kuytakuqkunapa mantakuqninkunawan parlaq, “Imanumi Jesustaqa qushaykillapa” nir. ⁵Chaynu nitinmi, kusata aligriyar qillayta arniranllapa. ⁶Chaymi Judasqa “Ar?” nir, imanulapis allita

rikar maykaqlapipis runakuna mana yaqqa kaq yupay katin, “Rikachishutiy-llapa aypankillapa” niran.

**Pascua mikunata
kamakachiranllapa**

(Mt 26.17-29; Mr 14.12-25;
Jn 13.21-30; 1 Co 11.23-26)

⁷Pascua fyistapi mana libadurayjun tantata mikuqllapa chay diyapinami karanllapa. Chaynulla chay diyapimi uyshitakunata ufrindapaq nir wanuchi-llapapis. ⁸Chaymi Pedruwan Juantaqa, Jesusqa kaçharan kaynu nir:

—Rir kamakachiyllapa Pascua fyistapi mikunanchikllapata.

⁹Chaynu nitinqa paykunaqa tapuran-llapa:

—¿Maypitaq kamakachinayllapata munayanki? nir.

¹⁰Jesusqa niran:

—Jerusalén pwibluman çharnaqami, uk runa kantarunpi yakuta apaqta tarinkillapa. Chaymi paypa ikinta rinkillapa wasinman yaykunankaman.

¹¹Chaymantami chay wasipa amuntaqa ninkillapa: ‘Yaçhachimaqniyllapami nin: ¿Maylaw kwartuykipitaq yaçhakuqniy-kunawan Pascua mikunata mikushaq? niyan’ nir. ¹²Chaynu nitkillapami payqa rikachishunqallapa wasinpa unaqninpi uk atun kwartu kusala kamakashatana. Chaymi chaypi kamkachinkillapa mikunallapapaqqa.

¹³Chaynu nitinmi paykunaqa rir, Jesús nishannulla tariranllapa. Chaymi chaypina kamakachiranllapa Pascua mikunataqa.

¹⁴Chaymanta mikunanllapa uras çhamutinqa, Jesusqa apustulninkunawan samaranna misamanqa. ¹⁵Chaymi Jesusqa paykunataqa niran:

“Kanan manaraq qischakar wanuyashay-llami, ¡alliplata munasha kani qamkunawan pulla tantanakur mikunallapapaq!

¹⁶Chaqa kanan mikushallapaqami manana

qashanqa pullaqa mikushunllapanachu, Dyus qashan mushuqmanta mantakutin, chaypi mikunallapakaman”.

¹⁷Chaynu nirqa uk kupata aypar, Dyusta payji nishana kar niran:

“Kayta aypar, aypachinakur upyayllapa. ¹⁸Allitami willashaykillapa, mananami qashanqa kay ubapa yakuntaqa upyashaqnachu, Dyus qashan mushuqmanta mantakuq qallarinkanaman”.

¹⁹Chaynu nirmi, Jesusqa uk tantata aypar Taytanta payji nir, pakir quran yaçhakuqninkunata kaynu nir:

“Kaymi nuqapa kwirpuy. Qamkunata washashunayllapapaq wanuyani chay. Kaytami ama qunqarchu rurankillapa yarpumanaykillapapaq” nir.

²⁰Chaynu mikutinllapanaqami, kupata aypar kaynu niran:

“Kay yawarniyta içhashaywanmi Taytay Dyuswan uk mushuq tratuta rurani, qamkunata kusata llakipashu-shayllaparayku. ²¹Piru, mayqançhi kanan kuntraykunaman qukumayan chayqa, kay misapi nuqawan pulla.

²²Chaymi Dyusmanta Shamuq Runataqa, imanutaq kananpaq karan chaynuta ruranqallapa kuntrankunaqa. ¡Piru imananqaraq, chay kuntrankunaman qukuqqa!”

²³Chaynu Jesús nitinmi yaçhakuqninkunaqa, paynin paynin niqllapa: “¿Mayqanninchikllapataq kuntrankunaman qukuyanchikllapaqa?” nir.

**Jesuspa yaçhakuqninkuna
anyanakuranllapa**

²⁴Jesuspa yaçhakuqninkunaqa paykunapura anyanakuranllapa, mabir mayqanninllapashi Dyuspaqqa kusa mas allin nir.

²⁵Chaymanta Jesusqa paykunataqa niran:

“Uk nasyunkunata mantaqkunami munashannulata runa masinkunatapis mantakur purichinllapa. Chaynu karmapis,

‘Ukkunatami kusalata yanapanillapa’ nir alabakanllapa. ²⁶Piru qamkunaqami ama chaynuchu kankimanllapa. Ashwan mayqannikillapa kusa mas yačhaq karqa, mana kwintachaypaqla kayllapa. Chaynulla chay mantakuqpis uk sirbikuq yupay kanqa. ²⁷Mabir willamayllapa: ¿Mayqantaq kusa mas allinqa? ¿Chay misaman mikuq tan chay runa, manaqachu chay mikuyta aypachikamun chay? Misapi samayan chay runami kusa mas allinqa. Nataq nuqaqa chay sirbikuq yupay kani qamkunapaqqa.

²⁸“Chaymi imanú čhiqnimaqkuna ruramatínllapamapis, qamkunaqa pullay kashaykillapa. ²⁹Chayraykumi nuqaqa mantakunaykillapapaq nishaykillapa imanúči Taytay Dyus nuqatapis mantakunaypaq nimiran, chaynulla. ³⁰Chaynu karqami, maydiyaaqa qamkunaqa mantakunaypiqa mikunkillapa, upyankillapa nuqa tashay misapi pullay. Chaynulla, mantakunaykillapa samanapi tar, Israel pwiblumanta dusi ayllukunata rikar yačhankillapa, allin mana allin nirmapis”.

Pedrumi Jesusta arniran mana dijanapaqchu

(Mt 26.31-35; Mr 14.27-31;

Jn 13.36-38)

³¹Chaynullami niranpis Amitunchik Jesusqa:

—Simón, Simón, imanutaq wayramaqa triguta čhaspir qutun, chay yupaymi Satanás, nuqamanta chiqanchashunayanllapa. ³²Piru Simón, nuqaqami qampaq mañakusha kani, maydiyapis nuqallapi kriyinaykipaq. Chaymi qashan nuqallawan karqa, yanapay uknikikunata nuqalapi allita kriyananllapapaq.

³³Chaynu Jesús nitinga, Simonqa niran:

—Taytituy, nuqaqami karsilman qamwan pulla rinaypaqmapis yarpushana kani. Chaynulla wanutkimapis pullayki wanushaq.

³⁴Piru Jesusqa niran:

—Pedro, nishaykimi: Kananllami manaraq gallumapis kantayatinchu, kimsa kuti nuqapaqqa ninki ‘Manami riqsinichu’ nir.

Jesusta qischananllapapaq ura čhamuyaranna

³⁵Chaynulla Jesusqa tapuranpis yačhakuqninkunataqa:

—Nuqami mana alfurjayjunta, mana qillayta purichinaykillapapaq talqitayjunta, mas llanqiyjunta imachu kačhashurayllapa. Chaynu kačhashutiyllapaqa, ¿imaykillapallaqachu faltashuranllapa?

Chaynu nitinga paykunaqa niranllapa: —¡Manami!

³⁶Chaymanta Jesusqa niran:

—Kanan-shuypaqa alfurjayjun kaqqa apayllapa. Chaynulla qillayta purichinaykillapa talqitapis apayllapa. Nataq mayqannikillapa mana ispadayjun karqa, punchuykillapamatapis rantikur rantiyllapa.

³⁷Imapaqmi chaynutaqa nishuyanillapa. Chaqa nuqawanmi Dyus nitin iskribikashankunaqa kumpliknanqa. Chaqa niqmi: ‘Mana allin runakunawan pullata, mana allinpaq riqsimanqallapa’ nir. Chaynumiri Dyus nitin nuqapaq tukuy iskribikashakunaqa, kumplikayanqa chay nishannulla.

³⁸Chaynu Jesús nitinga, paykunaqa niranllapa:

—Taytituy, kaypimi ishkay ispada-kunaqa nir.

Chaymi Amitunchik Jesusqa niran:

—Chaykaqlana nir.

Jesumi Getsemaní wirtapi mañakuran

(Mt 26.36-46; Mr 14.32-42)

³⁹Chaymantaqa Jesusqa lluqshir riran Olivos sirkaman, chaynu kustumrin kashanrayku. Chaymi yačhakuqninkunapis ikinta riran. ⁴⁰Chay lugarman čharnaqa, yačhakuqninkunataqa niran:

—Dyusman mañakuyllapa ama uchapi ratanaykillapapaq.

⁴¹Chaynu nirqa paykunamantaqa karukaqllaman rir, chaypi qunqurikur Taytanman mañakuran, kaynu nir:

⁴²“Taytay, puytiypaq katingqa yanapamay-ari kay kusa ayaq yaku yupay qischakaymantaqa. Piru amami nuqa munashaynuchu rurakanqa. Ashwanmi qam munashayki kanqa” nir.

⁴³Chaynu niyatingqami, unaq syilumanta uk ángel chaypi rikarir yanaparan. ⁴⁴Jesusqa chay kusalata qischakananpaq karan, chaypaq yarpur kusalata mañakuyaran Dyusmanqa. Chaynu mañakutingqami, çhiçhapninmapis pachaman shutuyaran yawar yupay. ⁴⁵Chaynu nir, Dyusman mañakurnaqa sharir riran chay yaçhakuqninkuna kayashanman. Çharnaqa alliplata llakir shaykusha punuqta tariran paykuna-taqa. ⁴⁶Chaymi kaynu niran:

—¿Imapaqtaq punuyankillapa? Sharir Dyusman mañakuyllapa, ama uchapi ratanaykillapapaq nir.

Jesustami prisuranllapana

(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50;

Jn 18.2-11)

⁴⁷Chaynu nir Jesús rimayatinllami, chay dusi yaçhakuqninkunamanta uknin Judasqa, achka runakunapa naypanta çharan. Chaymi qimikaran Jesustaqa muchar saladananpaq. ⁴⁸Piru Jesusqa niran:

—Judas, ¿mucharlachu Dyusmanta Shamuy Runataqa kuntrankunaman kukunki? nir.

⁴⁹Chaymi chaypi Jesuswan kaqkunaqa, imami pasayan nir kwintata qukar, niranllapa:

—Taytituy, ¿ispadakuwanawachu washakashunllapa? nir.

⁵⁰Chaynu nitingqa, chaypi kaqkuna-manta ukningqa, kurakunapa mantaq-

ninta sirbiq runapa allilaw rinrinta ¡saq! pitiran. ⁵¹Jesusqa niran:

—¡Amana mas imatapis rurayllapa-chu! nir.

Chaynu nirmi chay sirbikuqpa rinrintaqa kamarla, allicharan.

⁵²Chaynu rurarnaqa chay kurakunapa mantakuqninkunata, Dyusta aduranan-llapa wasipi kuytakuqkunapa mantakuqninkunata, chaynulla tukuy ruku mantakuqkunawan payta apaq shamushakunataqa, niran:

—¿Imapaqtaq ispadakuwanawan, qirukunawan ima, uk suwakuqman yupay shamushaykillapa nuqamanqa?

⁵³Nuqaqami imuraspis Dyusta adurananllapa wasipiqqa qamkunawan pulla katiyqa, mana imatapis rurama-raykillapachu. Piru qamkuna tutaparaq-manta kar, kanan tutapashana katingqa, imatapis rurayashaq nir yarpunkil-lapana. Chaqa uraykillapa çhamusha-nari nir.

Pedrumi Jesustaqa mana

riqsinichu niran

(Mt 26.57-58, 69-75;

Mr 14.53-54, 66-72;

Jn 18.12-18, 25-27)

⁵⁴Chaymanta Jesustaqa aypar aparant-llapana kurakunapa punta mantaqninpa wasinman. Piru Pedruqami larguqaql-lamanta chapar, ikinllapata riyaran.

⁵⁵Chaymi chay wasipa pampanpa çhaypinpi ninata ratachir chaypa ridurninlapi tukuy taranllapa. Pedrupis chaypi paykunawan pulla tayaran.

⁵⁶Chaynu tayatinllapapaq, uk sirbikuq warmi Pedrutaqa rikar, kusalata chapayaran. Chaymi kaynu niran:

—Kay runapismi paywanqa pulla karan nir.

⁵⁷Piru Pedruqa niran:

—Mamitay, manami riqsinichu chay runataqa nir.

⁵⁸Chaymanta qashan uk ratukaqla-manta ukpis Pedrutaqa rikar, kaynu niran:

—Qampis paypa uknin kanki nir.
Pedruqa niran:

—¡Manami! Mana nishuyanillapa wakmaqari.

⁵⁹Chaymanta uk ura pasashana yupay katinga, qashan ukpis niran:

—Alliptamiri kay paypis Jesuswanqa pulla karan. Chaynulla payqa Galileamanta wakmaqari.

⁶⁰Qashanmi Pedruqa niran:

—¡Taytituy, manami yaĉhayanichu mayqanpaqmi rimayanki nirmapis!

Chaynu Pedro niyatinlami chay kutilla, gallu kantaran. ⁶¹Chaymantaqa Amitunchik Jesusqa das tikrakar Pedruta chaparan. Chaynu chapatinga, Pedruqa yarpuran, Amitunchik kaynu nishanta: “Kananllami manaraq gallu kantayatin kimsa kuti nuqapaqqa ninki: ‘Manami riqsinchu’ nir” nishanta.

⁶²Chaymi Pedruqa chaymanta llushirqa kusalata llakir, pifiakur ima waqaran.

Jesustami kusata asipar ima qischaranllapa

(Mt 26.67-68; Mr 14.65)

⁶³Chay runakuna Jesusta chaypi kuytar shaqkunaqa kusata asipar ima maqaranllapa. ⁶⁴Nawinkunata bindar ima kaynu tapuqllapa:

—Mabir tanyay ¿pitaq maqashusha? nir ima.

⁶⁵Chaynulla, allip ukmankunata tapur allipla saqra pinqaypaqta willaqqapamapis.

Jesustami karguyjunkunaman aparanllapa

(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64;
Jn 18.19-24)

⁶⁶Unaqna katinga tantakaranllapa, chay Israel runakunapa ruku mantakuq-

ninkuna, kurakunapa mantaqninkuna, chaynulla Moisés mantakushanta yaĉhar yaĉhachikuqkuna ima. Tantakarqa Jesustaqa aparan kusa mas karguyjunkunapa naypanman. Chaypiqami, kaynu nir tapuranllapa:

⁶⁷—Willamayllapa: ¿Qamchu Dyuspa Akrashan Cristun kanki? nir.

Chaynu taputinllapaqa, payqa niran:

—Nuqa, kananlla ‘Dyuspa Akrashan Cristun kani’ nishutiyllapaqa, mana kriyimankillapachu. ⁶⁸Chaynulla, nuqa tapushutiyllapapis mana imatapis willamayankillapachu [chaynulla mana kaĉhamayankillapalamapischu] kanqa.

⁶⁹Piru kananmanta-pachami, Dyusmanta Shamuq Runaqa kusa puytiq Dyuspa allilaw qichqanpi tayanqa.

⁷⁰Chaynu nitinga tukuy tapuranllapa:

—Chaynu katinga, ¿qamchu Dyuspa Wamran kanki? nir.

Jesusa niran:

—Qamkunallami ninkillapa.

⁷¹Chaymantaqa paykunapa niranllapa:

—¿Ima tistigutataq masqa munanchikllapa? Chaqa nuqanchikkunalla uyapashanchikllapa paylla rimatin nir.

Jesusta Pilatuman aparanllapa

(Mt 27.1-2, 11-14; Mr 15.1-5;
Jn 18.28-38)

23 ¹Tukuy chaypi kaqkunaqa, sharir aparanllapa Jesustaqa gubyirnu Pilatupa naypanman. ²Chay Pilatupa naypanpiqa, yanqa illaqmanta llullakur Jesuspaqqa willakuq qallariranllapa kaynu nir:

—Kay runataqami tarisha kanillapa pwibluyllapamanta runakunata kusa ukman saqrakunata yaĉhachiqta. Chaqa, paymi nin manashi impwistuta gubyirnu Cesartaqa pagrashaqqapachu. Chaynulla ninpis payshi Dyuspa Akrashan Cristun tukuyta mantakuqqa nir.

³Chaymi Pilatuqa Jesustaqa kaynu nir tapuran:

—¿Qamchu chay Israel runakunapa mantaqnin kanki? nir.

Jesusqa niran:

—Qamllami ninki.

⁴Chaynu Jesús nitinga, Pilatuqa chay kurakunapa mantaqninta, tukuy runakunatapis niran:

—Nuqapaqqami kay runaqa mana ima uchayjunchu nir.

⁵Chaynu nitinga, chay runakunaqa llallin kusalata lanyar niranllapa:

—Chay kusa ukmanta yačhachikuya-shanwanmi, chay pwibluyllapamanta runakunataqa limpu pantachiyan.

Chaynu mana allinta yačhachikuqqami qallariran Galileapi. Kanan-shuypaqa kay Judeapina puriyan nir.

Jesustami Herodesman aparannlapa

⁶Chaynu nitinga uyaparqa, Pilatuqa tapukuran ¿kay runaqachu Galileamanta? nir. ⁷Chaymanta runakuna, Galileamantami nitingllapaqa, kačharan gubyirnu Herodesman. Chaqa, paypis chay diyakunapiqa Jerusalenpi karan.

⁸Jesús chayman chatin, Herodes rikarqa kusala aligrita yarpuran. Chaqa kusa unaynami paypaqa rimaqllapata uyapasha kar, Herodesqa riqsiyta munaran. Chaynullami milagrukunata ruratin ima rikanaran. ⁹Chaymi kusata tapuran. Piru, Jesusqa mana imalatapis willaranchu.

¹⁰Chaypiqa karanllapapis kurakunapa mantaqninkuna, Moisés mantakushanta yačhar yačhachikuqkuna ima. Chay paykunaqami chaypiqa alliplata uchachayaranllapa. ¹¹Chayna, Jesús mana imatapis rimatinga, Herodesqa wakin suldadukunawan kusalata kushiparanllapa. Chaymi Jesusta asipananllaparaykuqa, gubyirnupa kusala čhanyijun račhpanta yakachiran-

llapa. Chaynu rurayar imaqa, Herodespis Jesustaqa qashan kačharan Pilatuman.

¹²Chay diyaqamiri Pilatuwan Herodesqa kusala amiguna tikrakaranllapa, unaykuna kusata čhiqninakuq kasha karmapis.

Jesustami wanuchinanpaqna niranllapa

(Mt 27.15-26; Mr 15.6-15; Jn 18.39–19.16)

¹³Chaymantami Pilatuqa kurakunapa mantaqninkunata, wakin karguyjunkunata, chaynulla tukuylla runakunata ima tantamuran. ¹⁴Chaymi kaynu niran:

—Qamkunaqa kay runata nuqaman apamuraykillapa, ‘Pwibluymanta runakunata limpu pantachiyan’ nir. Nuqami qamkunapa naypaykillapapi tapusha kani. Piru paypa uchantaqami mana tarishachu kani qamkuna niyashaykillapanuqa. ¹⁵Chaynulla Herodespis mana paypiqa ima uchatapis tarishachu. Chayraykumi qashan nuqaman kačhamusha. Chayrayku yačhayankillapana, manami ima mana allintapis kay runaqa rurashachu nir. Chaymi wanuchinapaqqa mana allinchu. ¹⁶Chaymiri nuqaqa wipyachikurla kačhashaq. ¹⁷[Chaynuqami Pilatuqa niran, kada Pascua fyistapi uk prisuta lluqshichiq kar].

¹⁸Chaynu Pilato nitingami, allipta chay runakunaqa tukuyin pullalla lanyaranllapa kaynu nir:

—¡Wanuchiy chaytaqa! ¡Ashwan Barrabasta karsilmanta lluqshichir kačhay! nir.

¹⁹Chaqa, kay Barrabastaqami karsilmanqa itasha karanllapa, Romapa gubyirnunpa kuntran kar uk runata wanuchishanpaq. ²⁰Piru Pilatuqa, Jesusta mana wanuchiya munarqa, qashanpis chayllata chay runakunataqa

niran. ²¹Ashwan paykunaqa kusala jwirtita lanyaranllapa kaynu nir:

—¡Kruspi klabay! ¡Kruspi klabay! nir.

²²Chaynu niyatinllapamapis, qashan kimsa kutipaqa Pilatuqa niran:

—Chaqa ¿ima mana allintataq kayqa rurasha? Nuqapaqqami kay runaqa mana ima uchayjunpischu wanuchichikunaypaqa. Chaymi nuqaqa kastigachikurla kačhashaqa.

²³Piru chay runakunaqami qashan kusala jwirtita kaynu nir lanyaranllapa: —¡Kruspi klabay! nir.

Chaynu allipta lanyayatinllapaqami, ²⁴Pilatuqa, paykuna munashanllapanullata ruraran. ²⁵Chaymi chay Barrabás, Romapa gubyirnunpa kuntran kar uk runata wanuchisha katinmapis, karsilmanta lluqshichir, Jesusta-shuypaqa paykunatana quran.

Jesustami kruspi klabaranllapana

(Mt 27.32-44; Mr 15.21-32;

Jn 19.17-27)

²⁶Jesusta krusman klabaq apayarllapanaqa, Cirenemanta uk runa Simón shutiq, čhakranmanta shamuqta tariranllapa. Chaymi Jesuspa krusninta rikrachir, paypa ikinllata aparanllapa.

²⁷Kusala achka runakunami Jesuspa ikintaqa riranllapa. Chaynullami warmikunapis kusalata llakir, waqar ima riranllapa. ²⁸Piru Jesusqami paykunata chapar kaynu niran:

“Jerusalemanta warmisitakuna, ama nuqapaqa waqayllapachu. Ashwan qamkunallapaq, wamraykikunapaq ima waqayllapa. ²⁹Chaqa uk kusala qischakay tyimpukunapimi ninqallapa: ‘Allinmi kasha chay warmisitakuna mana wamrakuq chaykunapaq, chay warmi mana ruriyjunchu kaqkunapaq,

chaynulla chay warmikuna mana wamran katin mana ñuñuchikuqkuna-paqmapis’ nir. ³⁰Chaymi, chaynu qischakarnaqa runakunaqa qaqakunata ninqallapa: ‘¡Nuqakunapa anayllapaman ratamuyllapa!’ Chaynulla lumakunata-pis ninqallapa: ‘Pakakuchimayllapa ima’ nir. ³¹Chaqa llullu qiruwan tukuy kaykunata rurarqa, ¿imanuna kanqa qiru chakishana katinqa?’”^o

³²Chaynullami Jesuswan pullataqa apaqllapapis ishkey wanuchikuq runakunata Jesuswan pullata kruspi klabananllapapaq. ³³Chaymanta chay uk lugar Calavera shutiqman čhachirllapaqa, Jesustaqa klabaranllapana kruspiqa. Chaynulla chay ishkey wanuchikuq runakunata-pis kadalaw qichqanpi krusllapi klabaranllapa. Ukninta allilaw qichqanpi, ukninta ichuqlaw qichqanpi. ³⁴[Klabatinllapanaqa Jesusqa niran:

“Taytay, pirdunay kay runakunataqa. Paykunaqami mana yačhanchu imatami rurayanllapa nirmapis”.]

Chaymantami chay suldadukunaqa Jesuspa račhpankunata surtyakur ayparanllapa. ³⁵Runakunaqami chaypi rikakuyaranllapa, chay karguyjun runakunamapis alliplata kushikur asiparanllapa kaynu nir:

—Ukkunata-shuypaqa washaran. Mabir kananqa paylla washakanqari, chiqapta Dyuspa Akrashan Cristun karqa.

³⁶Chaynulla chay suldadukunapis Jesusmantaqa burlakaqllapa. Chaymi qimikar upyachiqlapa allipla puchqu binuta, kaynu nir:

³⁷—¡Chiqapta, Israelmanta runakunapa mantaqnin karqa, qamlla washakay-ari! nir.

o 23.31 Qirupaqa rimarqami, payllapaq riman Jesusqa. Pay kaypi katin chaynuta rurarqa, ashwan pay mana kaypi katinmaqa, imatapis ruranqallapa.

³⁸Chaynulla, Jesuspa umanpa ananpi-gami uk litiriruta çhuranallapa [griego rimaypi, latinpi, hebreo rimaypi ima] Chaqa kaynu niyaq: “KAYMI ISRAEL RUNAKUNAPA MANTAQNIN” nir.

³⁹Chay ishkay wanuchikuqkuna Jesuswan pulla kruspi klabaraqkunapa ukninqa, musyar kaynu niyaq:

—¡Chiqapta qam Dyuspa Akrashan Cristun karqa, qamlla washakar, nuqakunatapis washamayllapari! nir.

⁴⁰Chaynu nitinqami, ukninqa kaynu nir anyaran:

—¿Manachu qamqa manchanki Taytanchik Dyustaqa, qam wanunayki-paqna qischakayarmapis? ⁴¹Nuqanchikqa imanua mana allinta rurashanchikraykumi qischakayanchikmapis, pagraquq yupayna, chay mana allinkunata tukushanchikpaq. Piru kay runa-shuypaqa mana imata uchakusha karmapis, qischakayan.

⁴²Chaymantaqa niranpis chay runaqa: —Tayta Jesús, yarpumankiri qashan mushuqmanta mantakuq qallarirqa.

⁴³Chaynu nitinqa, Jesusqa niran: —Allitami nishayki: Qamqa kananllami nuqawan pulla kanki Taytay Dyuspa luryanpi nir.

Jesumi wanuranna

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41;

Jn 19.28-30)

⁴⁴A las dusimanta-pacha alas tris di la tardikaman tukuy pacha allipla tutaparaq intiru kidaran. ⁴⁵Rupayqami manana achkirachikamurannachu.

Dyusta adurananllapa wasipa çhaypinpi atun rakta raçpa warkuraqpis çhaypimanta wakman kayman limpu llikikaran. ⁴⁶Chay kutillami, Jesusqa kusala jwirtita qayçhakuran kaynu nir:

“¡Taytay, ispirituytami makikilaman çhuramuni! ¡Qamna rikapamanki!”

Chaynu nirqa Jesusqa wanukuranna.

⁴⁷Chaymanta chay romano suldadu-

kunapa kapitannin, tukuy chaykunata rikar uyapar imaqa, Dyusta alabaran, kaynu nir:

—Chiqaptami kay runaqa mana ima uchayjunlamapischu kasha nir.

⁴⁸Tukuy chaypi kaqkunaqa, tukuy ima pasashanta rikarqa, kusala mana allitachu yarpur riranllapa, qasqun-llapata takaqnu. ⁴⁹Piru, Jesusta tukuy riqsiqkuna, Galileamanta-pacha pullan warmisitakuna rishakunapis, chayllapiraq kidaranllapa. Chaymi tukuy ima pasaqkunatapis karukaqlapi shasha rikakuyaranllapa.

Jesustami pamparanllapana

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47;

Jn 19.38-42)

⁵⁰⁻⁵¹Karanmi uk allip allinla runa José shutiq, chay Judea lugarpa pwiblun Arimatea shutiqmanta. Payqami Israelmanta kusa mas karguyjunkunapa masin karan. Piru chay karguyjunkuna yarpushankunawanqa mana chayllatachu yarpuq. Ashwan, Dyus mushuq-manta mantakunanpaq nir yarpur, kawsaq-ari. ⁵²Chaymi payqa Pilatuman çhar Jesuspa kwirpunta mañaran.

⁵³Chayna, Pilatuqa apay nitinqa, payqa krusmanta shumaqla ishkichimur, uk yuraq raçpawan pillur apar çhuran qaqapa paçhanlapi uk uçhku rurakasha karan chayman. Chaypiqami manaraq mayqantapis pampashallapachu karan.

⁵⁴Chay pampayan diyapiqami, samana diyapaqna kamakachikuyaq-llapa, chaqa qallariyaqnari. ⁵⁵Chay warmikuna Galileamanta-pacha Jesuswan pulla riqkunaqa, riranllapa rikaq chay uçhkutaqa. Chaymi, chaypi imanua pampatinllapamapis allita rikaranllapa. ⁵⁶Chaymanta wasinllapaman tikrakamurllapanaqa, kusala mishki mutkiypaq rimidyitukunata kamakachiranllapa, chaykunawan

Jesustaqa salar kamakachinanllapapaq. Piru chay samana diyapi-shuypaqa imanutaq kananllapapaq karan, chaynullata kumpliranllapa.

Jesumsi kawsamuranna

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Jn 20.1-10)

24 ¹Chaymantami simanapa punta diyanpiqa, chay warmisita-kunaqa allaq allaqla riranllapa Jesús pampakashanmanqa, chay mishki mutkiypaqla rimidyitukunata kamkachi-shanllapata apar. Chaynullami wakin warmikunapis paykunawan riranllapa. ²Chayman êhatinllapaqa, chay uêhkuta kirpasha kusa atun rumiqa manana tayashanpinachu kasha karan. ³Chaymi chayman yaykurqa manana tariranllapanachu Amitunchik Jesuspa kwirpuntaqa. ⁴Chayna chayta rikarqa, kusalata yarpupakuranllapa. Chaykamanmi ish kay runakuna kusa llipyalla yuraq mudanayjun paykunapa pullan shaqta rikaranllapa. Chaymi alliplata manchakuranllapa. ⁵Chaynu manchakushanllaparaykumi, tukuynin qunqurikur pachaman pukêchiraranllapa. Piru chay llipyaraqlla runakunaqa niranllapa paykunataqa:

—¿Imapaqtaq kawsaq runapaqqa, maskakunkillapa wanushakunapa pampakashanpiqa? ⁶Manami kaypinachu. Kawsamushanami. Yarpuyllapa qamkunawan pulla kar Galileapi willashushanllapata. ⁷¿Manachu nishuranllapa: Dyusmanta Shamuq Runataqashi uchasapakunapa makinman qukutinllapa wanuchiyanqallapa; chaymanta kimsa diyamantaqa kawsamuyanqa nir?

⁸Chaymi, chaynu nitinga, chay warmikunaqa yarpuranllapa Jesús willashanllapata. ⁹Chaymanta Jesús pampakashanmanta tikrakarllapaqa, unsi apustulninkunata, chaynulla wakinkunata-

pis willaranllapa. ¹⁰Chaynu Jesuspa apustulninkunata willaqkunaqami kaykuna karanllapa: María Magdalena, Juana, Santiagupa maman María, wakin warmikuna ima. ¹¹Piru chay apustulkunata willatinllapaqa, mana kriyiranllapachu. Ashwan wak warmikunaqa yaruyasha kanqa nir yarpuranllapa.

¹²Chaynu niyatinllapamapis, Pedruqa wasimantaqa lluqshimur riran kallpaylla Jesús pampakashanmanqa. Chayman êhar uêhku ruriman chapakurqa, mana imatapis rikaranchu. Ashwan Jesús pillukashan raêhpalana chaypiqa usurayasha karan. Chaynuta rikarqami kusa dispantakashalla qashan wasinman tikrakamuran.

Jesumsi Emausman nan riqpi rikariran

(Mr 16.12-13)

¹³Chay diyallapimi Jesuspa ish kay yaêhakuqninkuna riranllapa Emaus pwibluman. Chay pwiblumuqami, Jerusalenmantaqa yaqqa ish kay urasma kasha kanqa. ¹⁴Chay paykunaqa, tukuy ima pasashanta parlaqnu riyaranllapa. ¹⁵Chaynu parlar ima riyatinllapaqa, Jesusqa pay paylla paykunamanqa qimikar pullanllapa riq qallariran. ¹⁶Chayna, rikarmapis paykunaqa mana riqsiranllapachu, nawinllapa bindakasha yupay kashanrayku. ¹⁷Chaymantaqa Jesusqa paykunataqa tapuran:

—¿Imataq qamkunaqa kusata parlaqnu riyankillapa nantaqa?

Chaynu nitinga, paykunaqa sharanllapa llakishala. ¹⁸Chaymantaqa uknin Cleofas shutiqaqqa niran:

—Tukuy runakunami yaêhanllapa kay diyakuna Jerusalenpi pasashanta. ¿Qamlachu mana yaêhanki chaykunataqa, furastiru kashaykirayku?

¹⁹Chaynu taputinga, paypis kaynu nir paykunataqa tapuran:

—¿Imataq pasasha?

Paykunaqa niranllapa:

—Nazaretmanta Jesuspaqmi parlayani-llapa. Chay runaqami Dyusninchikpaqqa uk puytiq rimaqnin kaq, rimayninpi, ima ruraykunapimapis. Chaynulla tukuy runakunapa naypanpimapis kusa allin kaq.²⁰ Chay paytaqami kurakunapa mantaqnin-kuna, nuqakunamanta karguyjun runa masiyllapa, paytaqa uchachar qukuran kruspi klabar wanuchinanllapapaq.²¹ Nuqakunaqami alliplata paypi yarpur yarakuyarayllapa, pay washayanqa nasyunniyllapata nir. Piru, kimsa diyapaq-namiri payta wanuchishanllapapaq.

²²“Piru wakín warmikuna, nuqakunawan pulla kaqkunaqami manchachimashallapa, paykuna amsaqla Jesús pampakashanman risha kar.²³ Chayshi paykunaqa Jesuspa kwirpunta mana rikarchu tikrakamuran-llapa wasinmanqa. Chaymi paykunaqa parlamashallapa, paykunamanqashi angelkuna rikarir, Jesusqashi kawsayan nisha nir.²⁴ Chaynu nimateinllapa, wakín kriyiq masiyllapakunaqa riranllapa Jesús pampakashanmanqa. Chay pampakashanman çharqashi chay warmisitakuna nishannulla, Jesustaqa mana rikaranllapa-chu”.

²⁵Chaynu chay runakuna nitinga, Jesusqa niran:

—¡Qamkunaqa mana das intrakaq runachu kankillapa! Chaynu karmi Dyuspa tukuy rimaqninkuna nishankunataqa, mana dasqa kriyinkillapachu.²⁶ ¿Manachu yaçhayankillapa, Dyuspa Akrashan Cristunqa manaraq mantakuyarqa, chaynuraqmi qischakananpaq karan nirqa?

²⁷Chaynu nirqa kusa shumaqta intrachiq qallariran chay runakunataqa, Dyus nitin iskribikashakunapi paypaq nishankunata. Chaynumiri Moisés iskribishanmanta qallarir, Dyuspa tukuy rimaqninkuna iskribishankunata willaran paykunataqa.

²⁸Chaynu nirqa chay pwiblu riyashan-llapaman çharqa, Jesusqa naypaqman

riq yupay tukuran.²⁹ Chaynu tukutinmi, paykunaqa Jesustaqa kusata rugaran-llapa, kaynu nir ima:

—Nuqakunawan kaylapi kiday. Chaqa tardina, tutapayannami.

Chaynu niyatinllapapaq, Jesusqa yaykuran ruriman, paykunawanna chaypi kidananllapapaq.³⁰ Chaymanta misapina tayatinllapapaq, Jesusqa makinpi tantata aypar Dyusta payji nirqa, çhaypinmanta pakir paykunataqa quran.³¹ Chaynu qutinga, chay kutilla chay runakuna chiqapta kwintachakar-naqa, Jesusta riqsiranllapa. Piru Jesusta riqsitanllapapaq, payqa das chinqaran.

³²Chaymi paykunapura ninakuqllapa: “¿Manachu Dyus nitin iskribikashapi tukuy nishanta intrachimarninchik nanta shamutinga, shunqunchikpimapis allipla shumaq aligrita yarpuranchik?”

³³Chaynu nirllapami, chay kutilla ishkantín sharir tikrakaranllapa Jerusalen-man. Çharnaqa tariranllapa Jesuspa unsi apustulninkunata, chaynulla wakín kriyiq masinkunatapis.³⁴ Chaypi tantanakusha taqta taritinllapapaq, chay wasipi taqkunaqa niranllapa:

—Alliptamiri Amitunchik Jesusqa wanushanmantaqa kawsamusha. Simonmanmi rikarisha payqa nir.

³⁵Chaynu nitinllapami chay ishka-ykunapis imanunanta riyatinllapa pasashanta, chaynulla imanunanta tantata çhaypinmanta pakitin Jesusta riqsishan-llapata ima parlaranllapa.

**Jesusmi rikariran
yaçhakuqninkunaman**
(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18;
Jn 20.19-23)

³⁶Paykunaqami chayllapaq alliplata parlayaranllapa. Chaynu parlayatin-llapapaq ashwan Jesusqa illaqmanta paykunapa çhaypinllapaman shar kaynu nir saludaran:

—Kusa shumaqmi kankillapa nir.

³⁷Chaynu nitinga, paykunaqa alliplata manchakuranllapa, ayata rikayanchikllapa nir yarpur. ³⁸Chaynu yarpuyatinllapamapis Jesusqa niran:

—¿Imapaqtaq qamkunaqa manchakushaykillapa? ¿Imapaqtaq manaraq allita nuqapiqa kriyinllapa? ³⁹Rikayllapa makiykunata, çhakiykunata. Nuqallami kani. Kanan kamamarllapa yaçhayllapa: Uk ayaqa mana aychayjunchu, mana tulluyjunchu. Qamkuna rikamashaykillinganunim nuqaqa aychayjun, tulluyjun ima kani.

⁴⁰Chaynu nirqa chay kutilla, çhakinta makintapis rikachiran paykunataqa.

⁴¹Piru paykunaqa kusala aligri karmapis mana kriyiranllapachu kusa dispantakashalla kashanllaparayku. Chaymi Jesusqa niran:

—¿Mikunaykillapaqachu imalaqa kan kaypiqa? nir.

⁴²Chaynu nitinga paykunaqa quranllapa piskadu kankakashata, [panalwan]. ⁴³Qutinllapaqa payqa aypar mikuran, paykunapa naypanpi. ⁴⁴Chaymantaqa paykunataqa niran:

“Nuqataqami kaynu pasamasha, imanutaq qamkunawan kar willashurayllapa chaynullata. Nuqami nishurayllapa, imanumi Moisés iskribishankunapi, Dyuspa rimaqninkuna iskribishankunapi, Salmos librupipis nuqapaq nishankunaqa kumplikayanqa nir. Chaymi chay nishanllapanulla pasamasha”.

⁴⁵Chaynu nirmi paykunataqa allita intrachiran, chay iskribikashakunapi nishantaqa. ⁴⁶Kaynumi niran:

“Iskribikashakunapimi nin: Dyuspa Akrashan Cristunqashi kusata qischakar wanuyanqa. Chaymanta kimsa diyamantaqa kawsamuyanqa nir”.

⁴⁷Niranpismi:

“Jerusalenmanta qallarirshi tukuy pachapi paypa shutinpi yaçhachikunqallapa. Chaynu yaçhachikutinllapashi tukuylla kriyir uchanllapakunata dijatin Dyusqa pirdunanqa. ⁴⁸Qamkunaqami tukuy kaykunapaqqa uk tistigu kankillapa. ⁴⁹Chaymi nuqaqa qamkunaqmanqa kaçhamushaq Taytay Dyus arnishushanllapata. Piru qamkunaqa kay Jerusalén pwiblupi kidaskiyllapa, unaq syilumanta arnishushanllapa pudir qamkunaman shamunankaman” nir.

Jesumi syiluman riranna

(Mr 16.19-20)

⁵⁰Chaynu nir imaqa, Jesusqa chay Jerusalén pwiblumantaqa, paykunata llushichir aparan Betania pwiblukaman. Chaypiqami makinta unaqman alsar bindisiran paykunataqa. ⁵¹Chaynu bindisiqnumi, paykunamantaqa unaq syiluman apakaranna.

⁵²Chaymantami paykunaqa Jesusta kusata adurar imaqa, tikrakanllapan Jerusaleman kusa aligri. ⁵³Chaymiri maydiyapis, Dyusta adurananllapa wasipiqa, Dyusta alabar ima taranllapa.

Chaynumi kanqa.